

1972 - 2

naša luč

Vse je belo zdaj...

Na naslovni strani: Slovenski motiv

Odločno proti raznarodovanju!

Še vedno srečujemo na vseh štirih straneh mejá, ki delijo slovensko narodno ozemlje, miselnost, ki bi jo lahko označili za podložniško. Ali bolj prav: še vedno je preveč te miselnosti. Laskamo se, iz previdnosti bolj poudarjamo lojalnost tuji državi kot pa zvestobo svojemu narodu. Ne storimo nič takega, kar bi nasprotnika lahko razsrdilo. Odločno ne zahtevamo, naj spoštujejo meddržavne pogodbe, tako da bi slišal ves svet. Ne upamo si opremiti svojih trgovin in gostiln s slovenskimi napisí, celo sedežev svojih organizacij ne.

V ozadju takega ravnanja je strah. Ni treba biti psiholog, da se zavemo, kako je strah v takem primeru uničujoč: na eni strani hromi naše ravnanje, na drugi strani pa spodbuja raznarodovavca, da se s še večjo vnemo loteva svojega posla.

Potrebni sta torej odločnost in odprtost. Ne delamo nič prepovedanega in nič nepoštenega, da bi se nam bilo treba skrivati. Res je seveda, da bo nasprotnik vsako odprtost takoj označil za ekstremizem in bo demagoško postavil tako nasilnika kot tudi žrtev drugega ob drugega kot dva primera ekstremizma. Toda misel kakega Gandhija in misel angleških kolonizatorjev ali pa misel kakega Martina Luthra Kinga in misel ameriškega rasista ni mogoče postavljati vkup.

V življenju manjšine, ki jo večina skuša raznarodovati, pomeni skrivanje konfliktov z leporečjem in navideznim zglajevanjem sporov le pospeševanje raznarodovanja. V razmerah, ko je bila asimilacija pripravljena z raznarodovalnimi ukrepi nacizma in fašizma ter njihovih predhodnikov in kjer je utrip življenja takó uravnan, da tiho teče po raznarodovalnih ritmih, je golo govorjenje o sožitju, strpnosti, neizolaciji kot žebelj za žebljem v krsto našega narodnega življa.

V resnici so te misli ideal, ki si ga želimo, ko bodo razrešeni vsi današnji in včerajšnji konflikti; nikakor pa niso resnica današnjega dne. Vedno je treba vedeti, da so lahko lepi pojmi čista demagogija.

V sedanjem času je pač nujno, da se slovenski živelj organizira v slovenskih ne le kulturnih, ampak tudi športnih, kmečkih, gospodarskih, turističnih, denarnih, političnih in drugih skupnostih. Kjer tega ni dovolj, kot na primer na Koroškem, je usoda dosti hujša.

Če hočemo ohraniti jezik, nikakor ni dovolj pozivati k zavesti, ampak je potrebno ustvariti možnost, kjer je jezik koristen in nujen. Tudi odtod važnost slovenskih napisov, uradnega jezika itd. Pri občilih je izredno važen dnevnik. So še druga občila, televizija: med drugim potreba po našem oddajniku, ki bi posredoval slovenski televizijski program tudi po Koroški.

Potem so zelo važni simboli. To nista samo himna in zastava, pač pa tudi narodna pesem, govornica, imena, priimki, napisí itd. Brez simbolov je naše duševno življenje kot brez lastnih mejnikov, zato se hočeš nočeš ravna po tujih.

Tudi Cerkev ima vlogo simbola, močnejšega od vseh omenjenih. Ob Cerkvi je npr. srbski narod dolga stoletja suženjstva preživel in zmagal.

Martin Luther King je v boju zoper rasno zastavljanje zahteval, da se zahteve po resnični enakopravnosti takoj uresničijo. Zahteva po „takoj“ ni nobena nerealnost ali nestrpnost, ampak je v njej skrita psihološka zakonitost, ki edina lahko naše prizadevanje privede k uspešnemu koncu.

(Iz predavanja prim. dr. Jurija Zalokarja v Dragi pri Trstu 5. sept. 1971.)

naša luč

1972

mesečnik
za slovence
na tujem
leto 21
februar 1972

Revijo ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	0,95 angl. f.
Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark
Švedska	14 š. kron
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria
P. b. b.

2

edinstveni pridigar

Jezus je začel učiti v Galileji. V tej deželi je našel najštevilnejše in najnetejše poslušavce. Zdi se, da so bili galilejski kmetje in ribiči zdravi na duši in na telesu, preproste duše in poštenega srca. Niso dlakocepili ne s kazuistiko ne s teologijo, ampak so resnično ljubil Boga.

OBREDI V SINAGOGAH

Jezus je imel prve govore po shodnicah. Za Juda, ki je hotel v tem času širiti verski nauk, je bila shodnica običajni prostor njegovega delovanja. Ali bi mogel najti kaj boljšega od svetega prostora, ki je bil obenem molilnica in ver-

ska šola, kjer so se vsako soboto zbirali verniki iz vsega kraja?

Shodnice so že vsaj tristo let igrale najpomembnejšo vlogo v življenju Izraela. Izročilo je zatrjevalo, da izvirajo iz dobe pregnanstva, ko Izraelci niso mogli opravljati predpisanih obredov v jeruzalemskem svetišču in so se morali zadovoljevati s tem, da so se zbirali po shodnicah ter razlagali postavo in zgodovino božjega ljudstva.

V Kristusovem času gotovo ni bilo palestinske vasi, naj je bila še tako skromna, ki se ne bi ponašala s tako zgradbo. Gradile so jih tudi skupine Judov, raztresene po vsej

državi: v Rimu jih je bilo vsaj tri-najst.

Ne posebno velika dvorana — v Kafarnaumu kakih 24-krat 18 metrov, skromno okrašena z mozaikom palm in zvezd; preddverje, opremljeno s posodami za umivanje; nekaj sob, pripravljenih za prehodne goste, in drugih, namenjenih javni šoli — to so bili skromni prostori sinagoge. Shodnico je upravljal „predstojnik shodnice“, ki mu je pomagal cerkovnik-učitelj-zakladnik.

V sinagogi niso opravljali bogoslužja v pravem pomenu besede. Pismouki in učitelji postave, ki so bili glavne gonišne vzmeti teh ustanov, so poučevali v njih tako verske resnice kakor izraelska izročila.

Na malem, vzvišenem koru, okoli znane omare ali skrinje, kjer so hranili zvitke postave, je posedlo sedem članov občine v predpisanih belih talisih, da bi vodili zbor vernikov. Začeli so z dvema blagoslovoma, nato so v hebrejščini brali izvleček iz petih Mojzesovih knjig. Tega je eden od tolmačev prevedel v krajevni jezik, v galilejsko

vsega se je razdajal drugim

Kristus je bil človek za druge. Tako ga je definiral Dittrich Bonhoeffer.

Tako silno globoki mislec se je v mladosti srečal z nekim duhovnikom. Po kratkem pogovoru sta oba ugotovila, da ju družijo isti ideal: hotela bi biti svetnika... Dittrich je nato vsako leto obžaloval, da je ta cilj tako slabo uresničeval. Šele v gestapovskem zaporu l. 1944 je spoznal, da pravi svetnik sploh ne misli nase, še najmanj na to, da bi moral postati svetnik. Ves živi za druge, za Boga, za božje ljudstvo.

Tak je bil Kristus. Njegova zna-

čilnost je bila, da sploh ni bil obrnjen vase. Ni imel ne svojega prostega časa ne kakšnega veselja ne konjička, še za svojo „popolnost“ ni skrbel, pač pa se je vsega razdajal drugim. Podnevi in ponoči je bil na voljo množicam in posameznikom. Prav zato je bil velik.

Uboštvo ni v tem, da nimaš, ampak da daješ. Najbolj ubožen je tisti, ki je najbolj bogat — če največ daje.

Don Bosco, Giuseppe Sarto, berač iz Granade in drugi so razpolagali z bajnimi vsotami in vendar diha iz njih najpristnejše uboštvo. Bili so kot bančni račun, na katerem se hitro nabirajo velikanske vsote, a še hitreje otekaajo. Račun pa ostane vedno majhen, neznačen, pravzaprav ga sploh ni. Vse njegovo bivanje je zgolj v tem, da je za druge.

V tem je skrivnostna povezava med uboštvom in dobrotelostjo.

Uboštvo je v tem, da delamo dobro — drugim.

Neki slovenski novinar se je vozil z letalom v ZDA. Poleg njega je sedela študentka iz ameriške skrajne levice in mu je ves čas pridigala in se hvalila, da vse svoje sile posveča borbi zoper družbo bogastva in potrošništva. Zraven je seveda vlekla najboljše cigarete in naročala najbolj izbrane pijače. Prostodušno je pripovedovala, kako ne dela nič drugega, kot da se prevaža z najhitrejšimi letali s celine na celino, se v vsakem kraju nastani v dobrem (in dragem) hotelu, nato išče enako misleče in jih navdušuje za skupno akcijo. Pri vsem tem njenem pripovedovanju se je novinarju zdelo, da se v njeni glavi še ni porodilo usodno vprašanje: Kaj pa, če ni razmetavanje mojih tisočev in tisočev dolarjev prav tisto, proti čemur bi se morala boriti...?!

aramejščino. Nato so ga razlagali. Sledila je molitev osemnajstih blagoslovov, ki jo je molil starec in v kateri so nadrobno hvalili Gospoda. Po istem obredu kakor branje iz prvih petih knjig je sledilo branje iz enega od prerokov. Končali so z blagoslovom iz četrte Mojzeseve knjige: „Blagoslovi te Gospod in te varuj! Razjasni naj Gospod svoj obraz nad teboj in ti bodi milostljiv! In naj ti da mir!“

Sestanek je bil dolg, silno dolg. Dopoldne je že minilo. Vse sveto besedilo so morali poslušati stoje, prav tako tudi peti vse blagoslove, obrnjeni proti Jeruzalemu. Brez dvoma se je marsikdo odpočil med razlago, kakor tisti rabin, ki „se je zahvalil Bogu, da mu glava s cincajem sama od sebe daje hvalo“.

Nikomur ni bilo posebej zaupano, da med sestankom spregovori. Predstojnik shodnice je mogel po svoji volji določiti kateregakoli uglednega Juda, za katerega je menil, da bi mogel biti njegov nauk dobrodejen. V narodu, ki se je od nežne mladosti hranil s svetim besedilom, pa je bilo dosti takih, ki so bili zmožni nastopiti z neusah-

ljivimi razlagami verzov 2. Mojzeseve knjige ali Izaija.

NA PRIŽNICI V GALILEJI

V takih okoliščinah so povabili tudi Jezusa, naj govori. Jezus vstane, stopi na oder, razvije dolgi zvitek iz ustrojene kože, na katerem je napisano besedilo Izaija, prebere nekaj vrstic kakor slučajno in vrne knjigo predstojniku shodnice, medtem ko „so bile oči poslušavcev uprte vanj“.

Ali so poslušavci slutili neposredno važnost odlomka, ki ga je Jezus izbral? „Duh vsemogóčnega Gospoda je nad menoj, ker me je Gospod mazilil. Poslal me je, da oznanim blagovest ponižnim, da ozdravim nje, ki so pobiti v srcu, da oznanim jetnikom prostost in zvezanim rešenje, da okličem leto Gospodove milosti.“

Ali slutijo kmetje z galilejskih gričev, da je ta, ki jim govori, od preroka napovedani Emanuel in da je bližajoča se sreča še slajša od počitka v „letu Gospodove milosti“, v sobotnem letu, ko so polja vsakih petdeset let počivala, ko so

sužnji znova dobili svobodo in so bila prodana zemljišča vrnjena nekdanjim gospodarjem? Sveti Luka zatrjuje, da jim je Jezus to povedal: „Danes se je to pismo izpolnilo, kakor ste slišali.“

Ali pa so tudi razumeli? Njihovo ravnanje s Kristusom, do kakršnega je prišlo malo kasneje, ne razodeva tega, kot se zdi.

IN V KAFARNAUMU

Nato je odšel v Kafarnaum. Še danes moremo iti po tej poti naravnost iz Nazareta do mesta ob jezerski obali. Potrebno je hoditi približno deset ur.

Ko smo prehodili Turansko planjavo in Arbelsko sotesko, se nam nenadoma odkrije sredi mračnih bazaltnih sten prelepo temnomodro jezero,

Pri izhodu iz soteske se pokrajina spremeni. Pot se vleče vzdolž čisto ozke obale, nad katero se dvigajo strme višine, tu in tam je videti skupine limonovcev in olean-drov, da je slika, ki se nudi očem, manj stroga.

(Dalje na str. 5)

Prav je, da urejamo naša župnišča in samostane, da ne bodo nehigienski in zanemarjeni. Toda pri tem se varujmo vsega, kar bi dišalo po nepotrebem in še bolj po razkošju.

Ali ni „rahlo nerodno“, če duhovnik goreče spodbuja župljane, naj darujejo tudi večje vsote za popravila, za novogradnjo, za prizidek teološke fakultete, sam pa istočasno kupuje avtomobil zelo zelo drage znamke? Danes ljudje dobro vedo, koliko stane ta in ta avto, in dobro ocenijo, koliko milijonov je duhovnik vrgel stran, ko bi jih lahko dal za namen, ki ga tako goreče priporoča. Prav tako dobro vedo, da bi vsa dušnopastirska pota enako hitro in enako zdravo opravił z vozilom, ki bi bilo za polovico cenejše.

Podobno velja za pohišstvo, za počitnice in vse druge primere.

Človek, ki živi za druge, se bo

večkrat vprašal: Brez česa bi še mogel shajati? Kje bi se brez škode dalo še kaj prihraniti — za druge?

(Iz članka Miha Žužka „Človek za druge“ v reviji Cerkev v sedanjem svetu 1971, šte. 11—12, str. 161—163.)

moj bog je moja roka

Gotovo se še spominjaš, ko si mi nekoč ob obisku v slabo razsvetljeni baraki rekel, da je tvoj bog tvoja roka. Tedaj si se mi zasmilil. Kasneje sem ti napisal priporočilo za drugo tovarno, ko si me prišel prosit: še na misel mi ni prišlo, da bi ti dejal, da se zateči k svojemu bogu...

A tvoje besede se v meni niso pomirile. Rad bi ti ob njih napisal nekaj besed. Mogoče jih boš bral, mogoče tudi ne. Pa nič hudega! Utegnejo koristiti komu drugemu, ki se mu vera v Boga morda prav tako kot tebi zdi odveč.

Najbrž — tako si predstavljam — si se večkrat zamislil v življenje in občutil vse njegove krivice: izrabljanje človeka po človeku, ko si nekateri polnijo žepe na račun tvojega zdravja in tvojih žuljev; socialne razlike, ko se eni vozijo v dragih limuzinah, drugi pa komaj tešijo lakoto svojih otrok; zapostavljanje, ko se nekaterim svet klanja in smehlja, druge pa nadira in poganja na cesto; neznačajnost, ko so nekateri pripravljene prodati svoje prepričanje za večji kos kruha; manipulacija resnice, ko molčé o krivicah celo tisti, za katere bi najmanj pričakoval...

To je le nekaj krivic, ki te bole. A te so in ostajajo in nobenega iz

gleda ni, da bi bilo kaj boljše. Ob njih prihajaš do sklepa, da boš imel le toliko in da boš živel le toliko boljše, kolikor si boš sam z lastno roko pomagal.

A prav ob teh krivicah ti hočem reči, da ostajajo vse te krivice brez vere v Boga največji nesmisel življenja. In življenje sámo prav tako.

Evangelij posveti tudi v to temo odrešujoče. Kristus je povedal, da Bog vse vidi in da bo vsakogar sodil prav po ljubezni oziroma po ne-ljubezni.

Zadnji cestni pometaj ima v luči tega nauka prav take možnosti resnične veličine kot največji bogataš. Mogoče še večje, ker bogastvo rado zamegli pogled na resnične vrednote...

Mogoče boš ugovarjal z naravnimi katastrofami. Na svetu je toliko zla, katerega vzrok ni človeška hudobija: potresi, povodnji in požari, ki v tisočih končujejo človeška življenja, ne da bi kdorkoli imel od tega korist; neozdravljive bolezni, ko je kdo leta in leta priklenjen na posteljo, v napoto sebi in drugim; trpljenje nedolžnih, kot so pohabljeni ali otroci brez staršev; in končno smrt kot najkrutejši zaključek že itak bednega človeškega življenja.

V vsem tem trpljenju ne čutiš nobenega smisla in norčevanje se ti zdi, če si kdo upa ob vsem tem govoriti o božji ljubezni, ki naj bi je bilo stvarstvo polno.

Tudi na ta temna področja je posvetil Kristus s svojo resnico. Bog ljubezni ni zasejal trpljenja na svet: to je prišlo po človekovem uporju Stvarniku. Sedaj pa, ko zlo na svetu je, tudi ono ni brez smisla: če ga zna človek, kolikor se mu ne more ogniti, sprejemati z ljubeznijo, je odrešujoče. „Če pšenično seme ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo. Če pa umrje, obrodi obilen sad.“ Ti sadovi so trajnejši, kot so običajni sadovi: plačevani bodo skozi vso večnost.

Mogoče si razglabljal v svoji samoti še v neko drugo smer, v tole: kako dati svojemu tako kratkemu in tako z vsemi vtisnitvami omejenemu bivanju na zemlji le neki smisel?

Mogoče si se takole spraševal: Ali naj iščem denarja, kot jih toliko drugih dela, tudi na nepošten način, in vsaj na videz srečno živé; ali naj bi se lotil študija in skušal doseči izobrazbo, naslov in temu primerno službo, čeprav bi bilo to sedaj ob družini in starosti že skoraj nemogoče; ali naj bi poskusil na področju oblasti, saj bi z zve-

zami verjetno vsaj malo naprej prišel; ali pa naj bi se predal uživanju in izbral teh nekaj bednih dni v pozabi?

Kristus je vedel drugačno pot: rekel je, da je treba ljubiti, služiti, živeti za druge. V tem najde vsak človek življenjski smisel, v tem tudi srečo.

Seveda naj bi se človek za službo drugim izpopolnil po meri talentov in po stvarnih možnostih: čim višje mesto bo v družbi zasedel, toliko več dobrega bo lahko storil za druge.

Kot služba drugim se prikaže življenje še v drugi luči, v luči odgovornosti: talente si dobil v prvi vrsti za druge. Čim več jih imaš, več si dolžan razdajati.

Ali se ti ne zdi, da je evangelij le odrešilen? Da je brez njega uganka življenja nerešljiva in smrt le izhod iz nesmisla?

Tvoj župnik

EDINSTVENI PRIDIGAR

(Nadaljevanje s str. 3)

Kafarnaum je bil v Kristusovem času glavno naselje genezareške ravnine, njegovi prebivavci pa so se ukvarjali s trgovino, ribolovom in poljedelstvom. Po njegovih ozkih uličicah se je širil močan duh po ribjih luskinah, ki so jih metali kar po tleh, ter se mešal z vonjem pomarančevcev in vrtnic. Hiše so bile iz bazalta. Shodnico, ki se je dvigala med njimi, pa so pred nedavnim zgradili iz lepega apnenca. Prebivavci Kafarnauma so bili najo ponosni.

Jezus je učil tudi tam. Kaj je učil? Sveti Marko daje samo tale povzetek njegovih besed: „Čas se je dopolnil in božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju!“ Pokora in vera bosta osnovi evangeljskega poslanstva.

Toda Jezus je gotovo povedal tudi druge stvari, ker isti evangelist poroča, da so poslušavci „strmeli nad njegovim naukom, zakaj

učil jih je, kakor kdor ima oblast in ne kakor pismouki.“

Opazka pove veliko. Že samo to kratko poročilo nam namreč slika Jezusa v moči njegove besede bolj, kakor bi ga še tako dolga razlaga. V nasprotju z učitelji postave, ki modrujejo o besedilu, kopičijo citate in vzporedna mesta in ne povedo prav ničesar, ne da bi vzbujali vtis, da včasih s prav akrobatskimi razlagami črpajo svoje mnenje iz postave in prerokov, uči Jezus tako daleč kakor le mogoče stran od farizejske premetenosti in cepljenja, po načelih božje postave, ki jo čisto srce vedno razume brez težav. Jezus je že sedaj tisti, ki bo nekoč vzdiknil: „Recite da, da, ali ne, ne.“ Jezus govori z oblastjo, ker je v njem najvišja oblast in se mu ni treba opirati na kogarkoli. Sam zvest izpolnjevalec postave, daje njenim zahtevam božji smisel in jih dela ljudem razumljive, česar mu pismouki in drugi dlakočepci ne bodo nikoli odpustili.

Daniel Rops

Naša krvi

Jugoslovanske matere so v enem samem letu v Stuttgartu oddale nemškim družinam 300 otrok. Ti otroci, čeprav slovenske ali jugoslovanske krvi, so za naš narod izgubljeni za vedno.

Boli nas, ko prodajamo svoje moči in znanje tujini, najbolj pa to, da oddajamo celo svoje otroke. Tako se krha košček za koščkom naše domovine.

Mlado dekle odide — napol zaradi slabih razmer, napol po zgledu okolice — na delo v tu-

jino. Nepremišljeno, kakor je, se seznanjajo z vsemi mogočimi znanci in neznanci, dokler nenadoma, seveda še vedno neporočeno, ugotovi, da bo postala mati.

Otrok pa je huda ovira pri tako garaškem delu, kot ga ponuja našim delavcem tujina: ne samo dodatna skrb, tudi dodatni stroški. Kaj je tedaj lažjega kot oddati otroka v rejo drugam.

„Materinska“ ljubezen se prerada ukloni denarju. Tuji socialni uradi pa oddajo naše otroke družinam, za katere matere nikdar ne zvedo. Če se čez čas v njih vendarle zgane sočutje do lastnega otroka, je že prepozno. Do njega ne morejo več.

Bili pa bi zelo naivni in nepošteni, če bi krivdo za takšno raznarodovanje naprtili samo zdomcem, ki bežijo od doma, ker upajo, da si bodo v kratkem prigarali denar, da bi pozidali

hišico, si nakupili stroje, avtomobile.

Najbrž je glavni razlog pri nas doma. Ni dovolj, če smo pravni položaj zdomcev vsaj kolikor toliko uredili, tudi urejeno zavarovanje ni vse. Kaj pomaga, če smo našemu delavcu ustvarili formalne pogoje za delo! S tem smo zavarovali njegovo človeško dostojanstvo le na papirju. Delavec pa se je medtem, še vedno v mislih na hišico in stroje, počasi izgubljal v tujem življenjskem utripu in pozabljal na svoj dom.

Najbrž ne bi bilo slabo, če bi centri za socialno delo omogočili oddajanje zavrnjenih slovenskih otrok v domovino, da se ne bomo v nedogled tako nepremišljeno prodajali in potujčevali.

Andrej Arko

Delo, Ljubljana, 7. jan. 1972, str. 1.

Pismo Frančku Prijatelju

Kako da ti pišem pismo, kot da bi bil še živ?

Zato, glej, ker si te mrtvega kratko malo ne znam predstavljati. Še vedno si med nami poln življenja in sil, ves v načrtih in idejah, tako potreben in koristen našim ljudem. Pa tudi zato, ker sem trdno prepričan, da si prešel le iz enega življenja v drugega, da živiš, še bolj intenzivno in optimistično, še bolj pogumno in razdajajoč se drugim kot doslej.

Prvi občutek, ki sem ga imel, ko sem zvedel za tvoj odhod, je bil: To ni mogoče! Le komu naj bi to koristilo?

In ko sem se potem sto in stokrat spraševal po smislu tvojega odhoda, nisem prišel pri iskanju odgovora niti za ped naprej. Mogoče se mi bo kdaj čez čas prikazal začetek votka, v tem trenutku sprejemam dekret božje volje tiho in vdano, čeprav tako težko, „da bi tulil“, kot mi je tudi nekdo drugi dejal.

Mislím, da sem te dosti dobro poznal, in vem, da bi se ti sedajle uprl vsakemu nestvarnemu pisanju o sebi. „Če pa se ti zdi,“ bi ti nadaljeval, „da pisanje o meni lahko komu kaj koristi, napiši, kar meniš, da je res.“ To je bila tvoja naravnost in stvarnost.

Ko bi ti sedaj po tvojem odhodu hotel zaupati, kako predvsem sem te jaz doživljal, bi ti povedal, da sem te dojemal predvsem kot čist značaj. Da, to. Menda bi to najlaže pojasnil z Gospodovo besedo, da je bil tvoj da da in tvoj ne ne. Včasih

si se pri dokazovanju svojega mnenja razgrel, postal glasnejši, a za svojim mnenjem si stal vedno ves. Če kdaj s kom nisi soglašal in si opazil, da bi tvoje drugačno mnenje pomenilo samo prilivanje olja na razgrete duhove, si rajši molčal. Nikdar pa nisi rekel nečesa, česar ne bi mislil. Dvojnosti v tvojem svetu ni bilo.

Ne vem, ali smo se predvsem zato tako dobro počutili v tvoji družbi. Ali pa zlasti zaradi tvojega spoštovanja do drugega: v nikogar nisi silil z vprašanji, nikogar nisi moral v svoje miselne kategorije.

Saj menda res nisi imel neprijatelja. Sam si mi nekoč pravil, kako ti ni težko živeti skupaj s komerkoli. Na tihem sem večkrat premišljeval, kako znaš poiskati pot tudi k ljudem, ki

smo se jim morda drugi rajši izognili.

In še nekaj s tem v zvezi: zelo majhen krog prijateljev je moral biti in vprašanje je moralo biti zelo vroče, da si ti končno izrekel kakšno kritično besedo na račun človeka, ki ga ni bilo zraven. Tako govorjenje pač ni sodilo v tvoj miselni in čustveni svet.

Prav v spoštovanju do drugih ljudi je koreninila tvoja zavzetost za svobodo vsakega človeka in vsakega naroda. Ko si se vrnil mesec dni pred smrtjo iz Argentine, si ves v ognju pripovedoval o idealizmu tamkajšnjih Slovencev. Vse, kar je bilo s slovenstvom v zvezi, ti je bilo pri srcu.

Da si bil sposoben, zlasti praktično zelo sposoben, o tem si si bil na jasnem sam in o tem smo si bili na jasnem drugi. To končno niti ni bila tvoja zasluga: bil je talent, ki si ga dobil s seboj na pot. Da si dal te sile drugim na razpolago in da si ostajal ob prelepah darovih brez reklame zase, no, to ti pa ni bilo samó podarjeno, za to je bilo treba tudi osebne odločitve in osebnega truda.

O tvojem delu je do zadnje podrobnosti zapisano v božjih analizah. In to je končno edino važno. Res pa je, da se bo marsikakšna solza utrnila na področju šestih nemških škofij pri naših ljudeh, ki se te spomnijo od maš in prireditev, od obiskov po barakah in od tolmačenj, od porok in krstov in drugih srečanj. Kaj se ti ne zdi zanimivo, da so o tebi govorili kar kot o „gospodu Frančku“?

Ko sva se pred kratkim pogovarjala o zakramentih, si razpletal misel, da zakramenti dopolnijo v človeku tisto, kar mu še manjka, da bi sprejel s popolno ljubeznijo tudi najtežji odlok božje volje: odlok o smrti. Nisi mogel slutiti, da govoriš

tako rekoč o sebi in o svoji pripravi na zadnje srečanje. Da si pa možko in zavzeto obnavljal v sebi osebno predanost Bogu, vem, čeprav nisi bil prijatelj čustvenih leporečij.

Bil si duhovnik iz celega. Za to pot si se odločil zavestno in prepričan sem, da nisi nikdar niti za trenutek pomislil na umik z nje. Ne, ker bi si ne upal v kakšnem drugem poklicu v svetu uveljaviti se, ampak kratko malo zato, ker si hotel biti duhovnik. To so končno tista nerazumljiva pota božje milosti in odgovaranja nanjo.

Tako. Poklepetal sem malo s teboj. Težko je stisniti živo življenje v črke. A kar sem ti povedal, sem ti povedal tako, kot sem mislil.

In še zadnja beseda tebi?

Tale: Ostani pri nas, čeprav na drug način! Pri svojih prijateljih! Kjer bo sila največja, tam priskoči najbolj na pomoč! Tako boš tudi ti v večnosti najbolj vesel.

Dr. Franček Prijatelj se je rodil 4. oktobra 1929 v Mariboru v znani Prijateljevi družini — njegov oče je bil kasneje ravnatelj učiteljsišča v Ljubljani.

Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in po letu 1945 v Italiji. V Argentini se je najprej zaposlil v tovarni. Potem je vstopil v tamkajšnje slovensko semenišče in končal vse študije v njem (1952 do 1957). Na Gregorijanski univerzi v Rimu je naredil licenciat in teološki doktorat.

V duhovnika je bil posvečen v Argentini 1. decembra 1957. Bil je inkardiniran v ljubljansko nadškofijo. V Argentini je bil najprej dve leti kaplan, po končanem študiju v Rimu pa je bil od leta 1964 dalje duhovnik za slovenske izseljence in zdomce v srednjem delu Zahodne Nemčije. Nekaj mesecev je imel svoj župnijski urad v Frankfurtu, vsa

leta prej pa v Mannheimu. Na ogromnem področju, po katerem so bili raztreseni naši ljudje, je razvil veliko delavnost. Tako v delovno področje in nič manj v svet človeških odnosov se je po njegovi smrti zajedla silna praznina.

Ko se je 3. januarja zvečer vračal v avtu iz bližnjega Hannaua, kjer je pripravljaval na poroko dva mlada človeka, v Frankfurt, se je malo pred osmo pripetila nesreča: na široki cesti je z nasprotne strani zavozil vanj avto, ki je še prej podrl ograjo sredi ceste. Medtem ko je bil povzročitelj nesreče le lahko ranjen, je bil g. Prijatelj na mestu mrtev: zlomilo mu je tilnik.

Slovenci iz Frankfurta in okolice so se poslovili od pokojnika pri nedeljski maši v Frankfurtu 9. januarja, ki jo je daroval delegat slovenskih zdomskih duhovnikov v Zahodni Nemčiji dr. Janez Zdešar. S prisrčnimi besedami je orisal njegov človeški in duhovniški lik.

Blagoslovitev trupla in zadušnica za pokojnim je bila 11. januarja v Frankfurtu: prvi del v kapeli tamkajšnjega glavnega pokopališča, drugi v kapeli Kollingovega doma.

Krsta s truplom g. Prijatelja je bila malodane zasuta z rdečimi nageljni. Že ta podoba življenja je pričala, da gre pri slovesu vse bolj za spomin na prehod iz življenja v življenje kot za misel na smrt.

Ljubljanski pomožni škof dr. Lenič je blagoslovil truplo. Vsi navzoči, ki so pokopališko kapelo napolnili, so zapeli pesem „O, srečni dom nad zvezdami“. Nato so se poslovili od rajnega zastopniki limburške škofije, msgr. Ignacij Kunstelj, g. Nace Čretnik, msgr. Stanko Grims in hrvaški župnik. Zahvalili so se za delo, za prijateljstvo in za zgled.

Z ljubljanskim pomožnim škofom je somaševalo v kapeli Kollingovega doma 33 duhovnikov Slovenski zdomski duhovniki iz Zah. Evrope so se zbrali skoraj polnoštevilno: od Londona do Rima, od Pariza preko Liègea do Linza. Bilo je tudi nekaj nemških in hrvaških duhovnikov in skupina slovenskih vernikov.

V prelepi pridigi je skušal škof razvozlati uganko smrti g. Prijatelja s pomočjo božjih meril. Kaj ni bila smrt Kristusa v najlepši moški dobi in obenem smrt tako dobrega človeka, ki je nase do konca pozabil in se razdajal samo drugim, človeško prav tako nerazumljiva? Vse kar živi, se smrti upira. Smrt je silno črna pika na koncu človekovega tukajšnjega bivanja. Vendar je to šele prva plat resnice. Druga je opogumljajoča, vesela. Na križu ni bilo konec Kristusovega življenja. Smrt je bila samo pogoj za njegovo življenje zunaj mej prostora in časa. Kaj ni Kristus sam rekel, da pšenično zrno obrodi stoteren sad le, če prej umrje? Tudi življenje pokojnega g. Prijatelja se je le prelilo iz tukajšnjega bivanja v tamkajšnje. Verujemo, da bo ta njegova smrt rodila življenje.

Na spominskih podobicah so zapisani verzi, ki so služili kot pozdrav g. Prijatelju ob novi maši:

Sprejel boš križ in njega čast.
Živel boš z njim
in v njem pogнал življenje
dušam
in njih rast.
Sladek bo jarem, breme lahkó,
ko ovco boš iz trnja vzel.
Za vsak zboldljaj
bolj tvoj bo raj —
in Bog ti daj,
da kdaj
ta križ bo večno nagelj bel!
Ta križ je zanj že večno nagelj
bel. Tako verujemo. O tem smo
trdno prepričani.

jack
london

kje si bova spletla gnezdo?

roman o dveh
preprostih
in dobrih ljudeh

Dosedanja vsebina:

Saša Brown, delavka v likalnici, in Billy Roberts, vozač, sta se spoznala na neki prireditvi: brž jima je bilo jasno, da se neverjetno ujemata.

Po zabavi se vrne Saša domov: stanuje pri svojem bratu Tomu, poročenem z živčno in sitno Saro. Doma se spomni na surovega Karla Longa, ki že lep čas sili za njo, čeprav njej ni prav nič do njega, a odkrižati se ga zaradi njegove nasilnosti ne more. Potem vzame iz usnjene toka sliko pokojne matere.

Dasi Saša ni imela vere v navadnem smislu besede, je bila vendar po naravi globoko verna. Njene misli o Bogu so bile nejasne in meglene; kar v zmedo so jo pripravljale. Ni si mogla predstavljati Boga, kakršen je. Tu, na fotografiji,

je bila stvarnost. Veliko tega je bila še došla in zmerom se ji je zdelo, da se skriva v njej še neizmerno več. To je bil njen veliki oltar. K temu se je zatekla v stiskah in zapuščenosti, tu je iskala sveta, navdihnjenja in tolažbe. Kolikor se je zdela sama sebi različna od deklet, ki jih je poznala, je izkušala najti svoje značilne črte in lastnosti v tem naslikanem obrazu. Tudi mati je bila različna od drugih žensk. Tej sliki je posvečala svoje prizadevanje, da bi bila resnična in ne bi žalila in jezila svojih bližnjih.

Izveleka je s trakom povezan zavojček v svilnatem papirju. Odprla ga je previdno, z obširnostjo in globoko resnobo duhovnika pred oltarjem. Pokazal se je majhen španski pas iz rdečega satena z vložki iz ribje kosti kakor kak majcen modrc, koničast, pionirski okrask graničarske žene, ki je bila prehodila prerijo. Bil je ročno delo po špansko-kalifornijskem kroju davno minulih dni. Črni čipkasti obšivek je bila mati sama naredila. Trojni rob iz črnih baržunastih trakov — materina roka je bila vbodla sleherni šiv.

Pas je imel dvaindvajset palcev od konca do konca. To je vedela, saj ga je bila dovoljkrat zmerila. Vstala je in ga položila okoli sebe. To je bilo del obreda. Skoraj da bi se ji bil prilegel. Ponekod se ji je. Da ni bilo njene obleke, bi se ji bil prilegel povsod, kakor se je prilegel materi. Nič ni šlo Saši tako do srca kakor ta ostanek iz starih kalifornijskih dni. Njena postava je bila vsa materina. Telesno je bila materi enaka. Svojo spretnost, hitrost, s katero je opravljala svoje delo in kateri so se drugi tako čudili, je imela po materi. Prav tako kakor ona je bila tudi mati v začudenje svojemu pokolenju — njena mati, to igračkasto bitje, najmanjša in najmlajša v čvrstem pionirskem zarodku, ki je bila pa vzlic temu mamica vsem svojim vrstnikom in vrstnicam. Zmerom je bila njena modrost tista, h kateri so se zatekali še bratje in sestre, ki so bili ducat let starejši od nje.

Saša je strastno poljubila mali

španski pas iz rdečega satena; nato ga je hitro povila in se z rosnimi očmi poslovila od skrivnostne božanstvenosti svoje matere in čudne uganke življenja.

Nocoj se Saši ni posrečilo, da bi bila hitro zaspala. Na trepalnicah jo je pekel Billyjev obraz s svojimi zalimi, nejevoljnimi očmi, v katerih je nekaj prihajalo in izginjalo kakor oblaki na sinjini neba. In ko so se vzdignili valovi spanja, da bi jo zalili, si je še enkrat zadelala vprašanje: Ali je to on?

„Tisti večer je Saša pred vhodom pralnice srečala Karla Longa, ki je prežal nanjo. Ko je stopil naprej, da bi jo pozdravil in se ji pridružil, je začutila tisto tesnobno utripanje srca, s katerim jo je bil že tako temeljito seznanil.

Kri ji je izginila iz obraza od skrbi in strahu, ki jo je prešinil ob pogledu nanj. Bala se je surove zajetnosti tega človeka, njegovih težkih rjavih oči, ki so bile tako gospodovalne in samozavestne, in velikih kovaških rok z debelimi, močnimi prsti, ki so bili na prvem členu vsi poraščeni s kocinami. Oduren ji je bil na oko, kakor je bil oduren vsem njenim nežnejšim čustvom.

„Tako blede si videti in vsa zdelana,“ jo je ogovoril. „Zakaj ne pušči dela? Enkrat bo vendar moralo biti, dekletce. Meni ne uideš.“

„Če bi ti le mogla,“ je odgovorila.

Kovač se je robato zasmel. „Nič ne pomaga, Saša. Ti si kakor ustvarjena, da postaneš gospa Longova, in tako tudi bo, to je kakor enkrat ena.“

„Škoda, da ni tudi zame vse tako gotovo, kakor je zate,“ je rekla z rahlim posmehom, ki mu pa ni šel do živega.

„Poslušaj, kaj ti povem,“ je nadaljeval. „Nekaj je, kar lahko imaš za gotovo — namreč to, da je zame gotovo.“ Ta bistra misel mu je tolikanj ugajala, da se je odobravoče zasmel. „Če se jaz česa lotim, tedaj tudi dosežem, in gorje, če pride kaj vmes. Razumeš? Moja boš, drugega izhoda ni; zato je vseeno, če se takoj odločiš in prideš

delat k meni na dom, namesto da delaš v pralnici. Saj ni vredno besede. Koliko posla boš pa imela? Skoraj nič. Jaz zaslužim lepe denarce, ničesar ti ne bo manjkalo. Veš, zdajle sem se samo umil po delu in pritekkel semkaj, da ti to še enkrat povem, češ naj ne pozabi. Še večerjati nisem utegnil. Po tem lahko vidiš, koliko mislim nate.“

„Tedad bi bilo bolje, da greš večerjat,“ mu je nasvetovala, čeprav je vedela, kako jalov je vsak up, da bi se ga iznebila.

Toliko da je slišala, kaj je dejal. Kar iznenada jo je obšla zavest, da je tako silno utrujena in majhna in šibka zraven tega velikanskega moža. „Ali me bo zmerom zasledoval?“ se je v obupu vprašala in tisti mah je z duhom že zagledala svoje bodoče življenje, kako jo vselej in povsod preganjata postava in obraz tršatega kovača.

„Daj, dekletce, kar udari!“ je nadaljeval. „Zdaj je toplo poletje — ravno pravi čas, da se vzameva.“

„A jaz te ne mislim vzeti,“ se je uprla. „Že tisočkrat sem ti povedala.“

„Oh, kaj bi tisto! Take misli si kar iz glave izbij. Seveda me boš vzela. To je dognana stvar. In zdaj ti še nekaj povem. V petek zvečer se popeljeva skupaj v Frisco. Pri podkovačih bo velika reč.“

„Samo mene ne bo,“ mu je oporekla.

„O, pač, boš,“ je zatrdil s popolno gotovostjo. „Vrneva se z zadnjim parnikom in zabavala se boš, da bo kaj. Seznanil te bom z nekaterimi dobrimi pesavci. Oh, saj nisem malenkosten in to vem, da rada plešeš.“

„Če ti pravim, da ne morem,“ je ponovila.

Nezaupno jo je ošinil izpod sršee strehe svojih črnih obrvi, ki so se nad nosom zraščale v črto.

„Zakaj ne moreš?“

„Dogovor imam.“

„S kom?“

„Z nikomer takim, da bi bilo tebi

mar, Karel Long. Dogovor imam, to zadošča.“

„Pa mi bo mar. Kar spomni se tistega mlečnobradega knjigovodje! Da, le spomni se ga — ali še veš, kako je bilo z njim?“

„Tak pusti me že samo,“ je rekla užaljeno. „Ali ne moreš biti vsaj enkrat spodoben?“

Kovač se je zoprno zasmejal.

„Če kak gosposki frkolin misli, da se lahko vrine med naju dva, tedaj bo zvedel, da ni tako, in jaz sem tisti, ki ga bom počul. — V petek zvečer, a? Kje pa?“

„Tega ti ne povem.“

„Kje?“ je ponovil.

Molčala je in stisnila ustnice, dve jezni rdeči lisi sta se ji začrtali na licih.

„Uh — kakor da ne bi mogel uganiti! V Germania Hallu. Prav, jaz pridem tja in te potlej spremim domov. Razumeš? Gizdalinu pa rajši povej, naj ne hodi, če nočeš videti, kako mu razbijem obraz.“

Saša, užaljena, kakor le more biti ponosna ženska po neviškem ravnanju, mu je že hotela krikniti ime in sloves svojega novega zaščitnika v obraz. A zdajci jo je obšel strah. Karel je bil krepak mož, Billy pa samo deček. Vsaj njej se je zdelo tako. Spomnila se je svoje prve predstave o njegovih rokah in se naglo ozrla na roke moža, ki je stopal zraven nje. Videle so se ji dvakrat tolikšne kakor Billyjeve in debela plast kocin na njih se ji je

zdela znamenje strašne moči. Ne, Billy se ni mogel spustiti v boj s to veliko zverjo. Ni se smel!

„Če se še kdaj predrzneš položiti roko na koga, ki bom šla z njim —“ je pričela.

„Seveda, tedaj gorje tistemu,“ se je zarežal Long. „In prav se mu bo zgodilo. Vsak, kdor se vrine med poštenega človeka in njegovo dekle, zasluži, da jo izkupi.“

„A jaz nisem tvoje dekle in tudi nikoli ne bom, če še tolikrat rečeš, da sem.“

„Tako je prav, le huda bodi,“ jo je pohvalil. „Tudi zaradi tega si mi všeč. Pogum imaš in bojovito kri, meni to ugaja. Tega, vidiš, hoče človek v svoji ženski.“

Obstala je pred hišo in položila roko na vratca.

„Zbogom,“ je rekla. „Noter pojdem.“

Nestrpno je odprla vratca in stopila noter.

„Povedal sem ti odkrito,“ je rekel. „Če jutri zvečer ne pojdeš z menoj, se bo nekomu slabo godilo.“

„Upam, da tebi!“ je viknila maščevalno.

Na koncu valčka je godba utihnila in pustila Billyja in Sašo pred velikimi vhodnimi vrati plesne dvorane. Njena roka je lahko ležala na njegovem komolcu in ravno sta šla, da bi si poiskala dva sedeža, ko se jima je priril nasproti Karel

kaj pravite?

MALI POSTREŽČEK

Kar mi na mojem enajstletnem sinu že dalj časa ne ugaja, je navada, da za vsako majhno uslugo sosedom, večinoma starejšim ljudem, sprejme denarno nagrado. To vidim zelo nerada. Prvič, ljudje niso tako zelo premožni, drugič, menim, mora otrok drugim tudi brez nagrade kaj dobrega storiti, in tretjič, nočem vzgojiti grabežljivca, ki bo gledal samo na denar. Moj mož je mnenja, da mu to lahko dovolim in da mu nekoliko pobude za povečanje drobiža ne bo škodovalo.

A saj mu tega ni treba. Z drobižem, ki ga od naju redno dobi, lahko prav dobro izhaja, če ga prav razdeli.

Če mu kdo za priznanje podari kaj drugega, nimam nič proti. Glede denarja sem pa zelo v dvomih. Že nekajkrat sem bila priča, kako mešetari s sestrico, ki za plačilo ne dobi drugega kot košček čokolade ali bonbon. Če ona kaj od nje-ga želi, on takoj vpraša: „Kaj mi daš za to?“ Ali: „Če tega ali onega ne dobim, ti ne pomagam.“ Tudi meni je že podobno namignil. Zame je bil to opomin za primerni poseg.

Nagon po imetju je že po naravi v vsakem človeku. Že pri otrocih se izraža včasih v močno kričečih

Long. Očividno je bil pravkar prišel.

„Tak ti si tisti izzivač, a?“ je vprašal in njegov obraz je bil od jeze ves zloben in grozeč.

„Kdo? Jaz?“ je vljudno rekel Billy. „To bo pomota, prijatelj. Jaz nikoli ne izzivam.“

„Glavo ti razbijem, če hitro ne izgineš.“

„Tega pa že ne bi maral, za ves svet ne,“ je zategnil Billy. „Pojdiva, Saša. Ta okolica ni zdrava za naju.“

Hotel je oditi z njo, a Long je spet skočil predenj.

„Premoker si še, mladi človek,“ je zarenčal. „Treba te bo nasoliti. Razumeš?“

Billy se je popraskal po glavi; njegov obraz je izražal pretirano osuplost.

„Ne, ne razumem te,“ je dejal. „Kako si pravzaprav rekel?“

A veliki kovač se je zaničljivo obrnil od njega k Saši.

„Pojdi semkaj, ti. Pokaži mi svoj spored.“

Zmajala je z glavo.

„Prav žal, prijatelj. Kakor vidiš, je škoda besed,“ je rekel Billy in se spet pripravil, da bi šel.

A kovač se je tretjič postavil predenj.

„Izgini!“ je rekel Billy. „S poti se spravi!“

Malo je manjkalo, da se ni Long zakadil vanj. Skrčil je pesti, potegnul eno roko nazaj, da bi sunil, ter nagnil ramena in prsni koš naprej. Ko je pa videl Billyjevo neomajno mirnost in njegove hladne, oblačne oči, se je premagal. Billy se niti ni ganil, niti ni bil videti iznenaden. Bilo je, kakor da se sploh ne zaveda pretečega napada. Vse to je bilo za Longa nova izkušnja.

„Ti morda ne veš, kdo sem,“ je zarohnel.

„Pač,“ je lahkotno odvrnil Billy. „Tisti si, ki ima v razsajanju vse rekorde.“ (Longov obraz se je za trenutek zjasnil od zadovoljstva.) „Moral bi dobiti demantni pas ‚Policijskega vestnika‘ za prevračanje otroških vozičkov. Prepričan sem, da ga ni človeka, ki bi se ga bal nahuliti.“

„Pusti ga pri miru, Karel,“ je rekel eden izmed mladih ljudi, ki so se bili zbrali okoli njiju. „Bill Roberts je, boksač. Saj ga poznaš. Veliki Bill.“

„Naj bo Jim Jeffries, če hoče, meni je vseeno. Kaj se pa takole ujeda vame!“

A vendar so vsi — tudi Saša — opazili, da se je njegova besnost zelo ohladila. Očividno je imelo Billyjevo ime na take rogovileže pomirjevalen vpliv.

„Ali ga poznaš?“ jo je vprašal Billy.

Molče je pritrdila z očmi, čeprav se ji je zdelo, da bi morala zakričati tisoč obtožb zoper človeka, ki jo je tako trdovratno zasledoval. Billy se je obrnil h kovaču.

„Glej, prijatelj, vem, da si ne želiš pretepati z menoj. In poleg tega, zakaj bi se pretejala? Ali nima tudi ona nekaj besede pri tej reči?“

„Ne, nima je. To je zadeva med nama dvema.“

Billy je počasi zmajal z glavo. „Ne, tu si na napačni poti. Jaz menim, da ima besedo.“

„No, tedaj jo reci,“ je zarenčal Long in se obrnil k Saši. „S kom misliš hoditi? Z menoj ali z njim? Naj se odloči.“

Namesto odgovora je Saša položila svojo prsto roko na drugo, ki je že ležala na Billyjevem komolcu.

„S tem je dovolj povedanega,“ je pripomnil Billy.

Long se je zastrmel v Sašo in nato v njenega zaščitnika.

„Zelo bi me mikal, da bi vendarle opravil s teboj to reč,“ je zaškripal z zobmi.

Saša je bila vsa ponosna, ko sta krenila dalje. Njen veliki, moški deček je bil ugnal ogromnega kovača samo s svojo premišljenostjo in neomajnostjo, ne da bi mu bil vobče zažugal s tepežem.

„Neprestano je tiščal vame,“ je šepnila Billyju. „Hotel me je ustrahovati in je napadel vsakega moškega, ki se mi je približal. Nikoli več ga ne maram videti.“

Billy je takoj obstal. Long, ki se še ni mogel odločiti, da bi se umaknil, se je takisto ustavil.

„Ona pravi, da ne mara imeti s

teboj nobenega opravka več," je rekel Billy. „In kar ona reče, velja. Če zvem kdaj le najmanjši glas, da si jo nadlegoval, vzamem tvojo zadevščino v roke. Razumeš?"

Long ga je besno pogledal, a rekel ni ničesar.

„Razumeš?" je zapovedujoče ponovil Billy.

Kovač je zarenčal, kakor v potrdilo.

„Prav. Glej, da si zapomniš. In zdaj se mi spravi s poti, da ne stonim nate!"

Long je odkolovratil, godrnjajoč nerazumljive grožnje, in Saša je kakor v sanjah krenila dalje. Karel Long je bil stisnil rep. Ustrašil se je tega gladkokožnega dečka z višnjevimi očmi. Bila ga je rešena — noben drug mož ne bi bil storil zanjo tega.

„Povej," je dejal, ko sta se že bližala njenemu stanovanju, „kaj nameravaš za prihodnjo nedeljo?"

„Nič. Nikakih načrtov še nimam."

„No, kaj meniš, če bi se z menoj za ves dan z vozom peljala v hribe?"

Ni mu takoj odgovorila; za trenutek je vstal pred njo moreči prived njenega zadnjega izleta z vozom. Spomnila se je, kako se je ustrašila in skočila z voza; kako se

V Julijskih Alpah: Pogled z Lovca, nedaleč od Sv. Višarj

je toliko milj daleč peš vračala domov in se spotaknila po temi, v svojih čevljih s tenkimi podplati, skozi katere jo je sleherni kamen rezal v noge. A nato ji je kakor visok val radosti zalila dušo misel, da mož zraven nje ni tak kakor drugi.

„Konje imam rada," je rekla. „Moj oče je jahal velikega vojaškega serca. Bil je konjeniški stotnik, veš? Njegovo sabljo ima zdaj moj brat Jurij, a Tom — to je brat, ki pri njem stanujem — Tom pravi, da je moja, ker ni bila last njegovega očeta. Vidiš, oba sta namreč samo moja po pol brata. Bila sem edinka svoje matere v njenem drugem zakonu. To je bil njen pravi zakon — zakon iz ljubezni, sem hotela reči."

To in še več mu je pripovedovala Saša, ko sta stala ob vrticih.

„Reciva ob devetih?" jo je vprašal preko ograje. „Nič ne skrbi z stran zajtrka in takih stvari. Vse to bom že jaz uredil. Ti samo glej, da boš ob devetih pripravljena."

V nedeljo zjutraj je bila Saša še prezgodaj pripravljena. Ko se je približal po cesti peket kopit, ki je pred hišo utihnil, je smuknila k hišnim vratom in pomahala Billyju z roko.

V svoji spalnici se je urno napravila in za trenutek stopila na

oblikah. Tu je seveda na mestu poseg staršev, ki naj potegnejo jasne meje in navadijo otroke na socialno vedenje.

Na drugi strani misel vašega moža, da si otrok sam nekaj pomaga k imetju, niti ni tako slaba, pod pogojem seveda, da ostane ta „samopomoč" v pravih mejah in da otrok pridobljenega denarja ne zapravi. Zdravo „gospodarsko" mišljenje je gotovo lahko tudi že v tej starosti koristno.

Načelno otroku ne prepovedajte, da bi kaj sprejel. Paziti morate le, da plačilo ne bo glavni razlog za njegova prizadevanja, temveč da bo predvsem do sestrice in seveda do mame „kavalir". Tudi drugim ljudem naj bo pripravljen kaj storiti, ne da bi takoj prožil roko v plačilo. Mirno se z otrokom o tem ob priliki pogovorite!

NAŠA OTROKA SE NE RAZUMETA

Peter ima šest let, Metka pa štiri. Oba sta izredno živahna, in ves ljubi dan sta si v laseh. Do nobene dela ne pridem, ker sem stalno zaposlena s pomirjevanjem preprirov in brisanjem solza.

Moj mož trdi, da pretiravam, če mu pripovedujem, kaj se čez dan pri nas dogaja. On vidi otroka le zvečer, pol ure pred spanjem, in takrat sta kot angelčka.

Obema sem že zapretila, da ju dam v različna vrtca, da se navadita reda. A tega sploh ne jemljeta resno.

Draga gospa, če otrokoma često pretite, ne da bi grožnjo izpolnili, vam sčasoma ne bosta ničesar verjela. Potem je že bolje, da včasih kakšen njun prestopok prezrete. Pri otroku doseže ugled le dosledna vzgoja.

Kar zadeva prepirljivost pri otrocih, je ne smete jemati prehudo; vsaj v tem smislu ne, da bi bila za njo hudobija. To je bolj kot kaj drugega ventil za presežek energije. Vaša otroka sta pač na razvojni stopnji, ko se začenjata uveljavljati. In v tej dobi gre lahko včasih tudi malo trdo. Pomisliti morate tudi, da se otroka pri prerekanju brusita in učita, da morata to in ono vzeti nase.

Ne zdi se mi prav, da vedno igrate sodnika. Posežite vmes le, če res ne gre drugače. Še nekaj: bodite zelo pravični, da s svojim ravnanjem ne povzročite še več slabe volje!

ZALJUBLJENA IN VENDAR KOT PES IN MAČKA

Osem tednov sva poročena in že so prepri in ribarije na dnevnem redu. Če natančno premislím, so se začele že nekaj dni po poroki.

Včeraj je moj mož ponovno ugovarjal, da se pravzaprav zelo slabo ujemava. To je vodilo pri meni do poplave solzá, kar me je stalo pol noči. Verjemite mi, res imam rada svojega moža, zaljubljena sem vanj. Kljub temu pride vedno znova pri naju do nasprotnih mnenj in dejanj.

Ali naj bo to zakon? To bi bilo strahovito razočaranje.

Draga gospa, pomirite se! Saj je vendar znano, da se morata mlada zakonca drug drugemu šele privaditi. Zaljubljeni tega navadno ne priznajo, izkušnja pa uči, da šele v telesnem sožitju pridejo na dan navade in napake, s katerimi se morata zakonca sprijazniti ali pa jih premagati. To so čisto normalne težave prilagajanja, ki se skoraj povsod pojavijo.

Skupno z možem se posvetujta, kje npr. mož lahko razumevajoče popusti, kje pa pričakuje vaše pozornosti. Saj smo vendar vsi ljudje — ljudje navade. In kar se nam je več kot dve desetletji zdelo prav, tega ne moremo čez noč spremeniti.

TO PRIJATELJSTVO MI POVZROČA SKRBI

Skoraj eno leto je moja hčerka v poklicu. Doslej je bilo vedno tako, da je prišla okrog šestih zvečer domov in preživela večer z nami ali pri svoji prijateljici. Pred nekaj tedni se je to spremenilo. Spoznala je nekega fanta, ki jo pride vsak večer iskat in jo pripelje okrog desetih zvečer domov.

Nisem radovedna, vseeno pa bi rada vedela, s kom se hčerka dru-

stol, da se je v malem stenskem zrcalu še enkrat kritično ogledala, kako se ji poda kupljeno platneno krilo. Oboje, krilo in jopico, je bila prikrojila za svojo mero in dvojno obšila robove, da bi dala obleki zaželeno krojaško obliko. Slika, ki jo je videla v zrcalu, ji je ugajala.

Ko je stopila s stola, si je pripela močan mornarski klobuk iz bele slame z rjavim trakom okoli oglavja, ki se je ujema z njeno svilenko prepasko.

V sončni bleščavi jo je Billyjeva plavost kar presenetila. Lica, gladka kakor lica mladega dekleta, mu je pokrivala rahla rdečica. V višnjih očeh je bilo še več oblakov kakor po navadi in kodrasti, peščeno rumeni lasje so bili še bolj podobni bledemu zlatu. Še nikoli ga ni bila videla tako kraljevsko mladega. Ko se ji je nasmehnil v pozdrav in so mu zobje v počasnem belem blisku zaigrali med rdečimi ustnicami, jo je tudi to prevzelo kakor obljuba miru in oddiha.

Že prej se je bila kdaj pa kdaj peljala na kak izlet, a vselej samo z enim konjem, v umazani, težki kočiji, kakršne navadno izposojajo, ker so močne in jih ni lahko polomiti. Tu sta pa stala dva konja, ki sta nemirno trzala z glavama in s slehernim bleščočim odsevom na svoji svilnati, zlatordečkasti koži oznanjala, da v vsem svojem prelepem življenju še nista vozila „napósodo“. Ojnica med njima je bila kar neverjetno drobna in jermenje, ki sta ga imela na sebi, kar smešno tenko in nežno. In po naravni pravici je spadal semkaj Billy, glavni in obenem sestavni del vsega tega, obenem s pajčevinasto nežnim kolesjem na široko postavljenih, rumenih kolesih z gumijastimi obroči, prav tako različnim od drugih voz, kakor je bil on sam različen od drugih moških, ki so jo z okornimi, šepastimi konji vozili na izprehod. Vajeti je držal v eni roki, a ko je z udržanim, trdnim, samozavestnim in pomirjajočim glasom prigovarjal živčnima mladima živalma, se je dekletu zdelo, da ju kroti bolj z voljo in duhom nego s čim drugim.

Billy je s prosto roko odgrnil

platneno pregrinjalo in ji pomogel na sedež zraven sebe.

„Kako ti ugajata?“ S tem vprašanjem je vzel vajeti v obe roki in pognal konja, ki sta se z njej kar novo in nepričakovano hitrico še tisti mah spustila v tek. „Gospodarjeva sta, da veš. Izposoditi si takih živali ne moreš. Včasih mi dá, da se nekoliko izprepeljem z njima, zaradi vaje. Brez redne vaje bi se pokvarila. — Le poglej Kinga, kako se vzpenja. To ti je konj, kaj? Konj! A tale drugi je še boljši. Princ mu je ime. Preteto ga je treba držati. — A! Kaj? — Ali si ga videla, Saša? To ti je konj! To ti je konj!“

„O konjih ne razumem ničesar,“ je rekla Saša. „Nikoli še nisem sedela na nobenem in, če sem kdaj poizkusila voziti, je bilo to s kakim šepastim samcem, ki je klecal od starosti ali česa drugega. Bojim se jih pa ne. To mi je prirojeno.“

Billy se je z občudovanjem in priznanjem ozrl nanjo.

„To je tisto,“ je dejal. „To mi ugaja pri ženski: pogum! Pozneje ti bom dal, da boš vozila, samo potrpi, da se uneseta. Zdaj še preveč divje vlečeta. Ná, primi tu, tik pred mojimi rokami — dobro primi. Ali čutiš? Seveda! In pri tem še davno ne čutiš vsega. Ne upam se ju izpustiti, ko si taka lahka stvarca.“

Njene oči so se zaiskrile, ko je začutila somerni poteg obeh krasnih, iskrih živali za uzdo; in on, ki jo je opazoval, je z njo vred žarel od radosti.

Saša, ki se je s strani ozirala nanj, ko je pazil na konja in ju vodil po cestah, živih od nedeljske jutranje množice, ter ju z nenadnim trzajem zadržal, da se je ognil dveh dečkov, ki sta se z majhnim vozičkom peljala preko ceste — njej je bilo, kakor da bi se ji razodevala brezdanznost njegove duše z vso svojo močjo.

Pot je vodila po mestu navzgor, mimo mestne hiše in nebotičnikov na Štirinajsti cesti, po Broadwayu na Mountain View. Pri pokopališču sta zavila na desno, se vzpela po Piedmontskih gričih do Blairjevega

parka in se od tod spustila v zeleni hlad kanjona Jacka Hayesa. Saša ni mogla utajiti presenečenja in veselja nad hitro vožnjo.

„Sijajna sta,“ je rekla. „Še sanjalo se mi ni nikoli, da se bom kdaj vozila s takimi konji.“

„Čudno, kaj?“ je odvrnil Billy. „Jaz imam konje takisto rad kakor ti. Gospodar pravi, da sem za konje večšak. Da je on budalo, to vem. Prav nič ne razume o njih. Pa ima vendar dvesto velikih, težkih delovnih konj, ne všteti teh dveh lahkih vprežnih, jaz pa niti enega ne.“

„Konje je Bog ustvaril,“ je dejala Saša.

„Moj gospodar gotovo ne! Kako je potem mogoče, da jih ima toliko? Dvesto, ti pravim. In misli, da ima konje rad. A Bog ve, Saša, on nima vseh svojih dvesto konj toliko rad kakor jaz najzadnje žimo v repu najbolj zanikrnega izmed njih. Njegovi so pa, njegovi. Ali ni, da bi skočil iz kože?“

„Kako ne bi?“ je smehoma pritrčila Saša. „Tudi jaz sem zaljubljena v fine bluže in se moram vse življenje ubijati s tem, da likam najlepše, kar sem jih kdaj videla. To je čudna reč — ni prav, da je tako.“

Billy je v novi jezi zaškripal z zobmi.

„In kako nekatere ženske pridejo do svojih bluz! Kar slabo mi je, če pomislim, da jih ti likaš. Saj veš, kaj mislim, Saša. Ni vredno, da bi zapravljal besede o tem. Ti veš, jaz vem in vsak ve. In vražji bi bil ta svet, če moški in ženske ne bi mogli včasih govoriti drug z drugim o takih rečeh.“ Bilo je, kakor da bi se opravičeval, obenem je pa zvenela v njegovem glasu samozavestna kljubovalnost. „Z drugimi dekleti nikoli ne govorim tako. Mislile bi, da imam kake skrite namene. Kar zoprn mi je to njihovo večno prežanje na skrite namene. A ti si drugačna. S teboj lahko tako govorim. Vem, da si človek, ki razumeš odkrito besedo.“

Presrečna je vzdihnila in ga pogledala z očmi, ki so se bleščale od ljubezni, ne da bi se bila zavedala.

„Tudi meni se tako godi,“ je dejala. „Fantom, ki sem hodila z njimi, se nisem nikoli upala dovoliti, da bi bili govorili o takih rečeh, ker sem vedela, da bi to zlorabili. Da, veš, kadar sem z njimi, imam prestanto občutek, da vodi drug drugega za nos in laže in igra komedijo kot na kaki maškeradi.“ Za trenutek je obmolnila, kakor da bi oklevala in se borila sama s seboj, a potem je s čudno tihim glasom nadaljevala: „Jaz nisem spala. Videla... in slišala sem marsikaj. Večkrat sem imela priliko, ko mi je likanje že tolikanj presedalo, da bi bila pripravljena skoraj na vse. Lahko bi bila imela tiste fine bluže... in vse drugo... nemara tudi konja, da bi ga jahala. Prišel je na primer neki bančni blagajnik... in še oženjen povrhu, prosim. Govoril je kar naravnost. Meni ni bilo vredno prizanašati, saj veš. Jaz nisem bila dekle z deklinškimi čustvi ali s čim takim. Bila sem ničla. In tisti razgovor je bil tak, kakor da bi govorila o poslih. Takrat sem se veliko naučila o moških, kakšni so. Vse mi je naštel, kaj bi rad. In...“

Njen glas je žalostno zamrl in v molku, ki je nastal, je slišala Billyja, kako je škripal z zobmi.

„Ni mi treba praviti,“ je vzkliknil. „Sam vem. To je umazan svet — ušiv, malo prida svet. Jaz ga ne razumem. Nikake pravičnosti ni na njem. Žensko, z najboljšim, kar je v njej, kupujejo in prodajajo kakor konja. Tudi žensk ne razumem. In moških ne. Ne izpredim, da bi mogel biti mož kaj drugega kakor osleparjen, če kupuje take reči. To je smešno, ali ne? Vzemiva mojega gospodarja in njegove konje. Tudi on ima ženske. Recimo, da bi imel še tebe, samo zato, ker je bogat. In ti, Saša, si ustvarjena za gospodske bluže in take reči — aii, Bog mi je priča, ne morem si te predstavljati, da bi jih s tem plačevala. To bi bil zločin —“

Nenadoma je utihnil in nategnil vajeti. Izza ostrega ovinka se je bil pokazal avtomobil, ki je drevil po klancu nizzdol naravnost proti njima. Škripaje z zavorami je obstal. Obrazi ljudi, ki so sedeli v njem, so kar nekam oživel in radovedno

ži. *Žal, mi na vprašanja odgovarja le izmikajoče. Ne morem se otresti misli, da nekaj ni v redu.*

Koliko je vaša hčerka pravzaprav stara? Za nepristransko sodbo bi bilo to važno vedeti.

Recimo, da gre za poštenega fanta in pri vaši hčerki za prvo ljubezen. Potem bi njeno izmikanje na vprašanja pojasnili s tem, da noče nikomur dovoliti vpogled v svoj duševni svet, tudi materi ne. V tem primeru mirno počakajte, da bo pri njej „srce tako polno“, da bo prekipelo tudi preko ust.

Denimo pa, da nekaj pri tem znanju ni v redu. Ali ne bi bilo razumljivo, da molči? Morda iz strahu, da boste zahtevali temu znanju konec. V tem primeru je treba poseči vmes z jasno in odločno besedo. Končno ste njena mati.

Pogovorite se odkrito z njo in ji tudi povejte, zakaj vas njeno znanje skrbi. Gotovo vam bo zaupala toliko, da boste vedeli, koliko je ura.

ALI IMATE DOBRE ŽIVCE?

Tale test vam bo pokazal, ali imate dobre živce ali ne, če boste seveda na vprašanja odkrito odgovorili. Ugotovitev bo imela svoj smisel le, če boste v primeru, da doženete, kako ste z živci na koncu, kaj ukrenili proti temu.

Tako. Svinčnik v roke in odgovarjajte na vprašanja!

1. Ali vas neurje, grmenje, toča, dež in sneg prijetno razveselijo?
2. Ali se počutite mučno v trenutkih napetosti?
3. Ali vedno jed mirno pojedete?
4. Ali vas mučijo hude sanje?
5. Ali se vam zdi, da čas zelo hiti?
6. Ali pred odhodom zdoma še enkrat pogledate, ali imate ključ in denar s seboj?

zastrmeli v mladega človeka in njegovo spremljevalko na lahkem koleslju, ki jim je zapiral pot. Billy je vzdignil roko.

„Dajte, krenite na vnanjo stran,“ je rekel šoferju.

„Nič ne bo, prijateljček,“ je odvrnil šofer, s trdnim, večšim pogledom mereč okrušeni rob ceste in strmino na vnanji strani.

„Tedaj se ustavimo,“ je veselo napovedal Billy. „Poznam cestna pravila. Moja konja še nista popolnoma sprijaznena z avtomobili in, če mislite, da bi ju rad videl splašena, se zelo motite.“

Zmeden hrup užaljenega ugovaranja se je vzdignil iz voza.

„Ni treba, da bi svinjarili na cesti, če ste kočijaž,“ je rekel šofer. „Vašim konjem nočemo nič žalega. Ognite se, da moremo mimo vas. Če ne...“

„Ognite se vi,“ mu je zabrusil Billy. „Z menoj ne boste tako govorili. Poznam vas, sinko moj. Peljite po klanecu nazaj, saj imate kolesa, in ustavite na desni, na prvem ogibališču, pa zapeljem mimo.“

Po razburjenem posvetovanju je šofer ubogal; avtomobil se je zadenski vrnil navkreber in izginil za ovinkom.

„To ti je sodrga,“ se je Bill režeč obrnil k Saši. „Če imajo nekaj galon bencina in denar za voz, pa mislijo, da so samo oni lastniki cest, ki so jih zgradili tvoji in moji predniki.“

„Ali bomo vso noč čakali?“ se je začul izza ovinka šoferjev glas. „Dajte, dajte! Cesta je prosta.“

„Spravite se s poti,“ je zaničljivo odvrnil Billy. „Jaz pridem, kadar pridem, in če ne bo dovolj prostora, zapeljem gladko preko vas in vašega kurnika.“

To reki je nekoliko zrahljal nemirnima, tresoglavima živalma valeti; ne da bi ju bilo treba priganjati, sta potegnili lahki voz navkreber in boječ šli mimo brnečega stroja.

„Kje sva ostala?“ je vprašal Billy, ko sta imela spet prosto pot pred seboj. „Da, pri mojem gospodarju. Zakaj bi moral imeti on dvesto konj

in ženske in vse ostalo, midva pa nič?“

„Saj imaš svojo svilo, Billy,“ je mehko dejala.

„Kakor ti svojo. A prodajava jo drugim. Mislim, da sama najbolje veš, kaj bi pomenilo zate še nekaj let v pralnici. Ali pa poglej mene. Jaz prodajam svojo svilo vsak dan, kadar delam. Ali vidiš ta mezinec?“ Za trenutek je vzel vajeti v eno roko in ji pomolil drugo, ki je bila prosta, da si jo ogleda. „Ne morem ga iztegniti kakor druge prste in to postaja čedalje slabše. Pa si ga nisem pokvaril pri boksanju. Vožnja je to napravila. Ali si kdaj videla roke starega voznika, ki vozi s štirimi? Krempljem so podobne, tolikanj so pohabljene in skrivljene.“

„V starih časih, ko so naši očetje romali po prerijah, še ni bilo tako,“ je odgovorila. „Nemara da so imeli tudi oni skrivljene prste, a kar je bilo konj in drugega takega, je bilo vse njihovo.“

„Seveda. Oni so delali zase. Sami zase so si krivili prste. Jaz si pa krivim prste za gospodarja. Predstavi si, Saša, njegove roke so tako mehke kakor roke ženske, ki ni še nikoli delala. A vendar so konji in hlevi njegovi, ko niti trohice dela ne opravi, jaz se pa ubijam in ubijam, da zaslužim za obleko in vsakdanji kruh. Do grla mi že preseda ta čudni red na svetu. In kdo je kriv, da je tako? To bi rad vedel.“

S pogostimi oddihi in vsa penasta od napora sta se bila konja vrpela na vrh strmega klanca stare ceste, ki vodi v Moraško dolino; in na grebenu hribovja Contra Costa se je cesta spet strmo spustila v zeleno, sončno tihoto Redwoodskega kanjona.

„Povej, ali ni prekrasno?“ je vprašal Bill in mahnil z roko, kakor da bi hotel zajeti vse: okrogle skupine dreves, žuborenje vode, ki je ni bilo videti, in poletno brenčanje čebel.

„Lepo, da nikoli tega,“ je pritrčila Saša. „Obhaja me, da bi kar živela na deželi. Nikoli še nisem.“

„Mene tudi, Saša. Kar sem na

svetu, še nisem živel na deželi — čeprav so bili vsi moji ljudje deželani.“

„Takrat še ni bilo mest. Vse je živelo na deželi.“

„Menda imaš prav,“ je pokimal. „Moralo so živeti zunaj.“

Lahki voziček ni imel zavore in Billy je moral napeti vso pazljivost, ko je vodil vprego po strmi, vijugasti cesti nizdol. Saša je slonela vznuk in z občutkom neizrekljivega miru zapirala oči. On se je zdaj pa zdaj ozrl na njene mežeče trepalnice.

„Kaj pa je?“ je nekoliko vznemirjen vprašal čez nekaj časa. „Menda ti ni slabo?“

„Tako lepo je, da se bojim gledati,“ je odgovorila.

„Bogme, prav imaš,“ je vzkliknil. „Tu ni igre ne ukane, ne sleparjenja ne laži. Ta drevesa stojijo ponkoni, naravno in pošteno!“ Skoraj ponižno je premolknil in se zagledal vanjo z milujočo mehko, tako nežno, da je vsa vzdrhtevala od nje.

Zajec je skočil preko ceste in pustil za seboj redek oblak prahu, ki je kakor dimna proga zaznamoval smer njegovega bega. Na prihodnjem ovinku, konjema tik pred njom, je buhnila kvišku jata prepelic.

„Res,“ je zamrmral, „žal mi je skoraj, da se nisem rodil kmet. Ljudje res nismo ustvarjeni, da bi živeli v mestih.“

„Vsaj taki ne kakor midva,“ je pritrčila. Premolknila je in z globokim vzdihom dodala: „Tod je vse tako lepo. Če bi živel človek vse življenje sredi tega, bi se mu zdelo, da sanja.“

Ob eni je Billy zavil s ceste in zapeljal na jaso med drevjem.

„Tu bova jedla,“ je napovedal. „Mislim sem, da je bolje, če imava sama svoje kosilo, kakor da bi se ustavila v kaki občestni krčmi. In zdaj izprežem konja, da nam bo vsem prijetno in udobno. Saj imava časa več ko dovolj. Vzemi jedilno košaro z voza pa jo izprazni na pregrinjalo.“

Ko je Saša odprla košaro, je kar ostrmela nad tolikšno potratnostjo.

„Tako se ti pa res ni bilo treba oškodovati,“ ga je pokarala, ko je

prisedel k njej. „Tega bi bilo dovolj za pol ducata zidarjev.“

„A v redu je, ali ne?“

„Da,“ je priznala. „Saj to je tisto. Preveč v redu!“

„No, tedaj je prav,“ je končal. „Ali ne bi pila malo piva, da si poplakneva prah iz vratov, preden začneva? Na kozarca pazi. Vrniti ju moram.“

Potlej, ko sta se najedla, je ležal na hrbtu, kadil cigareto in jo izpraševal o njenem prejšnjem življenju. Povedala mu je bila, kako je živela pri bratu, kjer je plačevala za hrano štiri in pol dolarja na teden. Petnajstletna je bila končala ljudsko šolo in dobila delo v tovarni za juto, za štiri dolarje na teden, od česar je plačevala Sari tri dolarje.

Zahajajoče sonce ju je pozdravilo, ko sta po velikem ovinku na vzhod in na jug zdrdrala čez razvodje Contracostskih hribov.

Tema ju je bila zajela in Billy je bil postal čudno malobeseden. Že pol ure se ni zmenil zanjo, razen enkrat, ko je zaradi hladnega večernega vetra trdneje zategnil odejo okoli nje in sebe. Saši je bilo večkrat na jeziku, da bi vprašala: „Kaj premišljuješ?“ a vselej se je premagala. Sedela je tesno zraven njega.

„Povej mi, Saša,“ je izpregovoril nenadoma. „Ne vem, zakaj bi še dalj molčal o tem. Ves dan mi je na ustnicah, ves čas, odkar sva kosila. Kaj meniš, če bi se vzela — ti in jaz!“

Vedela je, da misli resno; toliko pokojne radosti je bilo v tej zavesti. A vendar jo je nehote gnalo, da bi ga tiščala od sebe, ga pripravila, da bi jo snubil in bi mu postala še bolj dragocena, bolj vredna njegovih želj, preden bi pristala. Poleg tega sta bila njena ženska tenkočutnost in njen ponos užaljena. Preprostost in neposrednost Billyjeve ponudbe sta jo skoraj odbijali. A z druge strani si ga je tolikanj želela.

„No, Saša, tak reci vendar kaj! Odgovori mi, dobro ali slabo; samo odgovori, in tega ne pozabi, da te imam rad.“

(Dalje prihodnjič)

7. *Ali se počutite bolje v družbi oseb drugega spola kot v družbi oseb svojega spola?*

8. *Ali začnete drugo delo, preden ste končali prejšnje?*

9. *Ali radi dolgo berete?*

10. *Ali se vam posreči, da obdržite nasmeh tudi v trenutkih, ko bi najrajši zdvijali?*

11. *Ali redko jokate?*

12. *Ali vas vrže pokonci, če zaslišite nenaden hrup?*

13. *Ali takoj zaspate, ko ležete?*

14. *Ali v družbi nekako ne veste, kam položiti roke?*

15. *Ali vas je treba siliti, da pohitite?*

16. *Ali imate navado, da mnogo kadite in da grizete svinčnik?*

17. *Ali govorite tiho in počasi, potem ko ste premislili, kaj boste povedali?*

18. *Ali grizete nohte?*

19. *Ali vam je všeč, da se seznanite z doslej neznanimi ljudmi?*

20. *Ali slišite razbijati srce, če se pretegnete?*

Tako. Sedaj seštejte vse „da“ na liha vprašanja (1., 3., 5., ...) in vse „ne“ na sode vprašanja (2., 4., 6., ...). Vsak tak odgovor šteje eno točko. Tako dobljeno število primerjajte z naslednjo tabelo: zvedeli boste, kakšne živce imate.

OD 0 DO 5 TOČK: Tisti, ki žive blizu vas, morajo z vami ogromno potrpeti. Pojdite k zdravniku!

OD 6 DO 10 TOČK: Pazite na dovoljšen počitek in ne delajte si prehudih skrbi o tem, kaj bo prišlo. Marsikaj se bo samo od sebe uredilo.

OD 11 DO 15 TOČK: Mirni ste, a se v težavah tudi razburite, kar je seveda razumljivo. Trudite se, da veselo premagate vsako neugodnost!

OD 16 DO 18 TOČK: Živce imate v oblasti. Le redko vas težave spravijo s tira.

OD 19 DO 20 TOČK: Odlične živce imate. To je redek dar.

slovinci

po evropi

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Božič je za nami. Začeli smo ga pravzaprav s praznovanjem Miklavža. Da so se ga otroci veselili, dokazuje to, da je bila dvorana polna naših otrok in vsak je dobil majhno darilo.

Tudi božičnica na Štefanovo je bila kar lepo obiskana. Branje iz sv. pisma in petje adventnih ter božičnih pesmi nam je prikazovalo dogodke okrog Jezusovega rojstva. Ob petju in toplem čaju smo po-

sedeli in se pogovarjali o domu, o znanjih in podobno.

Odhod sezoncev je našo uršulinsko cerkev dokaj izpraznil. Tik pred prazniki so zaključili obnovitvena dela in sedaj je cerkvena zunanost res lepa. Skoraj je ni mogoče spoznati. Da bi se le kdo spomnil in jo še znotraj obnovil! Sredi januarja bodo prvi sezonce spet nazaj in upamo, da bo potem tudi udeležba pri službi božji večja!

SALZBURŠKA

SALZBURG — Zaradi obolelosti poročevavca je popisano naše božično slavje šele v tej številki. Res lepo število rojakov se je zbralo v nedeljo, 19. decembra, v azilski cerkvi. Število so pomnožili naši sosedje iz Halleina, kjer je bila zaradi praznikov maša za december odpovedana. Zbor naših slovenskih bogoslovcev iz Koroškega nam je ubrano prepeval adventne pesmi. Po božji službi smo se zbrali v dvorani, kjer so nam isti bogoslovci pripravili lep božični spored. Uporabili so vsa sredstva sodobne tehnike, da so nam v sliki, besedi in glasbi vzbudili hrepenenje po Odrešeniku in praznično veselje. Po sporedu smo posedeli ob čaju in petju narodnih ter božičnih pesmi. Našim bogoslovcem se vsi Slovenci zahvalujemo in jih prosimo, naj nam še naprej ostanejo blizu.

TENNECK — Za Božič in Novo leto so bili naši ljudje največ doma pri svojih družinah. Le tisti, ki

imajo družine v Tennecku, so praznovali praznike kar tu.

V bolnici v Schwarzachu se je rodil 29. oktobra lani Darko Hažič, sin prvorojenec očeta Antona in matere Anice, roj. Klanjščak, ki sta oba doma v Štirigovi. Čestitamo!

V bolnici St. Johann in Pongau se zdravi g. Franc Kavčič. Dobil je gripo, pa je prehitro vstal in šel delat, pa se ga je lotila pljučnica. Vsi mu želimo, da bi čim hitreje ozdravel.

PREDARLSKA

Božič je najlepši pod domačim krovom. Zato je veliko naših ljudi odšlo za praznike domov. Kar nas je ostalo, smo skušali božično skrivnost lepo doživeti v družinah in v cerkvi, kjer je bila služba božja in obhajilna miza res lepo obiskana. Cerkev sv. Karla v Hohenemsu, kjer smo ob desetih zvečer obhajali „polnočnico“, je bila na moški in ženski strani polna. Ubrano in globoko občuteno ljudsko petje naših božičnih pesmi nas je poglobljalo v skrivnost božje ljubezni: „Noč božična, sveta noč, take zemlja ni imela...“

Bregenz na sveti večer: V topli sobi, pri dobri večerji, pri kozarcu vina, pri televiziji in radiu ljudje čakajo, da jih zvonovi povabijo k polnočnici. Zunaj je že noč. Ob spominu na drage, ki počivajo na ljubljanskih Žalah, pa jih na ta večer ne more obiskati, roma samotni Slovenec na velikem mestnem pokopališču v Bregenzu od groba

Naš harmonikar Žulič se je oženil (Linz) (levo).

Slovenski duhovnik (prvi z desne strani) v slovenski družini v obiski vzdržuje zveze, kliče in vabi... (desno).

Andreja in mala Marjetka v Mollenbergu pri Hergensweilerju bosta kmalu skupno zapeli: „Mamica, oj mamica, ti naša zlata mamica!“

do groba, potikuje svečke, prižiga lučke, zakaj to sveto noč morajo biti vsi deležni tiste ljubezni, ki jo je božje Dete prineslo na svet, da je mi porazdelimo med vse, zlasti med vse pozabljene in zapuščene. — Tako dejanje ljubezni in spomina bo tudi Bog prevzel med svoje obračune. Hvala in Bog povrni, dragi T.!

Krščeni so bili:

Lustenau: Robert Kociper, sin Martina in Terezije Antolin iz Odrancev.

Dornbirn: Brigita Svetež, hči Karla iz Markovcev na Goričkem in Marije Premoša iz Turnišča v Prekmurju; Kristjan Konkolin, sin Jožeta iz Domanjševecev in Marije Jakoša od Sv. Benedikta v Prekmurju.

Vsem družinam novorojenčkov naše tople čestitke!

ŠTAJERSKA

GRADEC — Za božične praznike nas je sorazmerno malo ostalo v Gradcu. Vendar smo si naredili lepe jaslice tudi v naši kapeli pri očetih minoritih. Na praznik sam smo se kar vsi zbrali okoli jaslic in zapeli nekaj naših božičnih, kar nam je dala duša; vsem nam je dobro delo.

Sedaj po praznikih se je naše število spet namnožilo. Zato se

zberemo vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu še popoldne. Skioptično predavanje o tem ali onem in malo skupnega veselja neverjetno okrajša popoldanske ure. Mlajši se bolj zanimajo za glasbo in njene mnogovrstne ritme, starejši pa prisluškujemo skrivnostnim „ritmom“ vinčka in kavice. To pa je le okvir glavnemu namenu, ki je, da se rojaki srečamo in po naše pogovorimo. Čeprav delamo na tujem in v tujih razmerah, ne smemo in nočemo zanemariti svojega materinega jezika ter lepih domačih običajev.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Družinska sreča: V družini g. Jožeta Globevnika, profesorja na tehniški šoli v Maasmechelenu in predsednika društva „Slomšek“, ter njegove soproge ge. Ide se mali Petrček veseli bratca, ki ga bodo klicali Janezek. Prepričani smo, da bo iz tega Janezka kmalu zrastel pravi kranjski Janez, staršem v ponos, družbi pa v oporo.

V družini g. Alberta Hribarja in ge. Silve, roj. Lipovšek, v Maasmechelenu so dobili sina prvorojenca, ki bo nosil očetovo ime Albert.

K sreči v obeh mladih ognjiščih toplo čestitamo!

Naši pokojni: V Bilzenu je mirno v Gospodu zaspal g. Janko Sedej iz Eisdena, star 37 let. V mladih letih je bil vdan sin ter priden in bister študent. A ko se drugi najbolj veselijo življenja, je Janko stopil na pot trpljenja. Bil je bolan. Njegovo življenje je v očeh ljudi bilo bedno, v božjih očeh pa je morda Jankova in njegovih staršev žrtev imela večjo veljavo kot vsa delavnost in uspehi nas zdravih. Ob njegovi smrti so rojaki lepo pokazali spoštovanje do te naše skrite žrtve, ki je na tem svetu zaman hrepenela po veselju. Našla ga je v Začetnika življenja. Naj počiva v miru! Staršem izrekamo toplo krščansko sožalje!

Družinski večer: Društvo „Slomšek“ je članom in pevcem priredilo družinski večer, ki se je začel z nastopom naše šolske mladine; zapela nam je vrsto narodnih in priložnostnih pesmi. V drugi točki nas je obiskal sv. Miklavž. Sledila je skupna večerja, ki so jo pripeljali iz restavracije. Prosto zabavo pa so polnile muzika, narodna pesem in šaljive igre. Z velikim užitkom smo poslušali naš mali orkester, ki ga sestavljajo medicinec g. Martin Novak ter srednješolca brata g. Polde in g. Karel Cvrle. Zaslužijo naše priznanje in zahvalo.

Namen družinskega večera je poživiti bratsko povezavo med člani naše skupnosti. Bilo je lepo, vendar morda še nismo našli oblike, ki bi našim razmeram najbolj odgovarjala. Iščimo in razmišljajmo naprej! Zdi se, da smo precej „mrtvi“, nekako „leseni“. Težko nas je razgibati. Potrebovali bi dobrega voditelja zabave, ki bi spravil na noge vse, staro in mlado.

Po božiču je Društvo sv. Barbare priredilo *miklavževanje* in *božičnico*. Mladina je nastopila z igrico „Ni lepo“, z deklamacijami in pesmimi. Prav skrbno so se pripravili.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat tudi nekaj „starih“ in nato novih novic: V Farcienes je 9. novembra 1971 *umrl* g. Ivan Štumpfl. Dolga leta je bolehal in končno podlegel rudarski bolezni. Po cerkvenem pogrebu so njegove posmrtnne ostanke prepeljali v Slovenj Gradec, kjer so ga 29. novembra položili k večnemu počitku. Naj mu bo lahka domača zemljica! Pokojni se je rodil leta 1900 v Gradišču pri Slovenj Gradcu. Njegovi ženi gospe Julijani in sinovom naše iskreno sožalje!

V kliniki Notre-Dame (Charleroi) je bila operirana ga. Alojzija Umek iz Farcienes. Operacija je dobro uspela.

Nad 120 rojakov in rojakinj se nas je zbralo na *prvem Slovenskem silvestrovanju* 31. decembra 1971 v Charleroi-Nord. „Bi rad poslušal slovenske valčke in polke, se po naše zavrtel in da bo dobra volja

ob prehodu starega leta v novo leto 1972...“ je bilo napisano na vabilu. Za vse to so poskrbeli naši „Veseli bratci“, kulturno-zabavni ansambel iz Charleroi, ki so bili neumorni in so igrali kar naprej od 9. ure zvečer do 5. ure zjutraj! Zaigrali so zelo lepo in dovršeno kar 82 polk in valčkov. Preživeli smo večer oz. noč v res lepem domačem razpoloženju in še dolgo nam bo ostalo vse to v spominu. Vsem sodelavcem in sodelavkam: zahvala in priznanje!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau (izjema na nedeljo, 13. februarja, glej objavo na koncu našega poročila).

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 250-89-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak torek in četrtek popoldne.

Poročila sta se Mirko Šuman in Marija Košir. Želimo jima vse dobro in lepo!

Iz našega življenja v Parizu: Lepo pozdravljamo v svoji sredi g. Franja Pavalca, ki je pustil svojo župnijo v Tržišču na Dolenjskem in prišel do meseca maja pomagat v Pariz. — V novembru in decembru smo imeli v Parizu Toneta Ogrina iz Argentine, ki je prišel v Pariz, da bi izpopolnil svoje znanje francoskega jezika, katerega poučuje na farni gimnaziji, ki sta jo ustanovila in jo vodita z bratom Janezom, ki je župnik na tisti fari. — Od avgusta dalje je bil med nami p. Evgen Ketiš, frančiškan, ki se je v Parizu učil francoščine in rad pomagal v naši cerkvi; v nedeljo, 5. januarja, smo se poslovili od nje, ko je odšel za misijonarja v Togo (Srednja Afrika), kjer mu želimo obilo božjega blagoslova.

Kaj pa je s slovenskim centrom in slovensko hišo, ki bi bila morala biti odprta v septembru 1971? — Najprej kratek pogled v zgodovino! Na rue Saint-Fargeau, kjer je bila slovenska „pisarna“ do leta 1961, smo bili samo gostje, ker je bil g. Čretnik poleg drugega dela tudi kaplan na tej fari. Z velikodušno pomočjo dobrotnikov, zlasti p. Van Straatena, ki vodi dobrodelfno organizacijo „Aide à l'Eglise en détresse“, ter gdč. Verhelst, ki je bila takrat zastopnica te organizacije v Franciji, z naklonjenostjo in pomočjo takratnega pariškega pomožnega škofa Ruppja, ki je bil ob enem škof za tujerodne vernike, smo v letu 1961 dobili prostore na Gutenbergu, katere je 14. 12. 1961 blagoslovil msgr. Rupp.

Ker se je kmalu videlo, da so prostori na Gutenbergu premajhni za slovensko pariško skupnost in ker z njimi tudi ni bilo rešeno vprašanje stanovanja naših duhovnikov in njihovega težavnega življenja v materialnem pogledu, je v letih 1962—1965 pariška nadškofija, v kateri je po odhodu msgr. Ruppja v Monaco prevzel skrb za tujerodne vernike pomožni škof de Provençères, na našo ponovno prošnjo izdelala načrt, da bi na Avenue de l'Observatoire, Paris 6°, zgradili dom za misije, ki niso imele svojih hiš (Slovinci, Madžari, Vietnamci). Načrti so bili od pristojnih oblasti že odobreni, slovenska misija bi bila dobila stanovanje za tri duhovnike, skupaj z drugimi pa bi imela na razpolago dve dvorani in veliko kapelo; mi bi za novo hišo morali dati, kar bi dobili iz prodaje prostorov na Gutenbergu.

Vso zadevo je vodil pomožni škof de Provençères. Ko pa je bil ta v začetku leta 1965 izbran za škofa v Créteilu, so načrti padli v vodo, ker je novo vodstvo pariške škofije, ki bi v isti stavbi tudi imela nekaj svojih prostorov, spremenilo celotni načrt in ni bilo na škofiji nikogar več, ki bi podprl in zagovarjal konkretni načrt doma za tuje misije. Zato smo takoj v letu 1965 začeli iskati drugo rešitev, kjer so pomagali tudi ljubljanski nadškof dr. Pogačnik in zlasti slovenske

usmiljenke, predvsem njihova glavna predstojnica sestra Slana: francoske sestre usmiljenke naj bi slovenskim usmiljenkam odstopile eno svojih hiš, ki bi tako postala središče za pastoralno in kulturno delo med Slovenci v Parizu.

Po dolgem iskanju je v letu 1970 načrt že toliko dozorel, da je bila hiša določena: francoske sestre bi bile v bližini Père-Lachaise prepustile slovenskim usmiljenkam hišo, katere lastnica je bila francoska fara. V hiši je dispanzer, ki bi ga slovenske sestre morale prevzeti, kakor bi tudi morale izpolniti razne obveznosti do francoske fare, kar bi bilo deloma omogočilo finančno zdrževanje hiše. Vsa popravila in ureditev hiše bi bila na ramah novih gostov v hiši. Tri slovenske sestre so v oktobru 1970 prišle od doma, da se pripravijo za delo v tej hiši, ostale sestre pa so bile izbrane med slovenskimi usmiljenkami, ki delujejo v Franciji. Bodoča prednica je bila že od meseca marca 1970 v tej hiši. Odbor Društva Slovencev si je že ogledal prostore, ki bi nam bili dani na razpolago, in takoj potrebna popravila. V postni akciji so Slovenci iz Pariza in okolice prispevali v ta namen 2.615 fr., kar bi bilo morda krilo petino stroškov za najnujnejša popravila v dvorani, ki bi nam bila na razpolago.

V juniju lanskega leta pa je zaradi pretiranih zahtev lastnikov hiše (med drugim bi v hiši moral ostati francoski otroški vrtec, pri katerem bi sestre ne imele nobene opravka, pa tudi nobene bese, ki bi pa zavzemal celo prvo nadstropje), pa tudi zaradi ogromnih stroškov, ki bi jih zahtevala popravila v hiši, prišlo do nepremostljivih težav, ki so pokopale ves načrt. Slovenske sestre, ki so bile določene za hišo, so v začetku julija odšle domov oziroma ostale v francoskih hišah. Tako smo zopet morali začeti z novim iskanjem, ki do danes še ni privedlo do konkretne nove rešitve.

Upajmo, da bomo z božjo pomočjo in z neomajno voljo ter s sodelovanjem vseh Slovencev v Parizu in v okolici prej ali slej le

prišli do zaželenega cilja. Dvakratno dosedanje razočaranje pa nam mora biti v pouk, da se moremo in smemo zanašati samo nase in da ne bomo ničesar dobili na krožniku. Slovenska skupnost sama bo morala pokazati, ali je vredna in sposobna ostvariti to, kar ji je nujno potrebno. Odgovor na to vprašanje odvisi od vsakega izmed nas.

Nedeljsko šolo z veronaukom imamo vsako drugo nedeljo v prostorih na 23 rue Oudinot, katere nam daje v najem francoska župnija, ki smo ji za pomoč zelo hvaležni, saj bi brez nje ne vedeli ne kam ne kako. Požrtvovalnost tistih, ki pri šoli sodelujejo, je vzorna in res hvalevredna, odziv staršev in otrok je lep, čeprav bi bil lahko še lepši, saj imajo korist od vsega samo slovenski otroci in njihove družine.

Od časa do časa nam lazaristi, v katerih cerkvi uživamo gostoljubje vsako nedeljo, posodijo dvorano, kjer smo zadnjo nedeljo v oktobru gledali *krasne slike* z najvišjih alpskih in dolomitskih vrhov, prvo nedeljo v decembru pa smo imeli *miklavževanje*, ki je bilo v veliko veselje mladim in „manj mladim“ otrokom, v nedeljo po božiču smo videli *kratke filme*, ki so nam lepo prikazali nekatera področja verskega življenja v domovini, v nedeljo, 9. januarja, pa smo v filmu pospremili p. Evgena v togovske misijone.

Pod vodstvom Toneta Stresa se vedno bolj uveljavlja *pevski zbor*, ki je odprt vsem, ki so pripravljeni sodelovati.

Sicer pa *naši duhovniki ne počivajo*. Slovenska pisarna in slovenski izseljenski duhovniki v Parizu so v letu 1971 dobili 1321 pismem in najrazličnejših prošenj, pismenih odgovorov so poslali in napravili pismenih prošenj v zadevah, ki tičejo naše izseljence, 1828; 1135 ljudi se je v preteklem letu osebno obrnilo na pisarno in na duhovnika za pomoč ali za nasvet, število osebnih intervencij v raznih ustanovah in uradih in število obiskov družin na področju, ki ga upravlja pariška slovenska misija, pa znaša za preteklo leto 1156.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na PUSTNO PRIREDITEV, ki bo na *pustno nedeljo, 13. februarja*, v dvorani 15 rue du Retrait, Paris 20e, métro Gambetta (direction Gallieni).

Ob štirih popoldne bo sveta maša na istem naslovu,

ob petih začetek predstave, kjer boste videli, kako je, „*Če sta dva*“, in kako se včasih razvija „*Poročno spraševanje*“. Marjan in Vencelj pa bosta poskrbela za vesele glasbene točke, pevski zbor in drugi pa za petje. Nato bo domača zabava.

Vsi Slovenci iz Pariza in okolice prijazno vabljeni!

BLIGNY (Essone)

Na novega leta dan je bila *krščena* Isabella Pal, katere se veselijo oče Avgust, mati Anica in bratec Vladimir. Tudi mi se pridružujemo njihovem veselju!

VZHODNA LOTARINGIJA

V začetku novega leta smo takoj zadovoljni, če nam kdo napravi veselje: Prva številka „*Naše luči*“ z lepo sliko božje poti na Sv. Višarjah je na prvi pogled navdušila rojake, ki so živeli tam v bližini ali so šli k Mariji na božjo pot: 20 novih naročnikov „*Naše luči*“ za leto 1972! Prijatelji, ne boste se kesali, brali jo boste sami in še drugim jo boste dali! Mnogi zdihujejo, ker v družini ni vse v redu: Vzemite „*Našo luč*“ v roke — za vsakogar je dober nasvet v njej, tako za starše kakor za otroke. To ni plačana reklama, ampak lepa opora na življenjski poti!

Vse praznike smo bili brez snega, brez ledu; vse je hitelo k službi božji, vsi so hoteli pozdraviti Dete Jezusa in se mu zahvaliti za luč v temi, za neizmerno ljubezen, za pomoč v trpljenju, njemu, Glasniku pravice in resnice in poročtvu absolutne zmage dobrega nad slabim!

V ta čas veselja pa so zopet kahnile *solze žalosti*: V Merlebachu je umrl 11. nov. naš rojak Jurij Dvoržak, rojen 1906, neumoren delavec in dober oče. V Creutzwaldu smo pokopali 26. nov. Marijo Remih,

roj. 1894. V bolnici v Hochwaldu je 1. dec. umrl naš rojak Pavel Jančkovič, rojen 1893 v Soteski pri Novem mestu. Že več let je čutil bolečine v srcu in na pljučih. V Habsterdicku nas je zapustila 12. dec. vdova Terezija Šumej. Dolgo vrsto let je raznašala v svoji okolici „*Našo luč*“, rada je prepevala pri sveti maši pri Mariji v Habsterdicku; imela je dobrega sina, ki je s svojo ženo Faniko dan za dnem prihajal k materi v bolnico. Dobra mati je s svojo izredno potrpežljivostjo vzbujala pri vseh zdravnikih veliko občudovanje. 62-letna je odšla k svojemu možu Dominiku. Kar hitro ji je sledila druga cerkvena pevka iz Habsterdicka: Vdova Alojzija Pisanec je umrla 17. dec., stara 79 let.

S sončnim letom je končal svojo življenjsko pot na zemlji tudi 50-letni Franc Klakočer iz Porcelette. Za njim se je 2. jan. poslovil od tega sveta naš rojak Anton Dolšak, rojen na Kureščku 1899. Bil je miren, priden in dober oče petih otrok. Po hudem trpljenju je 3. januarja umrl Rudolf Jevšnik iz Habsterdicka, ki je bil že več let priklenjen na posteljo. Rad je prejemal sveto obhajilo za pomoč v trpljenju.

Vsem našim rajnim bodi Bog večno plačilo za vse, kar so dobrega storili in kar so pretrpeli, žalujočim družinam pa želimo poguma v zavesti, da pride čas, ko bomo polni veselja hvalili Boga v srečni večnosti!

Z vsem upanjem na srečno bodočnost so *sklenili zakon* pred oltarjem Leon Levec in Marija-Lidija Lazar ter Albert Klarič in Marie-Louise Says.

V I. 1971 smo imeli tri *krste*: Céline-Anne, hčerka Viljema Schwindt in Colette Adrien; Marija, hčerka Ferdinand Hoff in Yvette Eyer-mann (hčerka Marija Urbas) in Friderik-Pavel, sin Mirka Stuva in Terezije Koecher v Merlebachu. Naj jih božje Dete blagoslovi, da bodo tudi omenjeni otroci rasti „v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh“.

Za leto 1972 mi dovolite, dragi

rojaki, da vam še enkrat zakličem: Ohranite ljubezen do Boga, prihajajte tudi dalje radi k naši službi božji, ki bo vsako nedeljo in praznik ob 10. uri v Merlebachu, Hospice Ste Elisabeth, po kolonijah pa bo vedno pravočasno objavljena, in ohranite še dalje ljubezen do naše domovine, da boste tako v čast in ponos svojega naroda.

Iskreno Vas pozdravlja

Vaš Stanko iz Merlebacha.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Zadnjič smo poročali, da je Radičeva gospa težko bolna. V torek, 7. decembra 1971 je pa že pevski zbor „Cecilija“, katerega spretno vodi njen sin Stanko, zapel nagrobno žalostinko. Počivaj v miru, naša dobra slovenska mati! Sinovom naj pa velja naše iskreno sožalje!

Božične in novoletne praznike smo lepo preživeli, držeč se krščanskih navad, na katere nas vsako leto spomnita ter pripravita msgr. Grims in č. g. Dejak. Bog jima plačaj dobrote, katere sta nam delila v letu 1971!

Slovenci po naših izseljenskih naselbinah izumiramo, kot izgleda. Neki delavec mi je pred kratkim rekel: „Kar slovenska mati rodi, naj slovensko govori!“ Kar prav je mož imel! Če bi se tega načela zares držali, ne bi izumrli!

OB LUKSEMBURGU

Slovensko delavsko društvo v Aumetzu, v katerega so včlanjeni številni rojaki, je pripravilo za 12. december *miklavževanje*. Veliko ljudi se je zbralo. Kot vsako leto je Miklavž obdaroval otroke in upokoјence, pravzaprav vse, saj ni manjkalo kave, potice, piškotov in vina, pa tudi ne pesmi.

Božične praznike smo praznovali v božičnem duhu in razpoloženju. Slovenci jih ne moremo praznovati brez božičnih pesmi. In tako so tudi letos prišli pevci od blizu in daleč, da je bila kripta polna božične pesmi. Lepa hvala tudi ženam, ki so napravile jaslice in okrasile kapelo!

Ana Pelozo je umrla 15. decembra 1971 v Algrange.

V Algrange je umrla gospa Pelozo v 85. letu starosti; bila je vdova, doma iz Istre. Čeprav Istrijanka, je imela naročeno „Našo luč“ in jo je pridno prebirala. Zvesto je pobožna žena, živeča resnično iz vere, obiskovala slovensko mašo, enako tudi njena hčerka in vnukinja. Ko ji je neka Slovenka potožila, da je stara 82 let, je pokojna šegavo odgovorila: „Ko sem bila jaz v tistih letih, sem bila še ‚devojka‘.“ Zadnja leta je čutila utrujenost. Ko je 15. decembra šla v posteljo, da bi si odpočila, so jo čez uro našli, da je zaspala za ta svet. Hvaležno bomo ohranili spomin najo, tudi v molitvah.

NICA

Nica, o kako si ti lepa! Medtem ko drugi po svetu tožite zaradi vremena, se mi skoraj celo leto „smejimo“ modrini neba, zlatemu soncu in nihajočim valovom Sredozemskega morja...

Jeseni nas je močno prizadela *nenadna smrt* malega Petrčka Janca (Jean-Pierre). Logarjevemu Ivanu in Ivanki se je pred dvema letoma rodil sinček. Kakšna sreča je bil ta dogodek za naša dva pridna Slovence! Pa je bila ta sreča tako kratka. Zdravniki so pri malem zapazili napako pri srcu. Kmalu po rojstvu so jo hoteli z operacijo odstraniti in po dveh letih poizkus nadaljevati. Poizkus ni uspel. 18. oktobra smo spremljali malega na po-

kopališče... Ivan je pri svojem gospodarju tako cenjen, da je ta dal za malega na razpolago prostor v lastni grobnici. Pogreba se je udeležilo najmanj sto Slovencev. Vsi so izražali globoko sožalje.

Ivan in Ivanka, potolažita se, saj vesta da imata angelčka pri Bogu!

Za *Martinovo nedeljo* se je med nas zopet vrnilo veselje. Priredili smo vinsko trgatavo v dvorani St. Barthelemy. Na stotine Slovencev so vabili rumeni grozdi in grozdna kapljica, kakor je pač „sinovom Slave“ to svojstveno. Zelo lepa prireditelj je bila to!

Pri naših dobrih Škrljevih smo v njihovem prostornem domu ob koncu *Silvestrovega večera* odmolili in potem pričakovali Novega leta dan.

9. januarja smo imeli v Nici *dan migrantov* v okviru niške škofije. Sam škof nas je sprejel. Bilii so Italijani, Španci, Portugalci, Vietnamci, Hrvati in lahko rečem, da so se Slovenci najbolje odrezali z mnogoštevilno udeležbo. Vsi pravimo isto: kdor še ni z nami, naj se nam s srcem in dušo priključi! Ponosni smo lahko, da smo to, kar smo!

Mali Logarjev Petrček iz Nice

Mali Ladislav Krevs iz Bachweilerja je bil pri krstu čisto tiho.

Starši Horvat s svojim Danijelom pri krstu v Wipperfürthu.

Mala Natalija Čuš prejema božje otroštvo v Wipperfürthu.

nemčija

KÖLN

Po skoraj enoletnem iskanju in srečavanju lahko rečemo, da se je nekaj premaknilo. Izselski duhovnik bi pač želel, da bi bil za vse ljudi, ki živé na njegovem področju, ves samo pri njih. Žal je to nemogoče. V Kölnu se kljub silni

Samo pogumno vošči v novo leto: "... težki časi — vedro čelo, jasno uro vsako!" (Župančič).

razkropljenosti in oddaljenosti začinjamo čutiti kot majhna družina. Z drugimi besedami — postali smo si bolj domači. Predvsem sta nas zbližala zadnji božič in naše skupno silvestrovanje.

Rojaki so pokazali resnično nesebično požrtvovalnost. Fantje in možje so z navdušenjem poskrbeli, da je bila dvorana prijetno okrašena. Žene in dekleta so za prigrizek vse same kupile in pripravile. Dobri France je poskrbel za dobro kapljico, Božo pa za domače viže. Več vredno kot zunanji uspeh našega silvestrovanja pa je, da nas je to skupno delo bolj zbližalo in povežalo. Fantje se sedaj seveda — opogumljeni s silvestrsko dobro voljo — važno pomenkujejo, da bo treba razveseliti ljudi še za pusta, za majske praznike itd.

Take zunanje prireditve so seveda sprostitev po enoličnem, vročičnem in morda težkem delu. Hkrati pa so tudi prilika, da se spoznamo, se drug drugemu odpremo in si pomagamo. Ravno ta harmonija in ta pripravljenost pomagati je napravila to lepo razpoloženje. Hkrati pa je nemi klic, nema reklama: „Pridruži se nam!“ Ob tej ugotovitvi se še bolj zavedamo svoje odgovornosti. Pomagati si moramo, da bo Bog živ med nami. In kdo ne mara dobrih ljudi? Ker je Bog Dobra, je dober človek njegova živa reklama. V tem smislu naj razumemo zgornje besede o skupni odgovornosti.

V zadnjem času smo bili veseli dveh krstov v Wipperfürthu: Danijele Horvat, hčerke Marjete in Alojza, ter Branke Trunkelj, hčerke Mi-

Veseli rojaki na Silvestrovo, ki z zaupanjem zrejo v novo leto.

lene in Branka. Vso srečo na življenjsko pot!

Iskreno čestitamo tudi *novoporočencem*: Marici Koletič iz Klanjca in Martinu Javeršek iz Podsrede, ter Marjeti Žumber iz Bukovcev in Alojziju Horvetu iz Formina.

BADEN

OFFENBURG

V 41. letu starosti je tukaj nenadoma umrl g. Johan Hartmann. Lepo število slovenskih rojakov in drugih znancev se je udeležilo 7. januarja pogreba na pokopališču v Offenburgu. Pokojni zapuščča ženo Ivanko, hčerko Kristino in sina Johanna. Družina se lepo zahval-

Pok. Johan Hartmann

juje vsem, ki so darovali za maše, vence in cvetje, in vsem, ki so se udeležili pogreba. Hudo prizadeti družini naše sožalje, pokojniku pa večni mir!

STUTTGART (okolica)

V soboto, 11. decembra 1971, smo v dvorani Raichberghalle v Stuttgartu praznovali *mednarodni družinski večer*. Navzoče so bile družine petih narodnosti: slovenske, nemške, italijanske, španske in portugalske. Z otroki vred je bilo v dvorani okrog 400 oseb. Ob čajanki in pecivu pri adventno okrašenih mizah so se vsi brez razlike na jezik počutili kot ena družina.

Navzoče je pozdravil nemški žup-

Podjavorškova družina iz Esslingena v narodnih nošah na mednarodnem srečanju v Stuttgartu v lanskem adventu.

nik Thanner od Hl.-Geist-Kirche (kjer imamo Slovenci nedeljske maše) ter v kratkem nagovoru nakazal pomen tovrstnega srečanja, ki je izraz prave krščanske skupnosti, kjer naj se pokaže ljubezen in razumevanje za vsakega človeka. K praznovanju pa je spregovoril tudi predsednik Katoliškega delavskega gibanja (Katholisches Werkvolk) Stuttgart-Ost, g. Alfred Hertle.

Na prireditvi je vsaka narodnost pokazala nekaj svojega, npr. skioptične slike svoje dežele, narodne plese, noše in petje. Slovenci smo se predstavili v narodnih nošah, moški zbor „Domači zvon“ je zapel pesem „Oj Triglav, moj dom“ in Slovenijo smo predstavili s skioptičnimi slikami o Triglavu, Bledu, Brezjah, Postojnski jami in Ljubljani.

Ob zaključku družinskega večera je prišel na oder tudi Miklavž in obdaril okrog 150 navzočih otrok.

V adventu smo imeli v Stuttgartu *skioptično predavanje o Lurdu*. Lepo barvaste slike, zgodovinski prikaz in podoba današnjega stanja tega svetovnega romarskega kraja, so v nas poglobile spoštovanje do Matere božje, kateri je čas pred božičem še posebej posvečen. Tako je bilo to predavanje lepa priprava na božični praznik.

Na praznik sv. Štefana, 26. decembra (lani je sovpadel z nedeljo sv. Družine), smo se po maši v Esslingenu zbrali v farni dvorani k „štefanovanju“. Bili smo še polni božičnega razpoloženja ob belo pogrnjenih mizah s svečkami in ob bogato obloženem božičnem dre-

veščku. To pot smo igrali tombolo. Glavni dobitek je bil božični drevesček z vsemi dobrotami, kolikor jih je mogel nositi. Ker so bile tombolske tablice zastonj, je bil užitek pri igri tem večji.

Za konec preteklega leta so postali *po krstu* božji otroci v Esslingenu: Gregor Majhen, sin Janeza in Marije, ter Jan Čreslovnik, sin Otona in Dragice; v Ludwigsburgu: Klavdija Vertačnik, hčerka Anice. — Naše čestitke!

Pred poročni oltar sta šla v Esslingenu dva para: Peter Majer iz fare Sv. Peter na Medvedovem selu z Emo Mencigar, rojeno v Večeslavcih, ter Štefan Čutič iz Kumrovca z Marto Rakovec iz fare Sv. Peter pod Sv. gorami. V Ludwigsburgu pa sta se poročila Janez Klančar iz Lesičnega in Marija Mucik iz Črnomlja. — Srečo na skupno življenjsko pot!

WÜRTEMBERG-OBERLAND

V nedeljo, 19. decembra, so v cerkev Liebfrauenkirche v Ravensburgu prinesli *h krstu* Roberta, sina Vincenca Baratač in Anice, roj. Jančar. S starši se veselimo in jim čestitamo!

Kljub temu, da je za božične praznike toliko naših rojakov šlo domov, nam je uspelo imeti lepo polnočnico v kapeli mestne bolnice v Ravensburgu. Bila je skoraj napolnjena in prav tako tudi v nedeljo po novem letu. Tudi udeležba v Friedrichshafnu polagoma narašča. Morda bomo prihodnjič lahko kaj poročali o prvem poskusu v Saulgau. Rojaki, sodelujte vsi,

obveščajte se med seboj, pomagajte tudi s svojim avtom tistim, ki ga nimajo, da se nas bo k slovenskim mašam zbiralo vedno več!

Razdelitev maš je še vedno po dosedanem redu: 1. in 3. nedeljo v mesecu ob 10. uri v Franziska-ner Kirche v Ulmu, ob 17. uri v Ravensburgu v kapeli mestne bolnice (Städtisches Krankenhaus); na 2. in 4. nedeljo pa ob 10. uri v Konstanzi v kapeli Marienhaus, ob 17. uri v Friedrichshafnu v kapeli hiše St. Elisabeth, na vogalu We-rastraße-Zeppelinstraße.

BAVARSKA

MÜNCHEN

Na božič smo se pripravili z lepim *adventnim večerom*. Najprej smo premišljevali svetopisemsko poročilo o angelovem češčenju in se udeležili maše, pri kateri smo se udeležili adventne pesmi, potem smo v družabnem delu igrali vesele igre in reševali uganke. Razpoloženje je bilo zelo domače.

Božič smo praznovali po naše. V cerkvi Sv. Duha, ki je kar dihala božično razpoloženje, se nas je zbralo skoraj toliko kot vsako nedeljo, čeprav je šla večina naših ljudi za praznike domov k svojim družinam. Božične pesmi so nas

prestavile v domači svet, da smo kar pozabili, da smo na tujem.

Po maši smo se zbrali v dvorani, posebej pripravljeni za božičnico. Po branju Cankarjeve črtice in deklamacijah so nam igralci prikazali nekaj prizorov iz Drabosnjakove Božične igre. Besedilo so nekaj dni pred božičem posneli na trak, na odru so pa brez besed igrali ob tem, ko je trak „govoril“. Krepko besedilo, lepe maske in obleke ter božične pesmi med posameznimi prizori — vse je vodilo v resnično božično občutje.

Po igri smo ob pogrnenih mi-zah igrali tombolo.

Nemškega tečaja se ob sobotah v našem uradu skupina rojakov pridno in zvesto udeležuje.

Krščeni so bili: Klavdija Zupan, hčerka Janeza in Ivanke, roj. Jerina; Iztok Ivan Majhenič, sin Stanislava in Ide, roj. Kunej; Brigita Šuligoj, hčerka Oskarja in Marije, roj. Jelovšek; Brigita Čuš, hčerka Franca in Terezije, roj. Čeh; Borut Lang, sin Karla in Ane, roj. Kolman. — Otrokom želimo vse dobro v življenju, staršem pa iskreno čestita-mo!

nizozemska

Sreča v družinah: V družini našega prvaka v judu g. Martina Pog-lajena iz Heerlerheide in njegove

soproge ge. Satomi Todaka se je na Japonskem rodil sin, ki ga bodo klicali André-Narihiro.

V družini Bierens-Škorja v Eer-selu so pred Božičem dobili hčerko, ki je ob krstni vodi dobila ime Zvezdana.

Toplo čestitamo k sreči v obeh družinah!

Naši bolniki: G. Oto Janus iz Hoensbroeka, zvesti član naše skupnosti, je moral božične praz-nike preživeti v bolnici. Želimo, da bi njegova noga že skoraj popol-noma ozdravela.

Silvestrovanje: Društvo sv. Bar-bare v Heerlerheide je svojim član-om, prijateljem in kulturnim del-lavcem v naši skupnosti priredilo prijetno slovo od starega leta. Za začetek nas je predsednik g. F. Gril povabil na domačo večerjo s krvavicami in kislim zeljem. Večer je nato potekal ob veseli muziki g. Slavka Strmana in slovenski na-rodni pesmi, pri kateri so vsi sode-lovali, tudi naši holandski prijatelji. Ob vstopu v novo leto so si navzo-či izrekli topla voščila. Lepo je bilo. V tej veseli in razigrani družbi so se vsi počutili kot doma. Zelo želimo, da bi se tudi v prihodnje otroci naših izseljencev *domače* počutili v slovenski družbi.

Na štetanovanju v Esslingenu na Württemberškem. Za bogato oblo-žen božični drevešček so igrali tombolo.

švedska

Spored božje službe v februarju:

1. nedeljo (6. 2.) ob 12.15 v cerkvi St. Erik v Stockholmu. Pred mašo prilika za spoved in pevska vaja, po njej razgovor v dvorani.

2. nedeljo (13. 2.) ob 12.30 v Jönköpingu, pred mašo prilika za spoved in pevska vaja.

3. nedeljo kraj še ni določen.

4. nedeljo (27. 2.) ob 10. uri v Landskroni in ob 17. uri v Helsingborgu, pred mašama prilika za spoved.

1. nedeljo v marcu (5. 3.) ob 17. uri v cerkvi St. Erik v Stockholmu. Pred mašo prilika za spoved in pevska vaja ob 16.30, po maši pa razgovor v dvorani.

Krščeni so bili: V Malmö Sofija Veronika Kenda. Oče Ivan je doma v Klavžah pri Tolminu, mati Ruth Gunn-Britt, roj. Lundgren, pa v Malmö. Botra sta bila g. Danijel in

ga. Amalija Križ iz Malmö. V Göteborgu Ana Marija Kolar, hči Karla iz Maribora, in Marije, roj. Pintarič, iz Karpij. Botri sta bili ga. Amalija Žagar in ga. Ana Kolar. Prav tako v Göteborgu je bila krščena Darja Kobalej, hči Pavla iz Maribora, in Ane, roj. Rotar, doma od Marije Snežne. Botra je bila gdč. Marija Koren iz Surte pri Göteborgu.

Staršem in botrom iskreno čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

Pouk slovenščine v Malmö: Kakor v Göteborgu in v Landskroni se je tudi v Malmö začel pouk slovenskega jezika. Vršil se v Verner Rydenskolan vsako soboto. Poučuje g. Borut Penko. Tečajja sta dva: od 9—10.30 za otroke nad 9 let in od 10.30—12. ure za one od 6 do 9 let. Vse je v dogovoru s švedskimi šolskimi in drugimi oblastmi. Zdi se pa, da v Malmö prihaja k pouku manj otrok kot v Göteborgu in v Landskroni. Mislimo, da bi se starši v tej tako važni zadevi ne

smeli ozirati na morebitne težave in razne pomisleke. Gre za to, da vaši otroci znajo oba jezika: švedskega in slovenskega, pa ne samo za silo govoriti, ampak tudi čitati in pisati. Ker imate tako lepo priliko, gotovo svojim otrokom zelo škodite, če jih ne pošijete k pouku, pa če ostanete tukaj, še bolj pa, če se boste vrnili domov. Po izkušnjah strokovnjakov v vseh deželah sveta je znanje obeh jezikov eden izmed najvažnejših pogojev za normalno vključitev v novo domovino, tudi za tiste otroke, ki so že tam rojeni. Edino tako lahko poznajo obe domovini, ker lahko čitajo knjige in časopise ter se poučijo o zgodovini domovine staršev. Če se pa vrnete domov, boste sami krivi, da bo otrok v svoji lastni domovini tujec in tako rekoč nepismen, dokler se ne bo naučil slovenski. S kom bo namreč doma mogel govoriti švedsko? Poleg tega bo tam v šoli po nepotrebnem izgubil mnogo več časa.

Torej: V interesu vaših otrok je,

Slovinci po svetu

ARGENTINA — Poleg velike božične prireditve s prosvetno-družabnim programom, ki jo je pripravila „Liga žena in mater“ v sanmartinskem domu, je priredil tudi „Naš dom“ v San Justu božičnico z vmesno igro „Trije modri“, Slomškov dom v Ramos Mejia „Slovenski božič“, mladina v Carapachay pa družabno prireditev. — Na božični dan je pevski zbor „Gallus“, ki ga vodi dr. Julij Savelli, nastopil s koncertom slovenskih božičnih pesmi. — Slovensko katoliško akademsko društvo je povabilo svoje člane in maturante k brucovanju v Škofov zavod v Adrogué. — Silvestrovali so na Slovenski pristavi, v Našem domu v San Justo, v Slovenskem domu v Carapachay in v Slovenskem domu v San Martinu. — Na

Slovenski pristavi so uspešno igrali Nicodemijevo igro „Učiteljica“. — „Kje so tiste stezice?“ je naslov novi plošči, ki jo je posnel zbor „Slovenske mladenke“. — Vršil se je tridnevni tečaj za učitelje in učiteljice na slovenskih tečajih. — V Slovenskem domu v San Martinu sta razstavljala slike Ivan Bukovec in Andrej Makek. — Dva tisoč Slovencev se je udeležilo 21. misijonske veletombole, katere izkupiček je namenjen skoraj sto slovenskim misijonarjem.

AVSTRALIJA — V Melbourne je Miklavž obiskal tamkajšnje Slovence. Za to priložnost so pripravili otroci polurni spored. Miklavž se je ustavljal tudi med najmlajšimi v Slomškovem vrtcu pri sestrah. Za prejem darov so morali malčki prej pokazati, kaj so se v vrtcu naučili. — Slovensko društvo v Slovenskem domu v Melbourne prireja vsako prvo soboto v mesecu popoldne čajanko za naše upokojence. Tam poslušajo slovenske pesmi in se pogovorijo med seboj.

KANADA — V slovenski župniji Marije Pomagaj v Torontu so pri-

pravili tradicionalni Martinov banke. — Na misijonski tomboli so zbrali za slovenske misijonarje preko 2.200 kanadskih dolarjev. — Na slovenski župniji v Montrealu so po štirih letih spet začeli s slovensko šolo. Ostale predmete učita dve profesorici, petje in verouk pa župnik. — V Hamiltonu je šel dosedanj slovenski župnik dr. Tomc v pokoj.

Slovinci ob meji

KOROŠKA — V farni dvorani v Selah so igrali dramo „Plavž“. — V Delavski zbornici v Celovcu so se vršili 3. koroški kulturni dnevi. Obraznavali so zgodovinska, družbena, jezikovna in umetniška vprašanja koroških Slovencev. Istočasno se je vršila razstava slovenskega koroškega periodičnega tiska

da jih pošljete k pouku slovenščine, tudi tisti, ki še tega do sedaj niste storili!

Švica

Krsti v decembru 1971: V Baslu Suzana Tratenšek, hči Alojza in Ane, roj. Zalokar; Amaya Aldecoa, hči Juana in Fride, roj. Uršič; v Zürichu Andrej Šinigoj, sin Andreja in Ane, roj. Fuhs; Natalija Bračko, hči Ignaca in Marije, roj. Hozjan; v Rapperswilu/SG Andrej Vrhovšek, sin Ivana in Marije, roj. Križnik. 2. januarja je bila kot prva v letu 1972 krščena v Amriswilu/TG Silvija Pust, hči Branka in Marije, roj. Ogrin.

Otrokom želimo vse dobro, staršem pa naše čestitke!

V hišni kapeli v Kapuzinerheimu so se poročili sledeči pari: Stanislav Šuligoj iz Trnovega pri Gorici in Eva Lisjak iz Branika (nekdaj Rihemberk); Ciril Bavdaž iz Levpe

in Marija Ivančič iz Kamnega pri Kobaridu; Andrej Šinigoj iz Dornberka in Ana Fuhs od Sv. Petra pri Mariboru; Franc Krivec iz Frankolovega in Jožica Bračko od Sv. Andreja pri Ločah.

Za božične praznike so izrabili priliko in se doma poročili: Jožef Skala iz Semiča in Anica Žukovec iz župnije Trebnje; Vincencij Perčič iz Šmarja pri Ljubljani in Jelena Sabol od Sv. Jurija v Trnju

(Medmurje); Ivan Jerman in Nada Avsec oba iz Semiča, sta se poročila na sam božič v Novem mestu; Vladislav Doler in Marija Veber, oba iz Galicije pri Celju. Čestitamo in jim želimo vse dobro na življenjski poti!

Tudi smrt se je pojavila med nami v Švici. Pri prometni nesreči je izgubil življenje pred nekaj meseci Polde Poznik z Jesenic. Naj počiva v miru!

Marko Vrtačič
v Fribourgu in
Švici izroča
hostije za
daritev
sv. maše.

19. in 20. stoletja. Na literarnem večeru so brali slovenski koroški pisatelji in pesniki iz svojih del. — Dvodnevno duhovno srečanje slovenskih izobražencev je vodil dr. Anton Trstenjak. Razlagal je naravno in nadnaravno bistvo človeka. — V farni dvorani v Šmihelu je priredil mešani zbor „Danica“ iz St. Vida v Podjuni koncert. — V Žitari vasi je pripravila „Podjunska glasbena skupina“ veseli popoldan. — V farni dvorani v Železni Kapli je bila prireditev ljudskih plesov. — Komorni zbor „Anton Tomaž Linhart“ iz Radovljice je nastopil s pevskim koncertom v Svečah. — V Miklavževi dvorani v Bilčovsu je priredilo domače prosvetno društvo „Bilka“ „Igro o lepi Vidi“. Po igri so se predstavili domači godci z narodnimi in umetnimi napevi.

TRZAŠKA — Šele po enem letu, odkar so za to prosili, je sprejel italijanski ministrski predsednik Colombo odposlanstvo slovenske manjšine dežele Furlanije-Juljske krajine. Ti so zahtevali jamstva za celotno zakonsko zaščito. — Open-ska mladina je priredila „Jesen na

Krasu“ v sliki, besedi in glasbi. — V tržaškem Kulturnem domu se je vršil koncert mešanega zbora „Jacobus Gallus“ in „Tržaškega okteta“. — V Marijinem domu so igrali skavti igro „Mi, fantje iz Deškega mesta“. Prav tu so bila sledeča predavanja: p. Miha Žužek: „Duhovništvo v viharju naše dobe“; Franc Bergant: „O mitih v svetem pismu“; Rafko Lešnik: „Pravičnost v svetu“. — V Slovenskem kulturnem domu v Trstu je predaval prof. Martin Jevnikar o slovenski zamejski literaturi. — Mojster-organist Hubert Bergant je priredil v Trstu orgelski koncert. — V Kulturnem domu v Trstu sta nastopila zbor in orkester „Consortium musicum“ iz Ljubljane. — Slovenska skupnost v Italiji je naslovila na predsednika italijanske republike Leoneja pismo, v katerem ga opozarja, da še vedno niso v celoti priznane pravice narodnih in jezikovnih manjšin.

GORIŠKA — Goriška Mohorjeva družba je izdala mohorjevke za leto 1972. Te so: Koledar, zbirka planskih spisov Jožeta Abrahama „Moja Trenta“, pripovedna zbirka

Josipa Kravosa „Kuštava glava“ in vzgojna knjiga Ivana Theuerschuha „Več sonca v naše družine!“ — V Verdijevi dvorani je gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane s komedijo Erdmana „Samomorivec“. — Goriška mladina je priredila za praznik Brezmadežne akademije. — Slovensko gledališče iz Trsta je igralo v Katoliškem domu „Trnuljčico“. — V Bazovici je nastopil „Tržaški oktet“. — V cerkvi v Jamljah je priredil zbor „Fantje izpod Grmade“ koncert božičnih pesmi. — Dr. Tone Požar je predaval v Katoliškem domu o svojem potovanju po Rusiji.

BENEČIJA — Slovenski in furlanski emigranti so skupno manifestirali po videmskih ulicah. Zahtevali so ureditev družbenega in narodnostnega položaja beneških Slovencev. — V nabit polni dvorani čedadskega gledališča se je vršil „Dan emigranta“. Zlasti so protestirali proti grožnji, da bo za prta edina industrija v Benečiji, opekarna v Čemuru. Prireditev je organiziralo kulturno društvo „Ivan Trinko“ skupaj z domačimi duhovniki.

Izpit iz evangelija

NAČELA JEZUSA KRISTUSA IN NJEGOVI ŽIVLJENJSKI ZGLEDI NE VARAJO. OB SVOJEM ČASU RODE SVOJ SAD. KAR NI V SKLADU Z NJIMI, JE PRAZNO. ČE KDO DELA PO NASPROTNIH NAČELIH, MU VSE SLABO USPE. TO JE MOJA VERA, TO JE MOJA IZKUŠNJA.

Vincencij Pavelski

Če izpraznjeni moderni človek bere osmero blagrov iz Matejevega evangelija, se morda pomilovalno nasmehne. Blagor čistim! Vse reklame, kino, televizija govore dru-

gače. Blagor lačnim in žejnim pravice! Saj to so zanesenjaki: Luter King, Helder Camara, p. Leppich, Speckpater in še cela vrsta manj znanih, pa ne manj prepričanih.

Blagor usmiljenim! Dachau, kitajske ječe, sibirski rovi. Blagor miroljubnim! Za tretjo svetovno vojno čaka v skladiščih 300 milijard ton razstreliva, to pomeni toliko kot 23 milijonov atomskih bomb iz Hirošime. Res, kakor bi mrtvi Kristus plaval nad poganskim svetom. In vendar je evangelij tudi za dvajseto stoletje. Je za vse denarnike, ki zaupajo v božjo previdnost, kadar imajo dobro zavarovane svoje delnice. Je za vse množice, ki so

lačne golov na stadionih sveta. Je za vse one, ki v svojem stradanju in umiranju preklinjajo bogati svet in Boga, ki ga ne poznajo. Je za naduto modrost, ki „ne potrebuje Boga“.

Kdo jim ga bo dal? Samo tisti, ki so toliko pogumni, da vzamejo nase „nespamet križa“. Strah pred svetom manjša število svetnikov in pričevavcev. Če si čist, si bedak. Če si miroljuben, si mevža. Če si krotek, si zastarel. Če si hoté ubog, si nesposoben. Kdo bo vzdržal v tem posmehu?

Danes smo prav mi kristjani pred velikim izpitom. Ali verujemo v evangelij zares, ali ga pa le ponavljamo kot staro gramofonsko ploščo? Treba je moči osebnosti, da se brez strahu in prigovora postaviš na evangeljska tla. In nič manj poguma ni treba, če hočeš po evangeliju oblikovati moderni svet. Bistveno je: ali živim sam po evangeliju in sem neustrašen v tem. Če s svojim bivanjem ne odrešujem bratov njihovih prevar, potem so moje besede brez haska. Ali ni to naš osebni problem?

Darovanje mladosti

O BOG, KAKO RAD BI ŽRTOVAL VSE, KAR BI MOGLO BITI TEBI V SLAVO! KAKO ZELO BI HOTEL. DA BI V MOJI DUŠI IN MOJEM TELESU NE BILO NIČ OKRNJENEGA, SKRIVLJENEGA, ZLOMLJENEGA.

J. M. de Buck

Velikokrat srečaš molitve junaških duš. Nikdar jih ne ponavljaj kot molitveni obrazec ali kakor pesem, ki si se jo naučil za akademijo. Pred Bogom ne smemo deklamirati, „nastopati“. Bog ne mara teatralike.

Treba je razmišljati in v globini svoje duše moliti. Ta molitev bo potem tvoja.

Če sanjaš o udobnem življenju, ne moli: „Vse zate, moj Bog!“

Če se z Bogom pravdaš, koliko boš živel za svoje sebične namene in koliko boš storil za njegovo kraljestvo, ne ponavljaj za Frančiškoni

Ksaverijem tiste čudovite molitve: „Daj, da se bojujem, ne da bi gledal na rane; da delam, ne da bi pričakoval plačila razen zavest, da vršim tvojo voljo.“

Pač pa počasi razmisli te molitve velikanov. Morda se utrne tudi v tebi z milostjo obsijana misel in želja, da bi bil bolj božji, bolj darovan, bolj nesebičen, bolj predan njegovi službi. Potem bo iz tega premišljevanja nastala tvoja molitev.

In če drugega ne moreš prositi, prosi, da ti Bog da gorečnosti, ki bo použila lagodnost; dejavne ljubezni do bližnjega, ki bo požgala tvojo sebičnost; navdušenja za božjo slavo, v katerem bo utonilo iskanje lastne slave. Da, prositi moramo vedno.

Saj nas je Kristus tako učil, da v sedmih prošnjah prosimo in tako tkemo vsakodnevni očenaš. Če nisi zmožen danes daritve svoje mladosti, prosi in moleduj, da je boš zmožen jutri.

Moralni pogum

MORALNI POGUM JE BOLJ REDEK KOT POGUM V VOJNI ALI VELEUMNOSTI. KLJUB TEMU PA JE TO OSNOVNA, ŽIVLJENJSKA ODLIKA TEH, KI SKUŠAJO SPREMENTI TA SVET.

Robert Kennedy

Vsak človek ima pogum za nekaj. Mlad človek meri svoje moči z merilom poguma. A ni vse zlato, kar se sveti.

Pogum v nasilju rodi zločinca. Pogum v razvratu izpoveduje amoralnega človeka. Pogum v telesnem ali besednem spopadu je včasih samo pomanjkanje samoobvladavanja, pomanjkanje samovzgoje ali dokaz samoljubja.

Svet pa je trenutno najbolj potreben ljudi z moralnim pogumom. Treba je plavati proti toku materializma in uživaželjnosti. Tega poguma so zmožni le zreli, skladni in moralno visoko stoječi ljudje.

V rokah mladine je bodočnost. A dokler mladina dopoveduje le to, da je stari rod odpovedal, ne mo-

remo pričakovati boljših dni. Še celo ne, če ista mladina izgublja svojo vsebino v čudaškem in včasih prostaškem izživljanju, kjer bo prehitro ostarela.

Danes je treba telesno in duševno zdravih mladih ljudi, z močno duhovnostjo in trdno moralnostjo. In če bodo ti imeli pogum, v besedi in dejanju, brez vsakega omahovanja; iti svojo pot, bodo v nekaj desetletjih potegnili za seboj množice. Ali med te spadaš ti?

Izpoved mladih

TAKI SMO V POMLADI ŽIVLJENJA: VČASIH NAS NAGLO DVIJNE NAVDUŠENJE SVETLIH UR, NATO NAENKRAT PADEMO V TEMO UR NAVELIKANOSTI. SMO KAKOR APRILSKO NEBO, KJER SE PO KRASNEM SONCU NANAGLOMA ULIJE PLOHA.

SVETLE URE: KO NAS RAZGANJA ŽELJA PO ŠIROKIH OBZORJIH IN SVOBODNEM ZRAKU, KO SMO ŽEJNI ISKRENOSTI IN ČISTOSTI. URE RAZOČARANJA: KO NAENKRAT TOLIKO REČI TEŽI NAŠA NEMIRNA SRCA IN NAŠE UTRUJENE ŽIVCE — NEMI PROTESTI NEUREJENEMU IN NESKLADNEMU SVETU, NOTRANJI NERED ZARADI NASILJA „MODERNIH“ IDEJ IN KRILATIC, STUD PRED TOLIKO LAŽJO, GOLJUFIJO IN KOMEDIJO SVETA, STRAH PRED TEMO IN ZASKRBLJUJOČO PRIHODNOSTJO.

Fernand Lelotte

Majhni ljudje si ne upajo priznati resnice o sebi. Mož pa je, kdor ima voljo, spoznati in priznati vso svojo resnico.

Mlad si, poln upov in navdušenja, kadar ti zvonijo ob umitem dnevu vsi zvonovi mladosti.

Kakor hitro prihrumi prvo neurje, biješ plat zvona, si strt, naveličan, obupuješ in se huduješ. Ker si vase zaljubljen, se huduješ na druge, na očeta, mamo, profesorje, vzgojitelje, duhovnega vodja.

Nihče nima prav, nihče te ne razume, nihče te nima rad. Postajaš zadirčen tudi do svojih tovarišev. Četudi so bili včeraj še sijajni fantje, so danes vsak po svoje „bedaki“.

Kakor majhen čoln na valovih.

Trije nasveti:

Prvi — čakaj in potrpi tudi s seboj, potrpi celo z Bogom, če se ti takoj ne nasmehne.

Drugi — skušaj se čimprej izvleči iz črnih misli in nerazpoloženja. Nikar se ne prepričaj, da tega ne zmoreš. Pa še kako zmoreš, če si fant! Če si zares deklet!

Tretji — nekdo te čaka. Ne omahuj razočaran v tožbi: nikogar nimam. Je nekdo, ki te čaka. Morda boš prav ob takih urah zapuščenosti našel pot do Njega in bosta postala bolj zaupna prijatelja.

In kaj je lepšega za tvojo bodočnost, kot je to, da znaš s Kristusom živeti kot z resničnim, živim in vedno prisotnim prijateljem! Bog s teboj!

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvirkeci iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

DELO

IZPIS SVETSKO DELOVNEGA SVEDEČENJA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 25. DEC. 1971

OPREDELBA SVETSKO DELOVNEGA SVEDEČENJA SLOVENIJE
V SKLADU S SVETSKO DELOVNO KONVENCIJO
V LJUBLJANI, 14. OKTOBRA 1962/1963, KI JE BILA
V SKLADU S SVETSKO DELOVNO KONVENCIJO
V LJUBLJANI, 14. OKTOBRA 1962/1963, KI JE BILA

PREPOVED REVIEJE POGOVORI

Včeraj so na okrožnem sodišču v Ljubljani potrdili začasno prepoved razširjanja revije Pogovori, ki jo izdaja Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev. Gre za 1. številko letnika 1971/72, inkriminirani članek pa je prispevek Franceta Cukjatija „Bojna pesem vojaka“. Prepoved razširjanja temelji na 2. točki 52. člena zakona o tisku.

Sklep sodišča je motiviran z dejstvom, da omenjeno besedilo vsebuje misli, ki bi lahko vznemirjale občane kot tudi pripadnike oboroženih sil; pesem napada vojsko in manevre, očitno pa je, da gre pri tem za našo armado, čeprav pesem tega izrecno ne pove.

Delo, Ljubljana, 25. dec. 1971, str. 12.

pogovori

CUKJATI FRANCE: BOJNA PESEM VOJAKA

Skozi ledeno meglo se je vlekla kolona, puška me je bedasto tolkla in mrmral sem žalostinko... „Molči!“ je siknilo in zopet skozi gluho temo molče je kolona mešala blato... Nato sem se potopil vase in zakričal bojno pesem vojaka:

Zopet manevri, zopet se bom moral, prilepljen v blato, plaziti po jarkih, spet mokre noči, ledena norost... spet se bomo učili, kako ubiti človeka, kako ga hinavsko prevarati, da ga mirno zakolješ... kako mu z bombo raztrešiš možgane, kako mu z mino odbiješ roke, kako mu trebuh razparaš in drobovje razvesiš po drevju... Kot nori otroci se bomo igrali vojno — ples blaznosti, igrali se bomo — smrt! Pri tem bomo žvečili izglajene stavke: To je za narod, za domovino...

Toda le s kakšno pravico, s kakšno pravico so me spremenili v sužnja! Zakaj moram biti kot pes, ki mu vržejo v ponev nekaj kosti, nato pa naščuvajo na človeka, pomislite — na ČLOVEKA... in na gnili ukaz moram renčati, gristi in trgati...! Le s kakšno pravico! Tudi tam — preko meje je nekdo suženj postal, tudi njemu kričijo: Za obrambo domovine! in podobne bedaste fraze...

Potem pa on — in jaz vsak gre k svojemu ljudstvu, ki ga tako slovesno brani, in ga udari po obrazu, nato mu iz lačnih ust iztrga grizljaj in iz njega naredi bombe, topove, mine in nože...; ker s tem — baje brani svoj narod, ker s sredstvom za smrt — baje brani življenje...

In če si nekdo pravo vojno izmisli, me bodo kot sužnja naščevali na njega — tam preko meje! Prav tako njega — na mene... S kakšno pravico! S kakšno prekleto pravico! In jaz, ki nočem, bom moral ubiti, zaklati... in oba bova jokala, ker bi še rada živela...!

Še dolgo sem v sebi kričal bojno pesem vojaka, a tiho, sicer bi šel v arest! A s kakšno pravico, vprašam vas, s kakšno pravico vse to!

Pogovori, Ljubljana, 1. 1971/72, št. 1, str. 38—40.

novice od doma

NAJVEČ DEVIZ PRINESEJO ZDOMCI

Po uradnih podatkih Narodne banke so začasno v tujini zaposleni delavci nakazali 591,8 milijonov dolarjev v enajstih mesecih preteklega leta. Turizem pa je prinesel le 332,4 milijonov dolarjev. V istem obdobju so izseljenci poslali v domovino 56,2 milijonov dolarjev.

CARINE ZA ZDOMCE OLAJŠANE

Komite za zdomce je podprl predlagane spremembe zakona o carinah. Tako so predvidene olajšave za uvoz raznih vrst blaga, ki ga bodo jugoslovanski zdomci ob vrnitvi v domovino lahko prinesli ali pripeljali s seboj. Na svojih hranilnih knjižicah imajo naši zdomci čez milijardo dolarjev.

IZREDNI VLAKI ZA ZDOMCE

Jugoslovanske železnice so pred božičnimi prazniki pripeljale v Jugoslavijo čez 200.000 zdomcev, ki so preživeli svoj božični dopust doma. V ta namen so železnice pripravile 180 izrednih vlakov, oziroma 3000 vagonov z 200.000 sedeži.

PREK MEJE LE Z DINARJI

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog Narodne banke Jugoslavije, naj bi ukinili prodajo deviz občanom za zasebna potovanja v tujino. Obenem pa so sklenili, da bodo lahko državljani pri vsakem potovanju v tujino nesli čez mejo do 500 dinarjev.

DINARSKI RAČUNI ZA TUJCE

Narodna banka Jugoslavije je sklenila, da bo tujim pravnim in finančnim osebam omogočila odpreti dinarske račune v naših bankah. Tujci bodo lahko svoje blago prodajali na jugoslovanskem trgu

Takoj po vojni CDSB (= Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev, op. NL) ni delovalo. Bile so tedaj posebne razmere, precej drugačne od današnjih. Ko sem se leta 1949 javil za vpis na Teološko fakulteto, sem takoj drugi dan dobil povabilo od Uprave za državno varnost, naj se oglasim pri njih. In seveda imeli smo temeljito spoved, zakaj, kako in čemu sem se vpisal na to fakulteto. Preko te procedure so šli vsi kolegi, slušatelji Teološke fakultete. Zato ni čudno, da nas je bilo tako malo; v prvem letniku nas je bilo vsega skupaj 11.

Razmere so bile take, da v prvih povojnih letih delovanje CDSB sploh ni bilo mogoče. Leta 1951 smo ostali zaradi preiskav konfinirani v semenišču, šele 21. avgusta so nas pustili domov. Naslednjo jesen je bilo zamenjano vodstvo v semenišču, za prorektorja je bil postavljen sedanji rektor, profesor Oražem. Jeseni leta 1952 je prišla od zunaj, ne od slušateljev, pobuda, naj bi obnovili društvo. Tedaj niso niti govorili o obnovi društva, ustanovili naj bi novo, podobno CMD (= Cirilmetodijsko društvo katoliških duhovnikov LRS, ki ga je dirigirala OZNA. Op. NL). Bilo naj bi neke vrste podružnica tega društva.

Ker je prišla pobuda od zunaj, je med nami naletela na odpor in smo se branili takega društva. Vmes je posredoval škof, takrat še apostolski administrator Anton Vovk in dejal, naj se društvo vendar ustanovi, oziroma obnovi naj se nekdanje CD. Temu smo se potem uklonili, čeprav ne z veseljem. Obnovitev Cirilskega društva slovenskih bogoslovcev tako ni preveč slavno dejanje, društvo namreč ni bilo obnovljeno zaradi potreb in želj bogoslovcev, ampak na pritisk od zunaj.

Vendar se je pokazalo, da je bilo društvo potrebno. V času, ko so se razmere spreminjale in izboljševale, je predstavljalo bogoslovce, njihove zahteve in potrebe pred našo skupnostjo in pozitivno delovalo. Nekateri pa smo čutili posledice nasprotovanja. Sam sem bil potem nekaj časa pod posebnim varstvom tudi zato, ker smo se tedaj preveč vneto branili ustanoviti bogoslovsko društvo.

Pogovori, Ljubljana, I. 1971/72, št. 1, str. 6.

NAS TEDNIK

DESET ZAHTEV EMIGRANTOV
IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Na zasedanju predstavnikov Društva emigrantov iz Beneške Slovenije in predstavnikov slovenskega javnega in političnega življenja je Elio Vogrig poudaril, da predstavniki pristojnih državnih, deželnih in tudi občinskih oblasti pozabljajo na zahteve beneških Slovencev. V svojem nadaljevanju je Vogrig opozoril: „Italijanska vlada je bila vedno nespretna in diskriminatorna do nas, deželni odbor Furlanije-Juljske krajine je bil vedno počasen, poln obotavljanja in bojazni pri reševanju naših temeljnih problemov, župani naših občin pa so slamnati možje, ki jih je tja postavila politična stranka, ki ukazuje v Beneški Sloveniji, bolj ali manj samo zato, da bi prisilili ljudi k molku ter tudi sami molčali.“

Govornik je omenil vse shode, srečanja in konference, na katerih so predstavniki emigrantov obrazložili svoje zahteve, ugotovil pa je, da oblasti še niso ničesar ukrenile. „Nasprotno — je dejal Vogrig — nadaljevale so staro in preživelo reakcionarno politiko ter si nadele masko gluhtonemih, v upanju, da bomo mi (ubogi ljudje s hribov) kmalu odnehali ter še enkrat verjeli njihovim lažnim obljubam, njihovim nepotrebnim izjavam na volilnih kampanjah, ko so obljubljali kruh in delo za vse.“

Vlekli so nas za nos, ter nas še vlečejo, že sto let. Sedaj pa je dovolj, ker ima tudi potrpljenje svojo mero. Zdaj je dovolj: ali se začnejo resno spoprijemati z nekaterimi temeljnimi problemi naše zemlje, ali pa se bodo bivaljavci te zemlje spoprijeli s tistimi, ki teh problemov nočejo rešiti. Mi želimo sedaj radikalno spremembo politike do naše slovenske manjšine v videmski pokrajini.“

za dinarje, te dinarje nalagali v tamkajšnjih bankah in z njimi kupovali jugoslovansko blago za svoje potrebe. Če bodo pa želeli, jim bo banka vse dinarje takoj zamenjala v katerokoli menjljivo valuto.

TURISTI V JUGOSLAVIJI

Po podatkih je bilo lani v prvih desetih mesecih v Jugoslaviji okoli 52 milijonov nočitev, kar je za 13 odstotkov več kot predlanskim v istem času. Približno 27 milijonov nočitev odpade na domače turiste. Devizni priliv v prvih devetih mesecih je znašal več kot 250 milijonov dolarjev, kar je za 26 odstotkov več kot v istem obdobju predlanskim.

SLAKI V AVSTRALIJO

Po vojni se je skoraj med 200 tisoč Jugoslovani znašlo na avstralski celine tudi kakšnih 20.000 Slovencev. Slovenska izseljenska matica pripravlja konec februarja gostovanje priljubljenih Slakov med našimi slovenskimi rojaki.

ANHOVO — Člani tovarne salonita so pred koncem leta obiskali vse delavce po bolnišnicah, bolnike na domovih, upokojeince v domovih počitka ter družine, ki živé v slabih socialnih razmerah, in jih obdarili s praktičnimi darili.

BELTINCI — Mnogi rojaki, ki so zaposleni v inozemstvu, so božične in novoletne dneve praznovali doma v Sloveniji. To priliko so izkoristile nekatere občine. Povabile so zdomce na srečanja, kjer so jim govorili o možnosti zaposlitve v Sloveniji. Tako srečanje so pripravili tudi v Beltincih. Zdomce so predvsem zanimala nerazčiščena vprašanja iz delovnega razmerja, zaposlovanja, socialnega zavarovanja, varčevanja ipd. Od 14.000 zdomcev iz Pomurja se je teh pogovorov udeležilo le manjše število ljudi.

BOHINJSKA BISTRICA — Delavci gradbenega podjetja „Bohinj“ so pričeli graditi opornike za novo vlečnico. Delajo jo v Bohinjski Bistrici na prostoru med bohinjskim predorom in Ravnami. Oporniki so v glavnem že narejeni. Zdaj čakajo še na montažo, ki jo bo opravilo

Elio Vogrig je nato naštel glavne točke zahtev emigrantov, ki jih je razdelil v deset poglavij.

1. Treba je najti sredstva, da se privežejo naši ljudje na svojo zemljo ter s primernimi pobudami zmanjša nenehna izguba moč in sil, ki omejuje tudi našo vitalnost kot Slovencev, ki nas preko emigracije potujčujejo po vsej Evropi. V tem smislu bo morala dežela dati pobudo za načrt valorizacije našega področja, s čimer so seveda povezani tudi načrt za turistični razvoj, načrt za pomoč individualnim kmetijskim podjetjem, organizacijski načrt za ustanovitev raznovrstnih zadrug, načrti za pogozditev in hidrogeološko ureditev in končno načrt za investicije IRI — ENI, da bi lahko zaposlili tukajšnjo delovno silo ter emigrantom omogočili vrnitev.

2. Treba je uvesti poučevanje slovenskega jezika najmanj pet ur tedensko v vseh osnovnih šolah in srednjih šolah v krajih, kjer živijo Slovenci. Zahtevamo tudi, da bi poleg na obveznih šolah poučevali slovenščino tudi na učiteljskišči v Špetru Slovenov, v strokovnih šolah in v vrtcih.

3. Učna mesta v krajih, kjer živijo naši slovenski ljudje, je treba poveriti krajevnim učiteljem, ki poznajo jezik učencev in so ga sposobni poučevati. V župnijah pa, kjer je znano, da živijo Slovenci, mora župnik poznati krajevni jezik.

4. V mejah možnosti je treba čimbolj omejiti hudo nadlego vojaških služnosti, ki močno ovirajo nastanek vsakršne pobude za gospodarski in socialni razvoj našega področja. Vojaške služnosti povzročajo revščino, uničenje dobrin ter nevarnost za fizično integriteto državljanov, na posebno težak način pa prizadevajo prav Beneško Slovenijo. Treba je predvideti takojšnje povračilo škode z investicijami kapitalov IRI, ENI, Friulia in Friulia-LIS na tem področju.

5. Občinski uslužbenci Beneške Slovenije morajo biti sposobni, da občujejo s slovensko javnostjo.

6. Zahtevamo priznanje izvirnih slovenskih imen krajev, kjer prebivajo Slovenci, ter postavitve dvojezičnih tabel ob vhodu v vasi.

7. Treba je priznati izvirne slovenske priimke ter vsem prebivavcem Beneške Slovenije dati možnost, da brezplačno prevzamejo izvirni priimek.

8. S finančno in moralno pomočjo je treba podpreti ustanovitev slovenske knjižnice, centra za etnografske, toponomastične in zgodovinske študije v središču področja, kjer živi naše slovensko prebivalstvo oz. slovenska narodnostna manjšina.

9. Zahtevamo preosnovno in okrepitev družbe Friulia, ki mora predvsem upoštevati posebne potrebe naše zemlje.

10. Osrednje oblasti morajo dati izredne državne prispevke, ki jih predvideva člen 50 posebnega deželnega statuta, ki pa ne pomenijo nadomestila za popolno povračilo škode, ki so jo vojaške služnosti prizadejale gospodarstvu in deželnemu razvoju. Del teh prispevkov je treba investirati na področju, ki je najbolj prizadeto, t. j. v Beneški Sloveniji, kar naj poveča zaposlitev.

Naš tednik, Celovec, 1. dec. 1971, str. 2.

KOROŠKI SLOVENCİ V LETU 1971

Pred nekaj meseci se je začela gradnja lastnega poslopja Slovenske gimnazije, kar pomeni za slovenski koroški živelj, ki pošilja svojo mladino že več kot desetletje v popoldansko šolo, brez dvoma razveseljiv dogodek.

Kmetijska šola v Podravljah je dobila pravico javnosti in s tem tudi s strani države priznanje za svoje dolgoletno delovanje. Seveda pa šola ne dobiva take podpore, kot jo dobivajo konfesionalne šole vsepovsod v Avstriji. To je spričo dejstva, da se ostale (nemške) kmetijske šole na Koroškem z vsemi sredstvi borijo za naraščaj, tudi za slovenskega, boleče in zaskrbljujoče.

Menimo, da je brez dvoma izid volitev v kmetijsko zbornico mejnik v zgodovini koroških Slovencev. Po vseh napadih, ki smo jih doživeli v zadnjih letih, predvsem v pojubilnem letu 1970/71, je ta porastek glasov naravnost čudež.

Naš tednik, Celovec, 22. dec. 1971, str. 2.

neko italijansko podjetje. Prostor za smučanje so pripravili že jeseni.

BOVEC — Potem ko je več načrtov za gospodarski napredek Tolminske propadlo, so končno uspela dolgoletna prizadevanja za zgraditev alpskega turističnega centra na kaninskem pogorju. Zdaj so dela pri turističnih objektih v polnem zagonu. Konec tega leta se bodo smučarji lahko že z žičnicami vzpenjali na kaninska smučišča.

DRAVOGRAD — V osnovni šoli v Dravogradu so pripravili zbirko denarja za darila ostarelim ljudem. Skupno so otroci zbrali 1,230.000 dinarjev. Obiskali so ostarele ljudi v domu onemoglih v Dravogradu, jim pripravili lep spored in vseh pedeset starčkov obdarili. Težko je popisati, kakšno veselje so otroci s tem pripravili ostarelim ljudem. Morda po slovenskih osnovnih šolah le še premalo mislijo, da je poleg vzgoje razuma potrebna tudi vzgoja srca.

GORNJA RADGONA — V tej občini je trenutno v oskrbi 32 odraslih občanov. Tu gre povečini za socialno ogrožene in osamele ljudi, ki nimajo lastnega doma in otrok. Občina plačuje rejnino, ki se giblje med 400 in 500 dinarji. Ta vrsta varstva je mnogo cenejša kot zavodska. Varovanci se tudi dobro počutijo.

HRASTNIK — Odbor zveze zasavskih planinskih društev, ki povezuje enajst organizacij od Litije do Brežic, je na svojem posvetovanju razpravljal o perečih težavah. Planinska društva v Zagorju ob Savi, Trbovljah in Hrastniku so zašla v položaj, iz katerega se brez širše podpore družbenopolitičnih skupnosti ne bodo izkopala. Če bodo ostala brez pomoči, bodo morala prepustiti svoje domove na zasavskih hribih propadanju.

JOSIPDOL — V granitni industriji „Ingmag“ v Josipdolu na Pohorju so uspešno sklenili lansko poslovno leto. Nad 300 delavcev v kamnolomih v Josipdolu, Oplotnici in Doliču je izdelalo blizu 8000 kvadratnih metrov kamnitih brušenih plošč, 3 milijone in pol granitnih kock za tlakanje cest, 60.000 rob-

iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. — Op. ured.

KAJ SE SKRIVA ZA DOGODKI NA HRVAŠKEM?

Tito je prisilil sredi decembra celotno hrvaško vodstvo k odstopu zaradi „nacionalističnih teženj in pomanjkljive čuječnosti“.

Demonstrantske študente v Zagrebu je dal s silo razgnati in grozil je z uporabo vojaštva proti „novemu gibanju“, ki naj bi na Hrvaškem grozilo razbiti Titovo življenjsko delo, socialistično skupno državo Jugoslavijo. Tito: „Proletariat postopačev, protirevolucionarji, različni nacionalisti, nestrpneži, dogmatiki in vrag vedi, kdo vse še...“

Prav malo veselja do udeležbe pri Titovem izganjanju vragov je pokazala dobra polovica jugoslovanskih sezonskih delavcev na Zahodu: odrekli so se božičnemu dopustu. Kajti dvesto tisočem, ki so kljub vsemu potovali domov, so dajali Titovi policaji že na meji v roke brošure, iz katerih so zvedeli, da je v Jugoslaviji „mednarodna zarota proti socializmu in njegovim temeljem“.

Kdo je zaroto zasnoval in zakaj — tega seveda prestrašeni Jugoslovani do sedaj niso zvedeli. Nekdanji poveljnik partizanov Tito se je prizadeval, da bi odkril, kje se sovražnik nahaja.

V začetku avgusta je Tito v nekem intervjuju dognal, da so jugoslovanski emigranti na Vzhodu najbolj nevarni sovražniki: „Ja, take skupine so v Moskvi in Pragi... To so stalinisti.“ Pri obračunu s strmoglavljenim zagrebškim partijskim vodstvom je v začetku decembra imenoval „predvsem prozahodnjake“ kot ustvarjalce nemirov: „Imam zadostne informacije, da so v tem primeru v igri tudi prsti iz tujine.“

Tri tedne nato je Tito pred zvezo sindikatov opravičil svoje „najstrožje mere“ z nevarnostjo za „državljansko vojno“ in tujega posega: „Zakaj naj bi dopustili, da pride kdorkoli in pri nas spet vzpostavi mir in red?“ Tri dni kasneje je bilo pred „proletarskimi brigadami“ v bosenskem Rudu govora o „protirevoluciji razrednega sovražnika, ki se zbira povsod po deželi“.

Za nobeno svojih domnev ni doslej navedel Tito dokaze. Okrog tisoč do sedaj na Hrvaškem zaprtih so večinoma komunistični študentje. Protestirali so proti temu, da centralistična birokracija zapostavlja Hrvaško, in proti odstopu hrvaškega vrhovnega funkcionarja Mika Tripala. In ta je bil do pred kratkim Titov najožji partijski prijatelj.

Tudi veriga prisiljenih ali prostovoljnih odstopov v Zagrebu ne pojasni Titovega privida o notranjih in zunanjih sovražnikih.

Masivne izstope iz partije skuša partijski tisk izravnati s poročili o novih prijavah. A novi so stari: večinoma tovariši, odslovljeni leta 1948 zaradi zvestobe Moskvi ali leta 1966 zaradi zvez s padlim šefom varnostne službe Rankovićem. Ti vohajo nove priložnosti.

Celo beograjski časopis „Politika“ je moral priznati: „To so pripadniki metod, za katere smo mislili, da so bile že zdavnaj spravljene v muzej za starine. To so lovci na čarovnice, ki hočejo ustvariti ozračje izjemnega stanja.“

Titovi novi sovražniki so očitno reformna sila v Jugoslaviji. Ali so jugoslovanski stalinisti — ki jim je Tito nekoč oblast vzel — Titovi novi prijatelji?

Na nekem partizanskem zborovanju v Beogradu so zahtevali Titovi stari tovariši „mere“ proti razumnikom: učiteljem, odvetnikom, državnim pravnikom in časnikarjem.

nikov in drugih izdelkov po naročilu. Celotni dohodek podjetja je znašal okrog 10 milijonov dinarjev.

JESENICE — V železarni načrtujejo, da bodo letos ulili pol milijona ton jekla, kar je za 30.000 ton več kot lani. Obseg blagovne proizvodnje nameravajo pri tem povečati za 5 odstotkov. Vendar je ta načrt bolj nezanesljiv kot prejšnja leta. Temu so vzrok predvsem gospodarska gibanja v državi, ki gredo mimo vseh predvidevanj.

KOMEN — Potreba, dobro knjigo čimbolj približati bralcem, je napotila matično knjižnico „Srečka Kosovela“ v Sežani, da so odprli podružnično knjižnico v Komnu na Krasu. Za začetek so že pripravili 1500 knjig, večje število pa jih bodo posodili iz matične knjižnice. Namen je, da se komenska podružnica sčasoma osamosvoji. Stroški za ureditev knjižnice in nabavo knjig so znašali 50.000 dinarjev. Kasneje bodo skušali podobno knjižnico urediti tudi v Kozini.

KOPER — Škofije, največji mejni prehod med Italijo in Jugoslavijo, je živa podoba razmer po valutnih spremembah. Zaradi zadnjega razvrednotenja dinarja se občutno pozna povečani prehod naših sosedov čez mejo. Pri nas kupujejo vse, kar dobé bolj poceni.

KRIŽEVCI — Nedvomno je vas Križevci pri Ljutomeru pomembno krajevno središče ljutomerske občine. V 80 hišah živi 358 prebivalcev. Ta vas je tudi med redkimi podeželskimi kraji, ki imajo zaradi hitrega razvoja že sprejet urbanistični načrt. Križevci pri Ljutomeru namreč objemajo stičišče dveh pomembnih asfaltiranih cest, ki peljeta iz Ljutomera proti Murski Soboti in iz Ljutomera proti Radencem. Podobo vaši vedno bolj spreminjajo nove hiše in manjša nova naselja. Po urbanističnem načrtu bodo lahko v vasi na novih površinah postavili še 80 novih hiš.

LAŠKO — Laški zdravstveni postaji postajajo prostori pretesni za vedno širšo zdravstveno dejavnost v kraju. V načrtu imajo gradnjo nove zdravstvene postaje. Po sedanji zamisli bi bila laška postaja podobna

Za bojem za Hrvaško se skriva spor, ki že dolgo tli med konservativci in reformatorji za nadaljnjo pot Jugoslavije, za to, kaj naj ima v gospodarstvu prednost in za soodločanje. Spor ni omejen le na razvite dele dežele, kot je industrializirana Hrvaška na severozahodu.

Najvažnejša zahteva reformatorjev je nova gospodarska strategija.

Povprečni dohodek Črnogorcev znaša le tretjino dohodka prebivavca napredne Slovenije (na albanskem manjšinskem ozemlju Kosovo: eno petino). Za izenačenje gospodarskih in socialnih dohodkov med severom in jugom so morale dajati bogatejše republike 25 let pomoč za razvoj. Za ta denar je dal Beograd v Macedoniji, ki je oddaljena od prometnih žil, v Črni gori in na Kosovem zgraditi „politične tovarne“, ki delajo do danes z izgubo.

Predlogi reformatorjev iz republik, naj bi odstopili od tako nesmiselnih načrtov in naj bi načrtovali industrijo močnejše pod vidikom rentabilnosti, so naleteli v Beogradu na gluha ušesa. Kajti pravico odločanja o infrastrukturi je prenesel Tito na centralo.

Nekdanji Titov prijatelj in kasneje zaprti kritik partije Milovan Djilas je opisal v knjigi „Nepopolna družba“ beograjsko prizorišče takole: „Tudi nova, komunistična Jugoslavija je ostala — na svoj način — v bistvu centralistična: po monolitni partiji, ki se kot stara Jugoslavija opira na vojsko in tajno policijo.“

Centralno uradništvo je skoraj izključno sestavljeno iz Srbov. Vojski poveljuje 70% srbskih in črnogorskih častnikov. Tajno policijo je vodil do leta 1966 Ranković, ki je sanjal o veliki srbski državi. V centralni kadrovski šoli notranjega ministrstva ni še danes niti enega samega hrvaškega policijskega učenca. 54% milice na Hrvaškem je srbske.

Po republikah se je prebudil stari sum o poskusih srbske nadvlade na račun industrializiranega severa.

Hrvaški nacionalizem je vzplamtel ob boju za devize, ki jih hrvaški sezonski delavci in hotelirji služijo, srbski uradniki v Beogradu pa upravljajo. Zagrebški študentje so prišli do prepričanja: „Prišel je trenutek, ko je treba nehati govoriti, kajti ti dolgoletni govori in pisarije o neresenem vprašanju upravljanja deviz so dosegli stanje, ki je pod dostojanstvom hrvaškega razumništva.“

Malo pred koncem leta je končno našel Tito način, po katerem naj bi bil denar z Zahoda bolj pravično razdeljiv med posamezne republike. Prav to so zahtevali stavkajoči zagrebški študentje. Z ukazom o poostreni partijski kontroli, omejitvi tiskovne svobode in močnejšem marksističnem šolanju hoče priti Tito nasproti vsem daljnosežnim zahtevam na partijskem kongresu na koncu januarja.

Vendar se jugoslovanska KP trajno — to vedo tudi Titu zvesti — ne more izogibati gospodarski in družbeni reformi, ki se vsiljuje.

Spiegel, 3. jan. 1972.

Jugoslovanski predsednik Tito je v programatičnem govoru pred voditelji sindikatov v Beogradu napovedal novo notranjepolitično smer, ki pomeni posledično vsaj deloma povratek k dirigističnim metodam in ideološki trdoti in ne bo ostala brez posledic za dosedanji razvoj počasne demokratizacije Jugoslavije.

Komunistična partija mora biti kot odgovor na „porast šovinizma“ na Hrvaškem na vseh ravneh reorganizirana, mora se znebiti svoje nespособne krajevene organizacije, je zahteval Tito. Življenje partije mora spet v vse ustanove in podjetja, „povsod tja, kjer je možno“, v majhnih organizacijskih enotah, „tako da more partija zares imeti eno oko na dnevnik dogodkih“.

Tito je pozval k „ostremu boju proti razrednemu sovražniku“, proti kateremu naj bi bila čistka hrvaške partije le „en udarec“.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 20. dec. 1971.

Po beograjskih tiskovnih poročilih je za delitev štipendij pristojni hrvaški kreditni fond določil denarne kazni proti tistim študentom, proti katerim je državno tožilstvo uvedlo postopek v zvezi s študentsko stavko in demonstracijami.

tisti, ki jo bodo zgradili v Rogaški Slatini.

LITJA — Lesna industrija „Litija“ je praznovala 15-letnico svojega obstoja. Ta leta so bila za podjetje prav uspešna. Podjetje je zgradilo v tem času 29 družinskih stanovanj in tako olajšalo stanovanjsko stisko. Vsako leto se določena sredstva dajejo v obliki dolgoročnega posojila delavcem za gradnjo lastnih domov. S pomočjo teh sredstev si je zgradilo nove hiše že 45 zaposlenih. V poletnih mesecih lahko zaposleni uporabljajo počitniški dom ob morju, ki je last podjetja že deset let.

LJUBLJANA — Konec decembra je bila v Ljubljani v Operi Slovenskega narodnega gledališča premiera „Hovanščine“. To je opera velikega ruskega skladatelja Modesta Petroviča Musorgskega. To je že tretja postavitev tega dela na Slovenskem. Prvič je bilo uprizorjeno leta 1937 in drugič leta 1955. Novo predstavo dirigira Bogo Leskovic.

LJUBLJANA — Državna založba Slovenije z neutrudno vztrajnostjo in ob minimalni družbeni podpori nadaljuje z izdajanjem temeljnih slovenskih knjižnih del. To je osrednja ugotovitev s tiskovne konference, ki jo je DZS sklicala ob izidu monografije o Rihardu Jakopiču in druge knjige Krajevnega leksikona Slovenije.

LJUBLJANA — V Arkadah, razstavišču Narodnega muzeja v Ljubljani, je bila odprta razstava „Iliri in Dačani“, ki sta jo pripravila Narodni muzej v Beogradu in Zgodovinski muzej Transilvanije iz Cluj-a v Romuniji. Razstava sodi v vrsto izjemno tehnihi srečanj s kulturami davnine, ki jih Arkade že nekaj časa sistematično prikazujejo. S to razstavo Narodni muzej zaključuje proslavljanje 150-letnice muzejstva na Slovenskem.

LJUBLJANA — Za trojico državnih teniških predstavnikov iz Slovenije je bilo v januarju veliko doživetje potovanja v Kenijo. Na sporedu je bil meddržavni dvoboj Jugoslavija: Kenija. V jugoslovanski skupini so bili kar trije Slovenci: Košak, Šku-

Vsem študentom, proti katerim se vrše ustrezni prieskovalni postopki — po neuradnih cenitvah gre za nekaj sto študentov — bodo štipendije takoj začasno ustavljene.

V primeru obsodbe ne bo dobival dotični študent v bodoče nobene štipendije več in tudi že prejete mora v celoti vrniti. Ista odločba zadene tudi študente, ki jih je zaradi prestopka v zvezi z demonstracijami hitro sodišče obsodilo za najmanj sto dinarjev ali tri dni zapora.

S temi odločbami bi prizadetim študentom nadaljnji študij znatno otežkočen, če ne praktično onemogočen.

Süddeutsche Zeitung, 27. dec. 1971.

Val čistk, ki je po padcu hrvaškega vodstva, izsiljenem od beograjske centrale, zajel ves oblastveni aparat hrvaške republike, dobiva mere, ki spominjajo na čistke čechoslovaške partije po padcu Dubčeka. Cenijo, da je bilo doslej na Hrvaškem zamenjanih več kot eno tretjino vseh partijskih funkcionarjev. Po istem receptu čistijo sedaj v političnih organizacijah, ki so v rokah partije, v državnih in občinskih uradih in v kulturnih ustanovah. Cilj akcije je očitno, iz javnih funkcij odstraniti vse ljudi, ki so osumljeni lojalnosti do strmoljavljene hrvaškega vodstva.

O usodi teh politikov ni znana nikakršna podrobnost. Za javnost so izginili in naj bi bili v neke vrste hišnem priporu. Vsekakor so policijske straže, ki so varovale njih hiše v času pred padcem, ostale, čeprav bi morali ti, ko bi šlo po zakonu, dobiti spet položaj navadnih občanov.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 12. jan. 1972.

Vedno bolj pustolovske postajajo razlage novega hrvaškega partijskega vodstva, postavljenega od Beograda, o tem, zakaj naj bi bilo potrebno odstraniti staro vodstvo okoli reformatorjev Tripala in prof. Dapčević-Kučarjeve in vso Hrvaško podvreči izrednim čistkam.

Novi hrvaški partijski sekretar poudarja zdaj, da naj bi bili hoteli „nacionalisti“ Jugoslavijo razbiti. S tem bi bile zunanje sile — mišljena je očitno Sovjetska zveza — poklicane na bojišče.

Te trditve morejo predstavniki komunizma trde roke, ki hočejo danes v Jugoslaviji kolo demokratskega razvoja zavrteti nazaj, nemoteno širiti — strmoljavljeni so obojeni na molk. A na Hrvaškem vedo, da je bilo reformatorjem predvsem to v mislih, kako zavarovati jugoslovanski socializem pred posegi in vplivom sovjetskega bloka. Pri tem so prišli večkrat v spor s konservativnimi silami. Te so pri svojem boju proti političnemu reformnemu gibanju, ki je po vsej Jugoslaviji vrelo na dan, ljubimkale s sovjetskim ščitenjem hrbta.

Teh znanih dejstev ne morejo načini govorjenja Vrhovca in njegovega moštva prav nič spremeniti.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 12. jan. 1972.

GOSPODARSKO SODELOVANJE MED JUGOSLAVIJO IN SOVJETSKO ZVEZO TESNEJŠE

Nikolaj K. Baibakov, predsednik sovjetske državne načrtovalne komisije Gosplan in eden namestnikov ministrskega predsednika Sovjetske zveze je v spremstvu štaba izvedencev tri tedne — od 2. do 22. decembra potoval križem kražem po Jugoslaviji.

Uspeh tega ugotavljanja jugoslovanskega gospodarstva je zdaj ugotovljen: to je začetek nove dobe gospodarskega sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo na skoraj vseh področjih.

Zapisnik vsebuje seznam blaga obojestranske trgovine za leto 1972: višina te znaša 580 milijonov dolarjev in presega za 11% jugoslovansko-sovjetsko trgovinsko pogodbo za leto 1971. Drugi zapisnik določa obseg obojestranske izmenjave blaga za čas od leta 1972 do 1975: ta znaša 3,7 milijard dolarjev in leži s tem za 40% nad zadnjim dolgoročnim trgovinskim protokolom.

Süddeutsche Zeitung, 29. dec. 1971.

ljeva in Jaušovčeva. Dvboj se je zanje uspešno končal.

LJUBLJANA — Z najodobnejšimi letali „caravella“, „DC-9“ in „boeing“ je „Jugoslovanski aerotransport“ od 16. decembra 1971 do 16. januarja 1972 vpeljal zračni most med Jugoslavijo in velikimi mesti v ZR Nemčiji.

LJUBLJANA — V Ljubljani so odprli nov vojaški internat. V novem domu je prvih 69 gojencev, ki se bodo po končani srednji šoli vpisali zlasti na akademije kopenske vojske. Tako bodo malo zmanjšali slovenski oficirski primanjkljaj. Gojenci so večinoma delavskega in kmečkega porekla.

MARIBOR — Verniki mariborske škofije so sredi decembra hvaležno praznovali 25-letnico posvečenja svojega škofa dr. Maksimilijana Držečnika. Rodilo ga je zdravo Pohorje, vzgajal Maribor in Rim, utrjevalo pa duhovniško delo med ljudmi v Sloveniji in med vojno na Hrvaškem, predvsem pa vzgojna in profesorska služba med dijaki in bogoslovci. Škof je močna osebnost, ki jo zahtevajo naši časi. Poln je iskrene dobrosrčnosti. Kot so Janeza XVIII. imenovali „dobri papež“, tako bi lahko njemu rekli — „dobri škof“.

MARIBOR — V Nairobiju (Afrika) so podpisali sporazum o dobavi radialnih zapornic in druge hidromehanične opreme za hidroelektrarno na reki Tani. Opremo bo dobavila „Metalna“ iz Maribora. Oprema bo stala 1,253.000 dolarjev. Dobavili in montirali jo bodo leta 1973, poprej pa bodo še dokončali gradbena in druga dela.

MARIBOR — Mariborska mlekarna pripravlja dogovor za uvoz kakih 10.000 litrov mleka na dan iz Madžarske. Podjetje meni, da je to nujno za normalno preskrbo Maribora. V mesto namreč v zadnjem času dovažajo šest do sedem tisoč litrov mleka z odkupnih postaj drugih mlekarn.

MURSKA SOBOTA — Bodkovci, kraj s 47 hišami, leži blizu Gomile, najvišjega hriba na meji treh občin v Slovenskih goricah. V njem, kakor tudi v mnogih sosednjih kra-

jih, živijo skoraj samo kmečki ljudje. Tovarne so daleč, ceste slabe; mladina zapušča domove, seli se v kraje, kjer se lahko zaposli. Ljudje menijo, da so v Bodkovcih le tri ali štiri kmetije, na katerih je možno sodobno gospodariti in se preživljati. Skrb za ostarele in onemogle kmete ne bo le socialno, ampak tudi gospodarsko vprašanje. Kmetijska zemljišča prepraščata plevel in grmovje.

NOVA GORICA — Če ne bo prišlo do novih zapletov, bo Goriška dobila do konca leta 1974 sodobno zgrajeno in opremljeno bolnišnico s 450 do 550 posteljami. Po sedanjih cenah bo veljala okoli 78 milijonov dinarjev. Večji del denarja bodo zbrali v ajdovski, novogoriški in tolminski občini. S sprejetimi predpisi pa pričakujejo tudi pomoč republike. Bolnišnico so začeli graditi že leta 1964. Ob gospodarski reformi pa so morali z gradnjo že naslednje leto prenehati.

NOVA GORICA — Po razvrednotenju dinarja so Slovenci nehali hoditi čez mejne prehode v Gorico ali Trst. Promet preko meje je skoraj usahnil, je le enosmeren. V tržaških menjalnicah menjajo dinar za 33 lir, v bankah pa za 30 do 32.

NOVA GORICA — Po prvih podatkih obmejnih služb je lani prečkalo jugoslovansko-italijansko mejo okoli 79 milijonov potnikov. Čez mejo med sosednjima državama so lani potovali potniki z nekaj več kot 25 milijoni vozil.

PIRAN — Pred tremi leti ustanovljena piranska galerija je imela že lepo število razstav. Pripravila pa je že tudi tradicionalno „ex-tem-pore“. Za letos ima vodstvo galerije v načrtu 16 razstav domačih in tujih likovnih ustvarjalcev. Galerija se bo potrudila predstaviti občinstvu kar največ del. Predvidena je tudi skupinska razstava „Ars Istria“. Obisk razstav je razmeroma velik. Potrebna pa bi bila še večja propaganda, zlasti med šolsko mladino.

PLANINA pri SEVNICI — V začetku lanskega decembra so učenci v Planini le sedli v klopi svoje nove šole. Treba bo še preseliti neka-

tere stvari, urediti prostore in predvsem okolico. Nova osnovna šola na Planini je res sodobna. Razredi in kabineti so naj sodobneje urejeni. Velika bogatitev je predvsem velika telovadnica in velik prostor za večnamensko uporabo. Na novo šolo so prešolali učence iz Dobja in Št. Vida.

PROSENJAKOVCI — V tem kraju so že precej časa brez zdravnika. Kraj sam je zelo oddaljen od večjega centra. Tako se še tem bolj občuti pomanjkanje zdravniškega osebja. Krajevna skupnost se je zavzela za to, da bi zdravnik prihajal vsaj občasno.

PTUJ — Podjetje „Agrotransport“ iz Ptuja je s svojimi 129 člani praznoval 20-letnico ustanovitve podjetja. „Agrotransport“ opravlja strojna zemeljska dela in prevoznišvo. Storilnost po zaposlenem se je v dvajsetih letih povečala za več kot petkrat.

RADLJE — V radeljski občini prejema stalno družbeno denarno pomoč 164 občanov. Med njimi je 77 takih, ki jim ta denarna pomoč pomeni edini vir preživljanja. V ta namen je občinska skupščina namenila 260.000 dinarjev; 240.000 dinarjev je občina namenila za domsko oskrbo občanov, 6000 dinarjev pa so dali za enkratne denarne pomoči socialno ogroženim.

RODNI VRH — V tem najodročnejšem kraju hribovitih Haloz je trgovsko podjetje „Povrtnina“ iz Maribora odprlo trgovino z mešanim blagom. Ljudje so se potegovali za trgovino vsa leta po vojni. Nobeno podjetje se ni odločilo zanjo, češ da se ne izplača. Tako so morali vaščani hoditi tudi po dve uri daleč nakupovat v dolino. S prodajalno so prebivavci Rodnega vrha nadvse zadovoljni. Promet je tudi

Pozimi na Pohorju

zadovoljiv. V prodajalni se oskrbuje približno 600 vaščanov.

SELO — Občani so na skupni seji odločili, da bodo v dveh letih z denarjem, ki ga bodo zbrali s krajevnim samoprispevkom, komunalno uredili naselji Selo in Fokovce. Razširili in obnovili bodo gasilski dom v Selu ter uredili pokopališče v Fokovcih. Poleg kmetov in zaposlenih, ki bodo za krajevni samoprihodek plačevali dva odstotka od katastrskega dohodka in odstotek od plač, bodo denar prispevali tudi zdomci, vsak, ki je začasno zaposlen v tujini.

SLOVENSKA BISTRICA — Skupnost judoistov bistriškega „Impola“ se zasluženo veseli uspelega zasljučka in izvrstne uvrstitve v zvezni ligi. Za prvakom, zagrebško „Mladostjo“, so zaostali sicer za štiri točke, prehiteli so pa neposredne tekmece: novosadsko „Slavijo“, beograjskega „Partizana“ in seveda — ljubljansko „Olimpijo“. Bera točk bi lahko bila še večja, če ne bi nesrečno zgubili s „Partizanom“. Zanimivo je, da se v srečanju z njimi tudi državni prvaki niso proslavili z visoko zmago.

SLOVENSKA BISTRICA — Občinski odborniki so negodovali, češ da v Slovenski Bistrici cene živih preveč skačejo. V dveh dnevih spremenijo trgovci cene tudi po dvakrat. Posamezni predmeti so tudi do 30 par in še več dražji kot v Mariboru. Trgovci pa so si svoje osebne dohodke letos povečali kar za 60 odstotkov. Tržna inšpekcija bo morala zato bolj strogo nadzorovati cene.

SV. LENART — Krajevna delavska univerza je prvič, kar obstaja, pravila tečaj nemščine za odrasle. Obiskuje ga skoraj 20 slušateljev. Ljudje prihajajo na tečaj predvsem iz Klemoša in obrata „GG Maribor“. Začeli so tudi s predavanji o tečaju nemščine za otroke od petega do sedmega leta starosti. Obiskuje jih petnajst otrok.

SV. LENART — Občinska skupščina je sklicala sestanek z zdomci — zaposlenimi v tujini — ob njihovem božičnem dopustu. Na sestanku naj bi se pomenili o težavah

zdomcev, o možnosti zaposlovanja doma in podobno. Vendar je sestanek — tako kot marsikje drugje — propadel, ker se ga ni udeležil niti en rojak.

SPODNJA IDRİJA — Prebivavci Spodnje Idrije in okolice se že dlje časa pritožujejo nad slabim televizijskim sprejemom. Pretvornik v Pečniku nad Spodnjo Idrijo dobiva električno energijo iz Žirov. Tu pa so pogosti izpadi in premajhna napetost. Zato je televizijski sprejem le včasih normalen. „RTV Ljubljana“ in „Elektro Kranj“ bosta morala najti skupno rešitev in odpraviti pomanjkljivosti.

ŠMARTNO — Najresnejša ovira za hitrejši napredek osnovnega šolstva v slovenjegraški občini je pomanjkanje šolskega prostora. Prostorska stiska je največja na osrednjih šolah. Med temi velja na prvem mestu omeniti osnovno šolo v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, ki že nekaj let dela v treh izmenah. Poleg tega je še brez kabinetov, funkcionalnih učilnic in, kakor vse ostale šole v občini, brez telovadnice. Občina si bo prizadevala, da bodo letos začeli graditi prizidek pri osnovni šoli v Šmartnem.

TRBOVLJE — Zasavski premnogovorniki so v celoti izpolnili svojo proizvodno obveznost za preteklo leto. Skupno so nakopali 1.830.000 ton premoga. Svoj delovni načrt so torej preseglji za 5,5 odstotka. V velenjskem rudniku so nakopali tudi za 60.000 ton več lignita, kot je doleгал načrt.

VELIKA POLANA — Delavska univerza iz Lendave je v vasi pripravila tečaja iz ekonomike in gospodinjstva ter krojenja in šivanja. Za oba tečaja vlada v vasi veliko zanimanje. Podobna tečaja nameravajo pripraviti tudi v Turnišču.

UZENICA — Pri kulturnoprosvetnem društvu v tem kraju deluje prizadeven moški pevski zbor. Dvakrat na teden se vadi 20 pevcev, ki sodelujejo na vseh prireditvah. Pripravili pa bodo tudi več samostojnih koncertov.

UZENICA — Konec decembra so v Uzenici odprli novo šolo. To je pravzaprav samo prizidek, ki pa bo

Plečnikov svetilnik — v ozadiju Uršulinke (Ljubljana)

šolsko delo močno olajšal. Pri šoli so zgradili tudi veliko moderno telovadnico. Novo šolo so prav tako konec decembra odprli tudi na Muti.

ZAGORJE ob SAVI — Konec maja bo v Zagorju vseslovenska revija mladinskih glasbenih ansamblov. Revija je vsako drugo leto, neposredno pred koncem pouka. Lani je sodelovalo na reviji 40 zborov iz vseh večjih, pa tudi manjših mest. Prišli so tudi nekateri zbori iz zamejstva. Na revijo 72 v Zagorju ob Savi se lahko tokrat prigrasijo otroški, mladinski, dekliski, fantovski in mešani mladinski pevski zbori ter zbori iz zamejstva.

ZG. KUNGOTA — Sredi januarja so odprli v Zg. Kungoti novo, zelo sodobno urejeno šolo. Šola ni samo ogromna pridobitev za učence, ampak za ves kraj. Šola razpolaga z veliko avlo, v kateri je tudi oder, in s prostorno telovadnico. Tako bo lahko bolj zaživela kulturna in športna dejavnost.

ŽELEZNIKI — Tovarna „Alples Železniki“ je od otvoritve novega obrata lanskega julija zaposlila 111 novih delavcev. Mnogi delavci so prišli tudi iz drugih krajev. Vsem je tovarna takoj dala tudi stanovanje.

Fe
bru
ar

KAJ VIDITE NA RISBI?

No, to pot bo pa težko napisati o tem, kar je na zgornji risbi, kaj več, saj je skoraj vsa leva stran posvečena pustu.

Najprej se tam smeje zadnji krajec, na čigar concih se ziblje v opico preoblečena maškara. To se godi na pustni večer, saj tudi zvezde na temnem nebu kažejo na to. Cestna svetilka stoji postrani — znamenje, da je bilo pijače za spoznanje preveč. Tudi steklenica, kozarec in pahljača kažejo na pustne norčije. Pa še ptica (pelikan?, gos?, vrana?) s klobukom na glavi.

Roža v lončku in ptička v kletki govorita o prebujajočem se življenju, ki bo sedajle po zimi počasi spet zajelo naravo. Ali pa hočeta povedati prav nasprotno, da je za rože in ptičke še vedno najbolj lepo v hiši, ker je zunaj preveč mraz.

UČIMO SE O BOGU

PRAVIMO, DA JE BOG VEČEN, KER JE VEDNO BIL IN VEDNO BO. BOG NIMA NE ZAČETKA NE KONCA.

Ali je zemlja večna? Ali je človek večen? Ali poznaš kaj, kar ima začetek pa ne bo imelo konca?

● Nariši tri črte: prva je brez začetka in brez konca, (naj ima

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Pikica je šla okrog mize, obstala potem pred očetom, ga vprašujoče gledala in resno pobarala: „Pokažite mi, prosim, vozni listek!“

„Ne bom,“ je rekel oče. „Kaj me ne poznate? Jaz sem vendar prometni minister.“

„Ah, tako!“ je rekla.

Gospodična Roženkrančeva je vstala, pograbila Pikico za ovratnik ter jo izmotala iz vse navlake, da je bila spet normalen otrok.

Debela Berta je vzela šaro in va-

ljar in dežnik in odnesla stvari iz sobe. Še v kuhinji se je smejala. Natanko so jo lahko slišali.

„Kako je bilo v šoli?“ je vprašal oče in, ker Pikica ni odgovorila, ampak je brodira po juhi, je vprašal takoj dalje: „Koliko je 3 krat 8?“

„3 krat 8? 3 krat osem je 120, deljeno s 5,“ je odgovorila. Gospod ravnatelj Kramar se ni ničemur več čudil. Na tihem je preračunal in, ker je bil račun v redu, je jedel dalje.

Pufi je bil splezal na prazen stol, se oprl s prednjima tačkama na mizo in z nagubanim čelom pazil, da je vsak jedel svojo juho. Bil je videti, kakor da se pripravlja na govor.

Berta je prinesla kokoš z rižem in rahlo čofnila Pufija. Dakeljček je to napačno razumel in je splezal čisto na mizo. Pikica ga je postar-

Cirkus figure za na prste

Prelepa zaposlitev, zlasti za male otroke, so figure za na prste.

Figure je treba najprej narisati na trd karton in jih izrezati. Le nog ne narišemo. Z gumilastiko jih pritrdimo na roko: za človeške figure bosta služila dva prsta kot noge, za štirinožce štirje prsti.

Predstava se lahko začne. Seveda bo brez napisanih vlog. Otrok bo imel veliko možnosti za vajo v do-

mišljiji. Začetek si lahko predstavljamo takole:

vila na tla in rekla: „Najrajši bi bila dvojčica.“

Oče je pomilovalno skomignil.

„To bi bilo imenitno,“ je rekel otrok. „Obe bi hodili enako oblečeni in imeli bi lase iste barve in čevlje iste številke in enake obleke in čisto čisto enaka obraza.“

„No, pa kaj?“ je vprašala gospodična Roženkrancjeva.

Pikica je zastokala od užitka, ko si je orisala stvar z dvojčicama. „Nič ne bi vedel, katera sem jaz in katera je ona. In kadar bi kdo mislil, da sem jaz, bi bila ona. In kadar bi kdo mislil, da je ona, bi bila jaz. Haha, to bi bilo čudovito!“

„To je pa že od sile,“ je menil oče.

„In kadar bi učiteljica poklicala ‚Nada!‘, bi vstala jaz in rekla: ‚Ne, jaz sem tista druga.‘ In potem bi rekla učiteljica ‚Sedi!‘ in poklicala bi drugo in zavpila: ‚Zakaj ne vstaneš, Nada?‘ in ta bi rekla: ‚Jaz sem vendar Dragica.‘ In po treh dneh bi dobila učiteljica krče in dopust, da se odpočije v sanatoriju, mi pa bi imeli počitnice.“

„Dvojčki so si po navadi zelo malo podobni,“ je trdila gospodična Roženkrancjeva.

„Dragica in jaz pa popolnoma,“ je ugovarjala Pikica. „Takšne podobnosti še niste videli. Niti ravnatelj naju ne bi mogel razločevati.“ Ravnatelj, to je bil njen oče.

„Že tebe imam dovolj,“ je rekel

ravnatelj in si vzel drugo porcijo piške.

„Kaj imaš proti Dragici?“ je vprašala Pikica.

„Nada!“ je zavpil. Kadar je rekel „Nada“, je pomenilo, da mora poslušati ali pa bo kaj dobila. Pikica je torej umolknila, jedla piško z rižem in se naskrivaj zmrdovala Pufiju, ki je čepel ob nji, dokler se ni dakeljček od groze stresel in odvihral v kuhinjo.

Ko so za poobede jedli jabolka, je nazadnje prišla gospa Kramarjeva. Bila je sicer zelo prikupna, a bila je tudi, med nami rečeno, precej neznosna. Berta, služkinja, je rekla nekoč neki svoji prijateljici:

„Našo gospo bi bilo treba kar z mokro cunjjo nabiti. Tako ljubkega, zabavnega otroka ima in tako očarljivega moža, pa misliš nemara, da se kaj briga zanju? Figo se briga! Ves ljubi božji dan se ti klati po mestu, nakupuje, zamenjuje, hodi v kavarno in na modne revije, zvečer mora pa še ubogi mož capljati z njo. Dirke, gledališča, kino, plesi, zmerom je kakšen satan. Domov je sploh ni več. No, pa to ima spet svoje dobre plati.“

Gospa Kramarjeva je torej prišla, sedla za mizo in je bila užaljena. Pravzaprav bi se bila morala opravičiti, da je prišla tako pozno. Namesto tega se je delala užaljeno, ker niso počakali s kosilom.

(Dalje na 3. strani ovitka)

na obeh straneh puščico) — ta predstavlja Boga: druga naj ima začetek, pa ne konca (na levi naj bo s pokončno črtico prečrtana, na desni naj ima puščico) — ta pomeni človeka, ki ima začetek pa ne konca; tretja pa naj ima začetek in konec (na obeh straneh naj bo presekana s pokončno črtico) — ta predstavlja brezumna bitja, ki imajo začetek in konec.

PRAVIMO, DA JE BOG POVSOD NAVZOČ, KER JE RES POVSOD: V NEBESIH, NA ZEMLJI IN NA VSAKEM KRAJU.

Na koliko krajih v istem času morem biti jaz navzoč? In moja misel? In angeli? In Bog?

● Nariši zemeljsko oblo, nad njo pa planete in zvezde. Prebarvaj vse narisano z lahno modro kopreno: ta naj predstavlja Boga, ki je povsod navzoč.

PRAVIMO, DA JE BOG VSEVEDEN, KER VSE VE, POZNA PRETEKLOST, SEDANJOST IN PRIHODNOST, PA TUDI NAŠE NAJBOLJ SKRITE MISLI.

Kdo od ljudi vse ve? Kdo od ljudi ve zelo veliko? Ali je možno naštetih nekaj ljudi, ki bi vsi skupaj vse vedeli? Tudi najbolj skrite človekove misli in prihodnosti?

● Napiši z lepimi črkami pogovor: Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme. Napiši nekaj imen slavnih mož na levo stran strani, na desno pa besedo Bog. V sredo med oboje postavi dvopičje, za besedo Bog pa = 0 proti neskončno. To pomeni: znanost vseh znanstvenikov proti božji vednosti je kakor nič proti neskončnemu.

„Jaz sem cirkuški direktor. Predstavil vam bom svojega najljubšega konjička, ki je nekaj izrednega: govori kakor ljudje. Oglejte si ga! Ali vam je všeč?“

„Jaz pa sem konjiček Šeki. Res sem nekaj posebnega. Govorim. Zato sem pa v cirkusu. Saj moji kolegi na cestah tega ne znajo.“ In tako dalje.

● REŠITEV UGANKE iz prejšnje številke — Na platnu so narisani tile predmeti: grad, parnik, srce, roža, enojka, črka F, kozarec, steklenica, kladivo, sidro, mesec, klobuk, nož, svinčnik, vijak, žebelj.

Pujsek vpraša starega prašiča:
„Ata, zakaj si pa tako slabe vo-
lje, kadar zagledaš kokoš?“

„Veš, zmeraj se spomnim na
gnjat z jajci.“

Miha nese radio popraviti. In po-
jasni:

„Nekaj mi ga lomi. Kadar napo-
ve uro, kaže moja vselej osem min-
nut več.“

„Oja, pri moji hiši sem pa jaz
gospodar. Ko bi videl včeraj po
večerji mojo ženo, kako je tekla
po vročo vodo, ki sem jo zahteval!“

„Zakaj si jo pa tako nujno po-
treboval?“

„Kaj misliš, da bom v mrzli po-
mival posodo?“

Preprost človek se je prišel pu-
nudit v neko podjetje za direktorja.

„Ali ste neumni?“ ga je vprašala
tajnica.

„Je to edini pogoj?“

Zakonca sta bila na obisku pri
prijateljih. Takoj po večerji žena
vstane od mize:

„Tako, sedaj morava pa domov.“

„Takoj po večerji?“

„Ja. Vem sicer, da to ni najbolj
olikano, a moj mož je že tako la-
čen.“

„Ima tvoj mož pravico, da odpira
tvoja pisma?“

„Pravico že, a poguma ne.“

Mlajši človek je vprašal novinar-
ja:

„V svojem poročilu ste napisali
'boleča praznina'. Kaj res lahko
koga praznina boli?“

„Kaj vas ni še nikoli glava bo-
lela?“

Vlak je zavozil v predor. Neki
potnik reče čez čas:

„Še nikdar se mi ni zdel ta pre-
dor tako dolg.“

„Ne pozabite,“ mu pove drugi,
„da se vozimo v zadnjem vagonu.“

V gostilni se je zbrala družba
starih znancev. Nekdo predlaga,
naj bi vsi tisti od navzočih, ki se
boje svoje žene, dvignili roke. Dvig-
nil jo je en sam. Ko so ga vprašali,
kako to, da se žene boji, je poja-
snil:

„Mislite, da sem tako neumen, da
ne vem, da bi me kdo od vas moji
ženi zatožil, da nisem roke dvignil!“

„Ni stvari, ki bi se je z dobro
voljo in vztrajnostjo ne dalo ure-
diti.“

„No, potem pa spravite z dobro
voljo in vztrajnostjo zobno pasto
nazaj v tubo!“

V zaporu se pogovarjata zapor-
nika.

„Zakaj si pa ti tukaj?“

„Iz gostilne sem šel v avto. Pa
ti?“

„Z avtom sem šel v gostilno.“

Psihiater pacientu:

„In kdaj ste opazili, da ste raz-
treseni?“

„Ko sem pokadil škatlo cigaret,
pa sem šele pri zadnji opazil, da
nisem nobene prižgal.“

Gost natakaruju:

„V juhi sem našel glavnik!“

„Hvala lepa, že ves dan ga
iščem.“

Stara ženica se pelje v vlaku.
Nasproti ji sedi fant, ki ves čas
grize žvečilni gumi. Ženica ga po-
zorno gleda in od časa do časa mu
pokima. Preden izstopi, mu reče:

„Lepo, da si se ves čas pogov-
arjal z menoj, ampak veš, jaz sem
čisto gluha.“

„Včeraj sem se tistemu fantu na
plesu zlagala, da sem Italijanka,
doma iz Kalkute.“

„To si se blamirala. Kalkuta je
vendar na Švedskem.“

„Mislim, da bi bil že čas, da bi
se okopali, ker ste tako umazani!“

„Saj se vsak dan.“

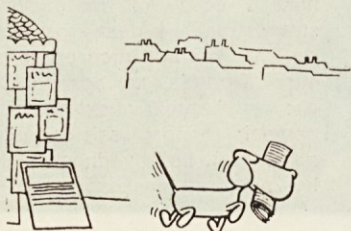
„Potem pa kdaj pa kdaj vodo
premenjajte!“

Karavana potuje skozi puščavo.
Pa potoži mala kamela svoji ma-
teri:

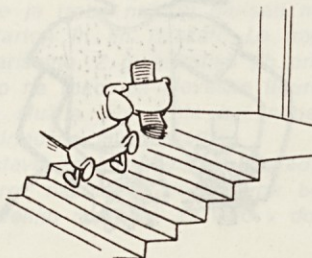
„Mama, žejna sem.“

„Žejna, žejna! Saj je šele dva
mesca, kar nisva pili.“

1. DEJANJE

2. DEJANJE

3. DEJANJE

„VI TOČITE ALKOHOLNE PIJAČE MLADOLETNIKOM?“
„KAKŠNI MLADOLETNIKI, SAJ VIDITE, DA SO ŠE OTROCI!“

Gost: „Kako, da nimate dunajskih zrezkov?“
Natakar: „Mar nič ne berete? Uvoz je treba zmanjšati!“

KORITO = PROSTOR, KAMOR LJUDJE DAJEJO, SVINJE PA JEM-LJEJO.

Življenjski stroški so se od začetka leta zvišali za dvajset odstotkov. Pa so naša življenja spet dragocenejša.

RES JE, KAR ČEZ NOČ NE MOREMO ZAUSTAVITI INFLACIJE, PONDNEVI NAM PA TUDI NE USPE.

„Se ti strinjaš z mnenjem, da je sama resolucija o odgovornosti nekoliko premalo?“
„Vsekakor! Jaz bi ji dodal še malo ričeta.“

KDOR DRUGEMU JAMO KOPLJE, MORA IMETI POSEBNE KVALIFIKACIJE.

„Kako to, da ste založniki tako ogreti za izdajanje Biblije?“
„Saj smo izdali tudi Marxa — na biblijskem papirju!“

Z ODPRAVLJANJEM SOCIALNIH RAZLIK BO VELIKO DELA — TUDI HONORARNEGA.

„Nova vlada je mož beseda. Če objubi, da se bo kaj podražilo, se tisto zares podraži.“

„VIDIŠ, PO NOVEM SE BO TRGOVINA NASLONILA NA SREDNJEVEŠKE TRADICIJE: KAR BOŠ KUPIL, BOŠ MORAL TUDI PLAČATI.“

„Lojze, kam pa pelješ to prazno slamo?“
„V gospodarski zbor zvezne skupščine. Tam imam stalno stranke.“

„PODKUPOVANJ, MALVERZACIJ IN KORUPCIJE JE V NAŠEM GO-SPODARSTVU VEDNO VEČ.“

„ALI MISLIŠ, DA MORA BITI V NAŠI NAPREDNI DRUŽBI ČESA VEDNO MANJ?“

Spomenik? Enim ni potreben, drugi ga ne zaslužijo.

NEKATERI NAŠI LJUDJE SO NA POTI V LEPŠE ŽIVLJENJE PRISPELI ŽE DO NEMČIJE.

Mož: „Zdaj se tudi Avstrijcem obeta podražitev železnic, bencina in cigaret.“

Žena: „Saj sem vedela, da tudi tam ne bodo mogli brez socializma.“

TUDI NESPOSOBNI LJUDJE SO LAHKO VSEGA SPOSOBNI.

„Tovariši, otvarjam X. kongres z dnevnim redom: izvajanje sklepov II. in III. kongresa.“

VRANA VRANI NE NIŽA OSEBNIH DOHODKOV.

Ni res, da naše šolstvo nazaduje, le čas ga prehiteva.

ČE SE DRUGOD PODRAŽI KRUH ZA MALENKOST, SO HITRO DEMONSTRACIJE. PRI NAS SO PODRAŽITVE VELIKO HUJŠE. BO REVOLUCIJA, VOJNA ALI NIČ?

● Lahko je reči revolucija — toda proti komu, ko smo vedno vsi enakih misli?

NI RES, DA STANDARD PADA, LE CENE SE DVIGAJO.

Ni res, da bi narodu metali pesek v oči, ker narod še vedno dobro vidi napake.

V AKCIJI „NOVA HIMNA“ NAJ SO-DELUJEJO VSI — TUDI TISTI S POSLUHOM!

Če že ne moremo biti vsi revni, pa bodimo vsi bogati!

NEKATERI BI VSE DALI, DA BI ŠE VEČ DOBILI.

„Strašno, žena! V Vojvodini je ostalo 500 vagonov zeljnatih glav pod snegom!“

„O, križi božji, pa tako nam vagonov manjka!“

NEKATERI SO USPELI PRIBLIŽATI KULTURO MNOŽICAM. SEDAJ IMA-MO V TOVARNAH KOMEDIJE.

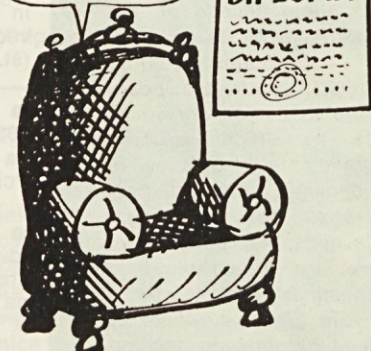
Pogovor ob vojvodskem prestolu na Gosposvetskem polju: „Poglej, kako so bili slovenski knezi že ta-krat previdni. Kamnit stolček so imeli, da ga ni mogel nihče spod-nesti.“

POGOVOR

KOGA PA TI FARBAŠ?

S TEBOJ SEM SKREGAN

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

● JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● PREVAJAM slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. VIKTOR v. NEGRO, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi — dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajška postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● SLOVENEK, star 30 let, visok 172 cm, začasno zaposlen v Münchnu, želi spoznati preprosto, pošteno dekle, staro do 30 let. Zaželen fotografija in življenjepis. Naslov pod navedenimi pogoji v upravi Naše luči (št. 19).

● SLOVENKA, samska, začasno v tujini, mirne narave in z nekaj prihranki, želi spoznati dobrega moškega, od 40 do 50 let, da bi se poročila. Lahko je doma ali na tujem. Alkoholiki in ločenci izključeni. Naslov pod navedenimi pogoji v upravi Naše luči (št. 20).

● PRODAM enonadstropno HIŠO s 533 m² zemljišča v Mariboru. Ponudbe na naslov: Anica Medic, Rivas 1833, Pcia. Buenos Aires, Argentina.

● PRODAM enonadstropno HIŠO (dvojčka), velik vrt okrog nje, na lepem kraju blizu Kranja. Informacije dobite na naslovu: Ivan Zon, Breg ob Savi 64, p. Kranj, Slovenija, Jugoslavija.

● PRODAM ZEMLJIŠČE z gradbenim dovoljenjem, elektriko, vodovodom, kanalizacijo. Industrijsko mesto v Slo-

veniji. Pavlic, 652 Worms, Spießstraße, BR Deutschland.

● PRODAM gradbeno PARCELO na Štajerskem, blizu glavne ceste, zdravilišča, industrije. Dovolj miru tudi za upokoje. Pavlic, 652 Worms, Spießstraße, BR Deutschland.

● PRODAM gradbeno PARCELO z dograjeno kletjo in gospodarskim poslopjem v Sv. Miklavžu pri Mariboru. Informacije daje Berta Crnko, 565 Solingen, Bergerstr. 64, BR Deutschland.

● PRODAM novo dograjeno dvostanovanjsko HIŠO v Mariboru, Finžgarjeva ulica, s centralno kurjavo in 508 m² zemljišča. Informacije dajeta Pavle in Ema Zupanc, 6 Frankfurt/M. 70, Deutschherrnufer 29.

● STANOVANJE ali hišo v Mariboru ali bližnji okolici VZAMEM V NAJEM za 2 do 3 leta. Vse predloge sprejemam z zahvalo. A. Tertinek, Kaptensg. 28, S-414 58 Göteborg, Sweden.

● Veliko POSESTVO v Sloveniji DAM V NAJEM, kasneje prodam. Cesta do hiše, voda, elektrika. Pojasnila daje Štefanija Majcen, 414 Rheinhausen, Mühlenweg 50, Tel. 02131/44 75 75, BR Deutschland.

● VIPAVC JOŽE, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obrate. Pošiljamo na zaželene naslove.

● JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škroplilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

● ROJAKI v Münchnu in okolici! Domača slovenska gostilna „BURG PAPPENHEIM“ (najemnik Alojz Mihelin), 8 München 5, Baaderstr. 46, vam nudi odlično pijačo in dobro jedajo po zmernih cenah. Prostora je za 120 oseb; tam so tudi prireditve za vas!

Kdo je ustrelil neznanca pri telefonu?

KRIMINALKA ZA TA MESEC

V neznatni ulici blizu pristanišča je imel Poznič špecerijo.

Večerna patrulja, ki je nadzorovala pristanišče, se je pravkar približala zgornjemu koncu ulice, na katere spodnjem koncu je stala Pozničeva trgovina. Vzдолž ulice je odjeknilo več strellov. Policajji so pohiteli z nabitim orožjem v smeri, od koder je bilo čuti streljanje.

Poznič je prihitel iz svoje trgovine:

„Moj Bog, umor v moji trgovini!“ je vpil policajema že od daleč in mahal z rokami.

Ko je patrulja vstopila v trgovino, je zagledala grozen prizor: v ozki, mali telefonski kabini, katere steklena vrata so bila razbita, v ozadju trgovine, je ležala okrvavljeno truplo. Čelo, senca in vrat so bili prestreljeni z orožjem velikega kalibra.

Poznič je na kratko povedal: „Pred nekaj minutami je vstopil v trgovino neki moški, ki ga nisem poznal. Kupil je zavojček cigaret.“

„In potem?“ je vprašal vodja patrulje.

„Zamenjal je denar, da je mogel vreči kovanec v telefon. Bil je videti zelo živčen. Odšel je v celico, dvignil slušalko in začel vrteti številke. Slišal sem ropotati številčnico. Nenadoma se je ustavil pred trgovino avto. Dva moška sta skočila iz njega

in vdrla v trgovino. V naslednjem trenutku so že odjeknili strelji. V hipu sta izginila, prav tako kot sta prišla.“

Patrulja je zaprla trgovino pred radovedneži, ki so se jeli nabirati. Vodja patrulje je stopil k telefonu, previdno dvignil slušalko, da ne bi pri tem zbrisal prstnih odtisov, vrgel v aparat kovanec in poklical preiskovalno komisijo.

Enajst minut kasneje je bilo že slišati sirene policijskega avtomobila. Kriminalni inšpektor Torkar je stopil v trgovino. Poznič in vodja patrulje sta mu opisala dogodek.

„Takoј sem vas poklical,“ je rekel vodja patrulje.

„Koliko časa je trajalo, da ste dobili zvezo?“ ga je prekinil Torkar.

„Mogoče dve minuti,“ gospod inšpektor.“

„Ali je medtem kdo prišel iz trgovine?“

„Ne, gospod inšpektor.“

„Ali ste poznali umorjenega?“ se je obrnil Torkar do Pozniča.

„Ne.“

„Ga niste nikdar prej videli?“

„Ne.“

„Ali ste poznali tista dva v avtu?“

„Ne, nikdar prej ju nisem videl.“

„Ali ju lahko natančneje opišete?“

Poznič je nanizal nekaj podatkov: prvi je bil dolgin, plavalas, drugi majhen, čokat, črnih las.

„Ali bi jih na fotografiji spoznali?“ je nadaljeval inšpektor.

„Upam, da bi jih,“ je trdil Poznič.

„Ali kaj mislite, kje je bil razlog tega umora?“

„Niti najmanj, saj nisem poznal ne prvega ne drugih dveh.“

Nato se je Torkar približal mrtvecu.

„Če sta ga ta dva ubila, je moralo biti tisto telefonsko sporočilo nevarno zanju ali za tistega, ki ju je poslal... Med tem dvojim mora biti neka zveza... Pa ste gotovi, da je res telefoniral?“

„Videl sem skozi steklena vrata, kako je govoril v slušalko.“

Inšpektor je pregledal žepo umorjenega. Res, našel je v njih še nenačet zavojček cigaret in drobiž, ki mu ga je dal Poznič v zamenjavo za bankovec.

„Ali naj sporočim policijski postaji, naj zastražijo vse izhode iz mesta?“ je vprašal vodja patrulje.

„To sem ukazal že sam, preden sem prišel sem. Rajši mi še enkrat natančno povejite, kako ste vi ves dogodek doživeli.“

Sredi policajevega pripovedovanja je inšpektor Torkar zamahnil z roko:

„Meni je stvar jasna.“

Iz česa je mogel priti inšpektor Torkar do tako hitrega sklepa?

(Odgovor v prihodnji številki).

PIKICA IN TONČEK

(Nadaljevanje s 37. strani)

Gospod Kramar je spet vzel tablete, tokrat štirioglate, se nakremžil in poplaknil z vodo.

„Ne pozabi, da sva drevi povabljena h generalnemu konzulu Franku,“ mu je rekla žena.

„Ne bom,“ je rekel gospod Kramar.

„Piška je čisto hladna,“ je rekla.

„Hladna,“ je rekla debela Berta.

„Ima Pikica kaj domačih nalog?“ je vprašala.

„Nima,“ je rekla gospodična Roženkrančeva.

„Otrok moj, saj se ti zob maje!“ je zavpila.

„Mhm!“ je rekla Pikica.

Gospod Kramar je vstal od mize. „Saj sploh ne vem več, kako je zvečer pri nas doma.“

(Dalje prihodnjič)

PREJŠNJA DETEKTIVKA

Rešitev iz prejšnje številke: Vojaki so morali aretirati drugega osumljenca. Ta je namreč izjavil, da „je v temačnem hodniku človeka težko prepoznati“. Kako je on vedel, da „je slučajno gorela le žarница na drugem koncu hodnika in je bilo sredi hodnika temno“, drugače, kot tako, da je bil sam takrat na hodniku?

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Franjo Pavalec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15° (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Telefon 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Slovenski župnijski urad, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 02 92).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Kreuzeiche 7-0.

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13.

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2.

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 — 7 85 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11 — 31 54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Osebni tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).